

YGS FELSEFE GRUBU SORU BANKASI

ISBN: 978 - 605 - 134 - 005 - 0

Copyright © bry Yayınları

Bu Kitap bry yayınları tarafından Birey Dershaneleri için hazırlanmıştır. Bu kitabın tüm basım ve yayım hakları bry yayınlarına ait olup, tüm hakları saklıdır. Kısım de olsa alıntı yapılamaz. Metin ve sorular, kitabı yayımlayan şirketin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

bry yayınları Birey Eğitim Yayıncılık Ltd. Şti.'nin tescilli markasıdır.

Marka Tescil No: 2005 01024

b r y
İr yayınları

"Başarmak için bire bir"

Basım, Yayımlama ve Pazarlama bry yayınları

Büyükdikmece Asfaltı Akça Burgaz Mah. 2. Bölge Alkent 2000 Kargısı 34555

Hadimköy/B. Çekmece/İSTANBUL

Tel : 0.212. 886 24 32 Fax : 0.212. 886 24 36

www.birey.com

Basım Yeri

BRY/Matbaacılık

Tel: 0212.886.93.45

Basım Tarihi

Temmuz 2011

Baskı

5.000 Adet, 2011

Dizgi - Kapak

Birey Eğitim Yayıncılık Ltd. Şti. Dizgi ve Grafik Servisi

ÖNSÖZ

Felsefe bizim ne işimize yarar demeyin.

Felsefe matematik gibi, fizik gibi bir bilim değildir elbette. Ancak, bilimlere yol gösteren, onlara ışık tutan; gerekli tartışma, inceleme, yorumlama, analiz ve sentez yapma ortamını oluşturarak gerçeğin ortaya çıkmasını sağlayan bir düşünce sistemidir.

Felsefi düşünceye sahip olan bir kişi çözümleyici (analitik) bir bakış kazanır.

Felsefi düşüncenin bir sonraki aşaması da kurucu (sentetik) işlevidir. Yani, çözümlenmiş malzeme ve verilerden hareketle gerçeği yeniden inşa etmek, kurmak, yeni bir birlik ve bütünlüğe kavuşturmadır.

Felsefe, sayısal ve sözel tüm alanlarda, bakış açılarıyla yepyeni düşünceler ufkular açar. Ve böylece yeni gerçeklerin keşfini ve yeni dünyaların kurulmasını sağlar.

Bu kitap, sizde felsefi düşüncenin oluşmasını tam anlamıyla sağlamayabilir; ancak üniversiteye giriş sınavlarındaki soruları çözmenizi sağlar.

Başarılar...

İÇİNDEKİLER

KONU	SAYFA NO
1. BÖLÜM: FELSEFEYLE TANISMA.....	7 - 16
2. BÖLÜM: BİLGİ FELSEFESİ.....	17 - 30
3. BÖLÜM: VARLIK FELSEFESİ.....	31 - 38
4. BÖLÜM: AHLAK FELSEFESİ.....	39 - 48
5. BÖLÜM: SANAT FELSEFESİ.....	49 - 56
6. BÖLÜM: DİN FELSEFESİ.....	57 - 62
7. BÖLÜM: SİYASET FELSEFESİ.....	63 - 70
8. BÖLÜM: BİLİM FELSEFESİ.....	71 - 80

1. - Bilginin ait olduğu nesneyle uyuşan

- Bireyin kişisel görüşlerinden bağımsız olan
- Genel - geçer ve herkes tarafından kabul edilebilir olan

Yukarıda açıklaması yapılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aynılık
- B) Çelişmezlik
- C) Subjektiflik
- D) Objektiflik
- E) Evrensellik

2. Varlığı bütünüyle yani, şu ya da bu bilgiyi değil, "bilginin nesnesini" zaman ve mekân bakımından genel boyutlarıyla ele alır. Bu durum ise, belirli bir yerde ve zamanda geçerli olmayı değil, her zaman ve her yerde geçerli bilgiye ulaşmayı gerektirir.

Bu parçada felsefenin en çok hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Yığılarak ilerleyen, birtakımsal bir bilgidir.
- B) Akıl yürütme yollarını kullanır.
- C) Sonuçları kesin değildir.
- D) Evrenseldir ve genellenabilir.
- E) Doğrudan doğruya deney ve gözlem yöntemleriyle sınırlanmaz.

3. Her filozof, felsefeye yeni bir şeyler ekler. Bilgi sürekli artar, çoğalır, genişler. Örneğin; "Varlık nedir?" sorusuna verilen yanıtlar, Milet filozoflarından bu yana yeni sonlanan ve yeni yanıtları doğurmuştur. Böylece varlık felsefesinin kapsamı daha da genişlemiştir.

Bu parçada felsefenin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Evrenselliği
- B) Birikmesi
- C) Sistemli ve tutarlı oluşu
- D) Akıl ve mantık ilkelerine dayanması
- E) Öznelliğe dayanması

4.

Felsefe, insanın çevresinde olup biten herşeye eleştirel yaklaşımını sağlamış, böylece kendi düşüncesine gücüyle oynayarak anlaşılmasını kolaylaştırmıştır. Buna dayanarak Sokrates "Sorgulanmamış hayat, hayat değildir." diyerek varlıkların sorgulanması gerektiğini savunmuştur.

Bu parçada felsefenin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Akla dayalı bir faaliyet alanıdır.
- B) Duyumlara dayanarak genel-geçer bilgilere ulaşır.
- C) Tümel ve kapsayıcıdır.
- D) Bir konuda yargıda bulunmaktan kaçınan, şüpheli bir tavra sahiptir.
- E) Belirli bir düşünme yöntemi ve sistemi vardır.

5.

Yunanlılarda felsefe, bilmek için bilmek fikriyle, sadece bilme olayından duyulacak sevinçle başlamış, sonra-ları yavaş yavaş değiştirerek pratik yararlı olma yoluna girmiştir. Ortaçağ'da ise doğrudan yarar amacıyla ve dinin temellendirilmesi için kullanılmıştır.

Paragrafa dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Felsefe, farklı dönemlerde farklı amaçlarla ortaya çıkmıştır.
- B) Felsefe, başlangıçta "bilmek için bilmek" kaygısıyla ortaya çıkmıştır.
- C) Felsefe, zamanla bir takım otoritelerin etkisi altında kalmıştır.
- D) Felsefe, ilerlemekten uzak, durağan bir yapıya sahiptir.
- E) Felsefe, belirli dönemlerde dogmatik bilginin temellendirilmesi için kullanılmıştır.

6.

Doğrudan konulara ele alan bunları akıl yoluyla açıklamaya çalışan, evrenle ve insanla ilgili yürütülmesi ve ispatlanması mümkün olmayan yorumlar getiren felsefe alanıdır. Aristoteles'e göre bu alan varlıkların ortak ilkelerini ve özünü araştıran "ilk felsefe" alanıdır.

Buna göre parçada açıklaması yapılan felsefe alanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Metafizik
- B) Etik
- C) Epistemoloji
- D) Ontoloji
- E) Estetik

7. Felsefe, kendisine varlı olarak aldığı her türlü malzeme-yi etkin eleştirilme sürecinden geçirir. Platon'un söyle-diği gibi "Felsefe, doğruyu bulma yolunda, düşünsel bir gelişimdir."

Bu parçada felsefenin hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Sistemli ve yöntemli oluşu
- B) Sorgulayıcı bir faaliyet oluşu
- C) Akıl ve mantık ilişkilerine dayanması
- D) Kesin yargılarda bulunmaması
- E) Doğruya farklı yollardan ulaşmaya çalışması

8. Platon, gençliğinde yazdığı yazılarında bazı fikirle-rinden yaşadığına vazgeçmiştir. Kant, "Saf Akılın Eleştirisi" adlı eserinde metafizik kapıları kapatır. Fakat daha sonraki çalışmalarında ise metafizik kapı-larını açmaya çalışır. Wittgenstein ise yaşamında belli dönemlerinde savunduğu düşüncelerini belli bir dönem-den sonra reddetmeye ve tam tersini savunmaya baş-lanmıştır.

Buna göre parçada vurgulanan temel düşünce aşağı-dakilere hangisidir?

- A) Felsefi bilgi kendini sürekli yenileyen bir bilgidir.
- B) Felsefi bilgi statik bir özelliğe sahiptir.
- C) Felsefede değişmez, katı kuralları vardır.
- D) Metafiziksel konular her filozofun çalışmalarında görmek mümkün değildir.
- E) Felsefi düşünce, kendi içinde tutarlı olmak zorun-dadır.

9. Felsefede "bu düşünce doğrudur ya da yanlıştır" de-mek mümkün değildir. Örneğin; Hegelci ve Kantçı bir-çok filozof olmasına rağmen, bunları Kant'a, Hegel'e ve birbirlerine karşıt olan fikirleri sahiplenir. Burada önemli olan, serbest düşünceli ve yaratıcı zekaya sahip olmaktır.

Bu parçada en çok felsefenin hangi özelliği vurgu-lanmaktadır?

- A) Subjektif olması
- B) Genel - geçer olması
- C) Akıl ve mantık ilişkilerine dayanması
- D) Tutarlı ve sistemli olması
- E) Eleştirel ve sorgulayıcı olması

10. Felsefe, evreni, doğayı, doğadaki varlıklar, toplumu devlet, bunların ilişkilerini, insanı, insanı evreniyle, aktarı, düşüncesini ve bilgisini inceler. Ayrıca bilgini oluşumunu, sarrafı, gevreyi, hukuku, hakları, iletişimi, dili, anımlı, özgülüğü inceler ve bunlarla ilgili çeşitli il-kelere ulaşmaya çalışır.

Bu parçada vurgulanan düşünce aşağıdaki yargı-lardan hangisiyle çelişir?

- A) Felsefe, bilgiye tek bir açıdan yaklaşmaya çalışır.
- B) Felsefenin alanı çok geniştir.
- C) Felsefe, evreni bütün olarak ele alır ve inceler.
- D) Felsefe, insanla ve evrenle ilgili olan her konuyu sorgular.
- E) Felsefi düşünce, bütünsel ve tüm evreni kapsayan bir yapıya sahiptir.

11. Felsefe, düşünmeyi öğreten bir sanattır. Ve felsefi düşünceler, ancak soru sorabilmek insanları tarafsızdan geliştiren bir düşünce, sorgulama faaliyetidir. Dolayısıyla insanlığın her bir üyesi, hem de içinde yaşadığı evreni tanımak ve anlamak için sürekli sorgulaması, düşüncesi gerekir.

Bu açıdan aşağıdaki sorulardan hangisine cevap niteliğindedir?

- A) Felsefenin kaynağı nedir?
- B) Felsefi düşünce nasıl bir yöntemle hareket eder?
- C) Felsefi sorgulama biçimiyle evrenin kaynağına ulaşılabilir mi?
- D) Felsefe niçin gereklidir?
- E) Felsefi düşünce sanatının özellikleri nelerdir?

12. Aristoteles'e göre, bütün insanlar doğal olarak bilmek isterler. Ve insanlar duyularını kullanmaktan, öğrenmek, görmekten, işitmekten aldıkları haz bunun en büyük kanıtıdır. Gerçekten de insanı insan yapan en önemli özelliklerinden biri, onun kendisini çevreleyen dünyayı, içinde yaşadığı toplumu, geçmişini ve tüm yönleri ile kendisini tanımak ve bilmek istemesidir.

Bu parçada vurgulanan temel düşünce aşağıdaki-lardan hangisidir?

- A) Felsefe, sorgulayan bir faaliyet alanıdır.
- B) Felsefe, bütünsel bir özelliğe sahiptir.
- C) Felsefe, akıl ve mantık ilişkileriyle hareket eder.
- D) Felsefe, insanı kendisini ve çevresini gözlemle-mesi sonucu ortaya çıkar.
- E) Felsefenin kaynağı, insanın herşeye karşı duydu-ğu merak duygusudur.

1. John Dewey'e göre bir bilgi yaratılı ise doğrudur, doğ-ru ise yararlıdır. Bilgi, bilim, kurum gibi tüm düşünce ürünleri iş üretmek için kullanılan araçlardır. İnsan do-ğayla mevcudiyetinde bir eyanda bulunmak zorunda-dır. İnsan, evren için düşündür. Düşünce evrenle dönu-sür. Doğru bilgi evrenin bilgisidir. Doğru bilginin ölçü-tü de sağladığı yararadır.

Buna göre J. Dewey'in düşüncelerini açıklarken savunduğu felsefi akım aşağıdakilerden hangisi-dir?

- A) Rasyonalizm
- B) Pragmatizm
- C) Realizm
- D) Idealizm
- E) Pozitivizm

2. Çeşitli bilimler, değişik alanları inceleme konusunu ya-par. Her bir varlığın sadece belli bir yönünü, belli bir yönünü ele alır. Her bir alanda ayrı ayrı elde edi-len bilimsel bilgilerden bütünsel bir göze birtleştirilmesi gerekir. Bu noktada bilimsel elde ettiği bilgileri topar-layıp süzgeçten geçirerek her yönüyle inceleyecek ve yeni bir bina haline getirecek olan ise felsefedir.

Buna göre parçadan çıkarılabilecek yargı aşağıda-kilerden hangisidir?

- A) Felsefe, varlığı bir bütün olarak ele alır ve inceler.
- B) Felsefe, bilimin yetersiz kaldığı yerde eksiklikleri tamamlar.
- C) Felsefe, varlığın sorgulamasını ve eleştirisini ya-par.
- D) Felsefe olması gerekeni değil olanı inceler.
- E) Felsefe, genellenabilir, evrensel sonuçlara ulaş-maya çalışır.

3. Felsefenin dönü öncesi, bugünü dünyından daha çok geliştirmiştir. Bunun gibi yararı da bugünden da-ha gelişmiş ve ileri olacaktır. Yani felsefe, yeni alanla-ra el atacak ve bu alanlarda da yeni çözümler üre-cekler.

Bu parçada felsefe ile ilgili vurgulamak istenen yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gelişen ve değişen bir yapıya sahiptir.
- B) Sistemli, yöntemli ve tutarlı bir biçimde ilerler.
- C) Evrensel yargılara ulaşır.
- D) Sorgulayarak, mutlak doğrulara ulaşır.
- E) Sorulara genel-geçer çözümler üretir.

4. Felsefede farklı görüş ve sistemler yan yana bulunur. Bunun nedeni filozofların varlığa farklı yaklaşımlarıdır. Dolayısıyla her bilgi, kendi sistemi içinde geçerlidir. Eğer bir soruya bilimsel doğruluğu olan bir yanıt bulu-lursa, o soru veya konu felsefenin alanından çıkar ve bilimin alanına girer. Dolayısıyla felsefe hiçbir konuda son sözü söylemediğinden sürekli bir ilerleme ve ge-lişme halindedir.

Bu parçada vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefe, varlığı anlamaya ve açıklamaya çalışır.
- B) Felsefe, varlığı bir bütün olarak ele alır, inceler.
- C) Felsefe sistemli ve tutarlı bir biçimde, geçerli bilgi-ye ulaşmaya çalışır.
- D) Felsefe de hiçbir zaman birtmizlik ve kesinlik yok-tur.
- E) Felsefe yargılarla ilerleyen bir bilgi türüdür.

5. Felsefe, bir soru sorma, sorgulama etkinliğidir; varlığı sorguya çekmektedir. Filozof ele aldığı konuya ilgili so-rular sorar ve bu sorulara, akla dayanarak, sistemli ve tutarlı bir biçimde yanıtlar vermeye çalışır.

Buna dayanarak aşağıdakilerden hangisi felsefe-nin bir özelliği olamaz?

- A) Rasyonal (akla dayalı) bir faaliyet.
- B) Eleştireldir.
- C) Çeşitli kaynaklar uzak, tutarlı bir alandır.
- D) Belli bir sistemi vardır.
- E) Nesnel yargılara ulaşmaya çalışır.

6. Ortaçağ filozoflarından birisi olan Augustinus, şüphe-olılığı eleştirerek, mutlak doğruların bulunduğunu ve bu doğrulara ulaşılabilceğini savunmuştur. Böyle doğruların olması, bunları karşılayan mutlak bir varlı-ğın, yani Tanrının da olması anlamına gelmektedir. Bu doğrultu da Augustinus'un tüm düşünceleri "Tanrı ve Ruh" konularını üzerinde toplandı.

Buna göre Augustinus'un felsefesi ile ilgili aşağı-daki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Mutlak, değişmez doğrulara ulaşmak mümkün-dür.
- B) Genel-geçer doğruların olmadığının hiçbir konu-da yargıda bulunulmaması gerekir.
- C) Metafizik konular, felsefi anlayışın temelini oluş-turur.
- D) Tüm varlıkların kaynağı mutlak ve değişmez olan Tanrıdır.
- E) Sonsuz olan bir varlık vardır ve buna ulaşmak da mümkündür.

7. Kant'a göre, "aklıcı evren bilgisi", "Tanrı'nın varlığı bilgisi", ve "ruhun örneziğini akıl yoluyla ispatlama çabası" olmak üzere metafizikle ilgili üç alan vardır. Ve insan aklı bu üç alanda kesin bilgiye ulaşamaz, çelişkiye düşer. Bu alanların içinde de aynı derecede leh ve aleyhte kanıtlar bulmak mümkündür. Bu nokta da zihinsel alanda metafizik çok da mümkün değildir.

Bu noktada Kant'ın metafizik eleştirmesinin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- Kendi içinde tutarsızlıklarla dolu olması
- Akl ve mantık ilkelinin dışında olması
- Deneye ve gözleme inkan vermemesi
- Gercekleşme dayanmaması
- Sınırsız bir alana sahip olması

8. Felsefe, insanı insan yapan ve bir hiç olmaktan kurtarıp araştırma ruhunun, anlamlandırma, yorumlama ve değerlendirmeye etkinliği, önemli sorular sorma ve onlara ciddi cevaplar arama özelliğinin, erdemli olma ve mutlu yaşama isteginin, keşacı bilgeliliğe ulaşma özelliğinin en hakiki ifadesidir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisi felsefenin genel yapısına ters düşer?

- Felsefe sürekli bir soru sorma etkinliğidir.
- Merak duygusu sonucu ortaya çıkmıştır.
- Felsefede asıl amaç bilgiyi elde etmektir.
- İçinde yaşadığımız evreni anlama ve değerlendirmeye çabası içindedir.
- Felsefe de amaç sorulardan çok genel-geçer cevaplara ulaşmaktır.

9. Çinliler gökte yer arasında bir paralellik olduğunu kabul etmişlerdir. Doğa güçleriyle açıklanmaya çalışılan bir anlayış, zamanla ilkel bir doğa felsefesine dönüşmüş ve her şeyi maddi şeylerle açıklamaya başlamıştır.

Buna göre Çin felsefesinde oluşmaya başlayan felsefi düşünce biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- Dogmatizm
- Pragmatizm
- Realizm
- Materyalizm
- Nihilizm

10. Felsefe, son sözü söylemez ve felsefe de kesinlik ve bitmişlik yoktur. Burada önemli olan, sorulara cevap arama çabası içinde olmaktır. Çünkü felsefede problemler değişmez; değişen, problemlere getirilen cevaplardır. Eğer cevaplar değişmeseydi felsefe olmazdı.

Bu parçada felsefenin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- Felsefenin değişmez kuralı vardır.
- Felsefe aynı ilkelere etrafında hareket eder.
- Felsefi düşünce sürekli değişim içindedir.
- Felsefenin ulaşmaya çalıştığı mutlak hedefleri vardır.
- Felsefede sorulardan çok cevaplar önemlidir.

11. Felsefe, akıl yürütmelere dayanan ve ulaşılan yeni sonuçlara sürekli geliştirilen düşünceler bir faaliyet alanıdır. Yani, daima ilerleyen ve değişen, tutarı düşüncemize dayalı, evrene ve olaylara bütüncü bir bakış açısıyla yaklaşan kapsamlı, aklı ve mantık ilkelere dayalı düşünsel bir alandır.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisi felsefi düşünce biçimine ters düşer?

- Tümel ve kapsayıcı bir alandır.
- Sürekli yeni ve farklı olana ulaşma çabası içindedir.
- Çalışır.
- Eleştirel ve sorgulayıcı bakış açısıyla yeni sonuçlara ulaşmaya çalışır.
- Değişmez, genel-geçer yargılara ulaşma çabası içindedir.

12. Düşünmeyi engellemeye çalışmak, aynı zamanda felsefi soru sormayı engellemeye çalışmaktır. Felsefi soru sormayı engellemeye çalışmak, aynı zamanda felsefi soru sormayı engellemeye çalışmaktır. Felsefi soru sormayı engellemeye çalışmak, aynı zamanda felsefi soru sormayı engellemeye çalışmaktır.

Bu parçada felsefenin en çok hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- Felsefe, sürekli ilerleyen ve değişen bir yapıya sahiptir.
- Felsefe, varolana sürekli bir karşı çikıştır.
- Felsefe, düşünme üzerine düşünmedir.
- Felsefe, evrensel değerler ortaya koymaya çalışan bir faaliyet alanıdır.
- Felsefe sürekli bir sorgulama ve eleştirme faaliyetidir.

1. Felsefe, düşünceler ve eylemler bir faaliyettir. Bir yapıma, meydana getirme değildir. Dolayısıyla felsefeden, bilim de olduğu gibi bir tekniğin, teknolojinin, sanayinin çıkması mümkün değildir.

Buna göre, bilimsel felsefeden ayıran en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- Sürekli bir oluş içinde olması
- Fayda amacı gütmemesi
- Akl ve mantık ilkelere dayanması
- Yöntemli ve sistemli oluşu
- Dinamik bir yapıya sahip olması

2. Leibniz: "Felsefe göklerden yere herek, beş duyuyla kavranan konularla ilgilienmelidir."

Locke: "Bütün düşüncelerimiz, duyularımız aracılığı ile gerçek aleminden gelmektedir."

Condillac: "Felsefe duyuların bilgisidir."

Buna göre, bu filozofların aşağıdaki yargılardan hangisini savunması beklenmez?

- Tüm bilgilerimizin kaynağı dış dünyadır.
- Bilgiyi deneyimlerimiz ve gözlemlerimiz sonucu elde ederiz.
- Tüm bilgilerimizi doğuştan getirir, sonradan hatırlarız.
- Sadece algılanabilen nesnelerin bilgisine ulaşabiliriz.
- Doğuştan boş olan insan zihni, dış dünyadan elde edilen bilgilerle doldurulur.

3. Felsefe, insanın merak duygusundan kaynaklanan sürekli bir soru sorma çabası sonucu ortaya çıkmıştır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi felsefenin soruduğu sorulardan birisi değildir?

- İnsanın organik yapısını incelemek mümkün müdür?
- Evrenin temel maddesi nedir?
- Doğru bilgiye nasıl ulaşılır?
- Evrensel değerlere ulaşmak mümkün müdür?
- İyinin ve kötünün ölçütü nedir?

4. İnsan doğası gereği yargılayan, sorgulayan, tartışan bir varlıktır. Bu sebeple de insanın öğrenmek istediği birçok konu vardır. İşte filozoflarda bu türden şeyler düşünmekte, eleştirmekte ve sorgulanmaktadır. Bu noktada ise filozofların diğer insanlardan ayıran en önemli özellik ise, onların derinlemesine, tutarlı, belli dayanakları olan ve sistemli bir şekilde düşünmeleridir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi bir filozofun özelliklerinden birisi değildir?

- Düşüncelerinde tutarlıdır.
- Eleştirel bir tavır içindedir.
- Evreni en ince ayrıntılarına kadar sorgulamaya çalışır.
- Düşüncelerinde sistemli ve bütünseldir.
- Mutlak doğrulara ulaşma çabasındadır.

5. En genel anlamıyla felsefe, insanı, evreni ve bunların değerlerini anlamak için sürdürülen geniş bir araştırma, birleştirici ve bütünlüştürücü bir çalışmadır.

Bu parçada felsefenin en çok hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- Tümel ve kapsayıcı bir yapıya sahip olması
- Merak duygusuna dayanması
- Sürekli sorgulayarak hakikatlere ulaşmaya çalışması
- Yöntemli ve sistemli oluşu
- Varlığı bir bütün olarak ele alması

6. Tüm felsefe tarihi boyunca filozoflar, insan yaşamıyla ilgili herşeyin hakiki bilgisini elde etmeye çalışmışlar ve felsefi herşeyi araştırarak, sorgulayan bir faaliyet alanı haline getirmişlerdir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangi filozofun özelliklerinden birisi değildir?

- Merak duygusu ile hareket eder.
- Herşeyin gerçek bilgisine ulaşmaya çalışır.
- Mutlak bilgiler etrafında hareket eder.
- Sürekli eleştirel bir tavır içindedir.
- Hakikate ulaşmak için yoğun bir çaba içindedir.

7. Wittgenstein'e göre dil, gerçekliğin bir resmi ve aynadaki görüntüsü gibidir. Gerçekliğin anlamı için dilde bakmak gereklidir ve bu yeterlidir. Dilin çözümlenebilirlik varlığı anlayabiliriz. Kavramlar nesnelerin, örneklerin de olguların tasvirleri ve resimleridir.

Buna göre, Wittgenstein'in varlığı açıklamak için kullandığı felsefi akım aşağıdakilerden hangisidir?

- Entuisyönizm (Sezgicilik)
- Rasyonalizm (Akılcılık)
- Pozitivizm (Olguculuk)
- Analitik (Çözümleyici) Felsefe
- Fenomenoloji (Görüngü bilim)

8. Felsefenin sonuçları aklı ve mantığa dayalıdır. Dolayısıyla felsefi doğruları herkes kabul edemeyebilir veya her insan kendi düşüncesine uygun olan felsefi görüşleri benimseyebilir.

Bu parçada felsefenin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Felsefede kesin doğrulara ulaşmak mümkündür.
B) Felsefi düşünce nesnel özelliklere dayanır.
C) Felsefi düşünce kişiden kişiye değişen, göreceli bilgiler içerir.
D) Felsefe sistemli ve tutarlı bilgiler bütünüdür.
E) Felsefe yargılara ilerleyen düşünsel bir faaliyet alanıdır.

9. Kant "Felsefe değil, felsefe yapmak öğretilir" derken vurgulamak istediği nokta aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefenin belli amacı olması gerekir.
B) Son sözü söyleme görevi felsefenin olmalıdır.
C) Felsefe yeni sorular sorma ve yeni yanıtlar arama çabasında olmalıdır.
D) Felsefe, değişmez sonuçlara ulaşmaya çalışmalıdır.
E) Felsefenin, amacı evrensel yasalara ulaşmak olmalıdır.

10. İlkçağ felsefesinin konular açısından gelişmesine bakarsak, ilk dönem tamamiyle doğaya, cisimler dünyasına yönelmiş bir doğa felsefi olduğu görüldü. Daha sonra ise doğanın yanı sıra insana yönelimde başlar. Son dönemde ise Doğu'dan ve Hristiyanlık'tan gelen dini unsurlar işe karışmış ve böylece İlkçağ felsefesi (Antik Felsefe) sona ermiştir.

Bu parçaya göre felsefeye ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Felsefi düşünce sürekli olarak değişir.
B) İçinde bulunduğu toplumlardan etkilendiği gibi farklı toplumlardan da etkilenebilir.
C) Zaman zaman dinin etkisinde kalmıştır.
D) Her dönemde mutlak doğrular etrafında hareket etmiştir.
E) Hem fiziksel evren ile hemde metafiziksel evrenle ilgilenmiştir.

11. Bilimsel bir önerme, olgulardan elde edildiği için ancak olgularla doğrulanabilir. Cyas bu durum felsefede mümkün değildir. Örneğin, "Varlığın temelli ateşti." önermesinin doğruluğu ya da yanlışlığı sınamaz.

Buna dayanarak felsefeyi bilimden ayıran en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deney ve gözlem yoluyla denetlenemez.
B) Mutlak bilgiye ulaşma çabasıdır.
C) Varlığı bir bütün olarak sorgular.
D) Olandan hareketle olması gerekeni söyler.
E) Kesin, değişmez doğrulara ulaşma çabasında değildir.

12. Felsefede ilk sorulardan birisi de "felsefenin ne oldu-ğu" sorusudur. Bu konu da filozoflar kendi felsefi anlayışlarına göre çeşitli tanımlar yapmışlardır.

Buna göre aşağıdaki cevaplardan hangisi "felsefe nedir?" sorusuna verelecek bir cevap olamaz?

- A) Bir sorgulamaya etkinliktir.
B) Değişmez yasalara ulaşma çabasıdır.
C) Nedenin nedenini araştırmaktır.
D) Düşünme üzerine bir düşüncedir.
E) Olan değil, olması gerekeni araştırmaktır.

13. Descartes; "Şimdiye kadar en doğru, en şüphe götürmez olarak kabul ettiğim şeylerin hepsini, duylardan veya duylar aracılığı ile öğrendim. Halbuki bu duyların bazen aldatıcı olduklarını gördüm. Bu nedenle bizi bir delâ aldatılara hiçbir zaman tamamiyle güvenmemek gerekir." der.

Buna göre, parçada vurgulanan temel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Asıl doğrulara duylar yoluyla ulaşılabilir.
B) Hiçbir şey hakkında kesin bir yargıda bulunmak, herşeye şüpheyle bakmak gerekir.
C) Doğrulara duylar aracılığı ile değil, akıl yoluyla ulaşılabilir.
D) Evrendeki herşey sürekli bir değişim ve dönüşüm içinde olduğundan kesin doğruluk yoktur.
E) Değişmez doğrulara ancak deney ve gözlem yoluyla ulaşmak mümkündür.

14. Herakleitos'a göre, "aynı şeydir yaşayana ölmüş, uyumakla uyuyan, gençle ihtiyar. Çünkü, bunlar değişince ötekilerden ve ötekiler değişince bunlardır. Soğuk ısınar, ısıcak soğur, ılık kurur, kuru olan ıslanır. Bu, birbirine karşı olan, birlikte var olup, birlikte devam eden evrenin uyumudur.

Buna göre, Herakleitos'un temel felsefi anlayışını vurgulayan en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Evren ve varlık bir bütün olarak ele alınmalıdır.
B) Varlıkla ilgili genel - geçer yargılara ulaşmaya çalışılır.
C) Evren, zıtlar arasındaki uyuma var olur.
D) Sadece fiziksel varlıkların bilgisine ulaşılabilir.
E) Asıl olan, görünüşün ötesinde var olan varlıklardır.

1. Felsefe insanın aklını kullanarak bilgi üretme yeteneğine sahiptir. Yani insanın insani özellikleri var olduğu sürece felsefe ve felsefi düşünce biçimleri de var olacaktır.

Buna göre, insanın hangi özelliği felsefenin var olma nedenidir?

- A) Farklı kültürlerle iç içe olması
B) Sorulara geçerli ve kalıcı çözümler üretmesi
C) Hangi sistemleri içinde var olması
D) Toplumsal bir varlık olması
E) Düşünen bir varlık olması

2. Felsefe, insanın bilme, anlama ve gerçek görme merakını gidermektedir. İnsan, evrenin yapı ve düzenini, yaşamın değer ve anlamını, bilgilerin güvenilirlik derecesini, iyi, güzel ve doğrunun niteliklerini bilme için çabalar. Felsefe ise insanın bu çabasına karşılık vermede yardımcı olur. İnsan hayatın bir anlamı olup olmadığını, insanın hangi eylemleri gerçekleştirmesi gerektiğini sorar.

Paragrafa felsefenin hangi yönü vurgulanmaktadır?

- A) Bilme olan katkısı
B) Diğer bilgi türlerinden farklılığı
C) İnsan hayatını kolaylaştırması
D) Din ile olan benzerliği
E) İnsan ve toplum hayatındaki işlevi

3. Aşağıdakilerden hangisi felsefenin işlevlerinden birisi değildir?

- A) Varolan doğruların sorgulanmasını sağlar.
B) İnsanlık için değişmez ve kullanılabılır yasalar ortaya koyar.
C) Hayata bakış açılarının gelişmesini sağlar.
D) Yeni ve farklı düşünce biçimlerinin ortaya konulmasına yardımcı olur.
E) İnsanlara bütünsel bir bakış açısı kazandırır.

4. Felsefe, sürekli ilerlemektir, yolun sonuna ulaşmak değildir.

Buna göre felsefenin amacı nedir?

- A) Kesin doğrulara ulaşmak
B) Evrensel yargılara ulaşmak
C) Kişisel yargıları değiştirmek
D) Genel/geçer sonuçlara ulaşmak
E) Sürekli herşeyi sorgulamak

5. Batı'da ortaçağın toplumsal felsefesi, ortaçağın Hristiyan skolastik felsefesinin etkisi altında kalmıştır. Bu skolastik felsefe düşüncesini dinle temellendirmiş ve dinle sınırlanmıştır.

Bu durum felsefenin hangi özelliğine ters düşer?

- A) Eleştirel ve sorgulayıcı anlayışına
B) Sistemli ve yöntemli yapısına
C) Çelişkilerden uzak olan tutarlılığına
D) Evrensel ve bütünsel bakış açısına
E) Kesin doğrulara ulaşma çabasına

6. Platon'a göre felsefenin amacı düşünceler kuramını oluşturmaktır. Bilimin konusu olan gerçek, özel ve geçici olaylarda, olgularda aranmamalı, fikrilerde aranmalıdır. Çünkü her fikir varlığın, her varlık gubun soyut modelidir. Ona göre fikrilerin düzeni, toplum düzeninin modeli olmalıdır.

Platon'un bu açıklaması aşağıdaki yargılardan hangisiyle gelişir?

- A) Fikrilerin dayanık noktası varlıktır.
B) Fikriler toplumsal düzeni yansıtır.
C) Fikriler olgusal varlığa dayanır.
D) Bilimin dayanacağı felsefi düşünce biçimidir.
E) Gerçekler fikrilerde aranmalıdır.

7. Felsefenin konusu herşeyden önce, ancak insanların toplumsal hayatıyla bağlantılı olarak anlaşılacak olgulardır. Devlet, hukuk, ekonomi, din, keasa insanlığın bütün maddi ve manevi kültürünün tamamını toplumsal yapıyı oluşturan parçalar olarak ele alır ve topluluğun parçaları olarak bütünden ayırmaksızın bir arada yormurlar.

Yukarıdaki paragrafta en çok felsefenin hangi yönü vurgulanmaktadır?

- A) Sistemli ve düzenli oluşu
- B) Tek tek parçalara dayanarak bütünsel yapıyı yorumlayışı
- C) Belli kurallar etrafında hareket eden sistemler bütünü
- D) Evrensel yargılara ulaşma çabası
- E) Kendi içinde tutarlı yargılara dayanması

8.

Felsefede, bugün kesinlik kavramının işlevinin tersine döndüğünü görüyoruz. Bir zamanlar dogmalara karşı kullanılan bu ilke, bugün her türlü beklenmedik olaya karşı bizi koruyacak bir bilginin sosyal sigortası olmaktadır. Öyle ya, itiraz edilmeyecek birşeyin başına hiçbir şey gelmez.

Paragrafta felsefenin hangi temel ilkesi vurgulanmaktadır?

- A) Sorgulayıcı ve eleştirel olması
- B) Mutlak doğrulara dayanması
- C) Kesin yargılara ulaşmanın önemi
- D) Kişiyi toplumsal sorunlara karşı koruması
- E) Dogmatik bilgilerden oluşması

9.

Geçmişin doğruları bugünün yanlışlarına dönüşürken geride belli belirsiz bir iz kalır. Tarihî teniden değişmiş, sakatlanmış, gücünü kaybetmiş bir doğruluk hâyaleştir bu. Bizi uğraştırmaya devam eder. Ve sazeriz: dayanıklılığı yeniliğisinden almıştır.

Buna göre çok eski felsefi düşüncelerin günümüze kadar ulaşmış olmasının temel nedeni nedir?

- A) Kesin doğrular olması
- B) Karşıende daha güçlü düşüncülerin olmaması
- C) Sürekli eleştirilmiş ve sorgulanmış olması
- D) Günümüzde de doğruluk değerini koruması
- E) Dogmatik bilgilere karşı savaşması

10. Dinsel ve idealist felsefe okurlarının öne sürdüğü gibi nihai bir doğruyu kabullenmek, ya da her teörinin sadece "öznel" olduğunu, yani bir kişi, bir grup, veya bir tür olarak insanlık için geçerli olduğunu ama nesnel doğruluktan yoksun olduğunu kabul etmek gerekir.

Paragrafta göre aşağıdakilerden hangisi felsefenin bir özelliği olmaz?

- A) Toplumdan topluma değişirliği
- B) Göreceli (rölatif) olması
- C) Subjektif yargılara dayanması
- D) Genel - geçer bilgilere sahip olması
- E) Bilimsel bir kesinlik taşıması

11.

Tarihsel doğru, düşüncelerle gerçeğin çarpışmasından, sürüşmesinden doğar; bu sürüşmeden çıkan gıcırtı, oluşan doğrunun hep kaçan, hep bizi çağıran sesidir. Bu nedenle her doğrunun doğru olmayan bir yanı vardır.

Buna göre, doğruya ulaşmak isteyen felsefecinin tavri ne olmalıdır?

- A) Eleştirel, sorgulamayı her durumda sürdürmelidir.
- B) Kesinliğe ulaşan bilgilerin doğruluğunu kabul etmelidir.
- C) Sorgulayarak doğru bilgiye ulaşabilir.
- D) Mutlak bilgileri olduğu gibi kabul etmelidir.
- E) Evrensel doğrulardan faydalanmalıdır.

12.

Bir filozofu sıradan insanlardan ayıran en önemli özelliklik merak duygusudur. Yani tüm yaşamı boyunca küçük bir çocuk gibi herşeye hayretle bakarak sorgulayabilen kişidir. Ona göre çevresindeki herşey açıklanması gereken bir problemdir.

Buna göre, bir filozof için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sürekli hayret ve merak içinde olduğu
- B) Yaratıcı bir hayal gücü ve zekaya sahip olduğu
- C) Her türlü bilgi ve duruma eleştirel bir gözle baktığı
- D) Geleneksel değer ve anlayışlara sahip çıkan ve onları koruyan bir düşünce yapısına sahip olduğu
- E) Günlük kaygılardan öte var olmanın özünü sorgulaması ve anlamaya çalışması

1. I. Sokrates'e göre felsefe nelesi bilmediğimizizi farkına varmaktır.

II. Aristoteles'e göre herşeyin ilk nedeni, kaynağını bilmeaktır.

III. Mevlana'ya göre ilahî olanın bilgisine ulaşmaktır.

Bu düşüncelere göre felsefenin ilgilendiği konuların ortak özelliği nedir?

- A) Soyut konularla ilgilenmesi
- B) Tutarlı bilgilere dayanması
- C) Evrensel sorunlarla ilgilenmesi
- D) Sorgulayıcı ve eleştirel oluşu
- E) Evreni bir bütün olarak ele alması

2. "Filozof bilen değil, bilmek isteyenidir" diyen Cervantes, felsefenin hangi özelliğini vurgulamaktadır?

- A) Tüm varlıkları bir bütün olarak anlamaya çalışması
- B) Olanı değil, olması gerekeni de ele alması
- C) Sorduğu sorunlara mantıksal cevaplar bulmaya çalışması
- D) Asıl amacın cevaplar değil sorular olması
- E) Bir yargıya varma çabası

3.

Felsefe yapmak için gerekli tüm kaynaklar, insanlığın ortak felsefe geleneğinde vardır. Elbette filozofların ortaya koydukları ürünlerde içinde bulundukları toplumsal yapının etkisi görülür. Fakat bu durum onların diğer toplumları tarafından kabul görmemesi ve tüm insanlığa açık olmalarını engellemez.

Burada felsefenin en çok hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Evrenselliği
- B) Bütünselliği
- C) Öznelliği
- D) Sistemli ve düzenli oluşu
- E) Sorgulayıcı ve eleştirel oluşu

4.

Bilimsel çalışmalar yasalar ortaya koyar ve bunlarla ilgili konuları araştırır. Fakat yaşamın ne olduğu, kaynağı gibi sorunlara ilgilenebilir. Burada soru anlamı olduğu kadar önemlidir. Bu noktada eksik kalan noktayı felsefe tamamlar.

Paragrafta göre aşağıdakilerden hangisi söylebilir?

- A) Felsefe, olgulara dayanan bir faaliyetler bütünüdür.
- B) Felsefe olandan hareketle olması gerekeni söyler.
- C) Bilim ve felsefe evrensel sonuçlara ulaşır.
- D) Felsefede sorunlar daha önemlidir.
- E) Tüm bilimler felsefeye dayanır.

5.

Felsefe sayesinde insan, belli bir düşünce ya da gerçeğe tek bir yönüyle değil, tüm yönleriyle bakma, değerlendirme fırsatı bulur. Böyle yeni düşünceler ortaya koyma çabasındaki kişiler, sürekli olarak olayların nedenlerini birleştirir ve daha genel yargılara dayanarak açıklama ve tüm bunları bir bütün olarak yorumlama çabasındadırlar.

Buna göre felsefenin amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birleştirici ve bütüncül olma
- B) Akla ve mantığa dayanma
- C) Varlığı anlamaya çalışma
- D) Evrensel bir bakış açısı oluşturma
- E) Kendi içinde tutarlı olma

6.

Bilim tarihi boyunca birçok bilim adamı, daha önceki bilimsel çalışmaların kaynak olarak onlardan faydalanmış ve yepyeni çalışmalar ortaya koymuştur. Batlamyus, Kopernik'in astronomi konusundaki çalışmalarından, Galileo ve Newton'dan Batlamyus'un çalışmalarından faydalanmıştır. Oysa felsefede böyle bir durum söz konusu değildir. Filozof sorgulamalarına en başından yeniden başlar.

Burada felsefenin hangi özelliği üzerinde durulmaktadır?

- A) Bilimlerin sorgulanması
- B) Bilimsel çalışmalardan faydalanamaması
- C) Öznel bir çalışma alanı olması
- D) Olgulara dayanması
- E) Düzensiz ve sistemli olması

7. Felsefi düşünce, içinde doğduğu toplumun izlenini taşır. Dolayısıyla felsefi düşünceler kendi toplumlarından ve dönemlerinden ayrı düşünülmemelidir. Nasil bir yaşam içinde bulunduğu toplumun ahlakını, sevinçlerini resmediyorsa, felsefesi de o toplumun düşüncelerini yansıtır.

Burada vurgulanmak istenen yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Filozof aklı ilkeleline uygun yaşamalıdır.
B) Felsefe nesnel yargılar içerir.
C) Felsefe de sanat da evrenselidir.
D) Felsefi düşünce tüm toplumlara aittir.
E) Filozof, içinde bulunduğu dönemin özelliklerini yansıtır.

8. İlk filozof olan Thales, aynı zamanda matematikçi ve çok bilimli idi. Pythagoras felsefenin yanı sıra matematik ve geometri konusunda önemli çalışmalar yapıyordu. Demokritos'un atomla ilgili çalışmaları günümüz fiziğinin temel dayanaklarından biridir.

Aşağıdaki yargılardan hangisi bu açıklamayı destekler?

- A) Bilim ve felsefe farklı etkinliklerdir.
B) Birçok bilim felsefenin altıdadır.
C) Felsefe, bilimlerin sonuçları üzerine kurulu.
D) Başlangıçta bilim ve felsefe iç içe idi.
E) Her bilim adamı çalışmalarını felsefeye dayandırır.

9. Doğa filozofları ilk olarak evrenin ana maddesinin (arkhe) ne olduğunu sorgulamaya başlamıştır. Bu Thales'e göre "su", "Anaksimenes'e göre "hava" Heraklitos'a göre "ateş", Demokritos'a göre "atom"dur.

Bu açıklamaya göre doğa filozoflarının ortak özelliği nedir?

- A) İnsan zihninin gerçekliği kavrayamayacağını ileri sürmeleri
B) Evreni değişmez somut bir maddede ile açıklamaya çalışmaları
C) Gerçekliğin ancak akılla kavranabileceğine inanmaları
D) Evreni soyut varlıklara dayandırmaları
E) Birden fazla gerçeğin olduğuna ve gerçeğin asla bilinemeyeceğini ileri sürmeleri

10. Heraklitos'a göre evrenin ana maddesi (arkhe) ateştir. Var olan herşey ateşten meydana gelmiştir ve yine ateşe dönüşecektir. Evrendeki herşey de "değişmiş ateş"ten baruttur.

Heraklitos'un bu görüşüne göre evrenin temelinde ne vardır?

- A) Madde
B) Sürekli bir oluş
C) Düşünceler
D) Madde ve düşünceler bir arada
E) Somut varlıklar

11. Felsefe genel olarak, insanın içinde yaşadığı evreni anlama uğraşı ve hem sağlama bilgi üretme hem de ahlak ve mutlu yaşama çabası olarak tanımlanır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi felsefenin işlevlerinden biridir?

- A) Belli bir inanç sisteminin temellendirilmesinde kullanılır.
B) Büyük olguların ve düşüncelerin ortaya çıkmasını sağlar.
C) İnsanın hayatı ve evreni anlama ve anlamlandırma çabasıdır.
D) İnsanın bilme ve anlama merakının giderilmesi için sağlar.
E) Evrensel ve mutlak yasaların oluşmasını sağlar.

12. Felsefe ile bilim arasındaki ilişki anne ile kızı arasındaki ilişkiye benzer. Felsefe ile bilimler arasında birçok ortak özellik olduğu gibi önemli farklılıkların olduğu da apaçaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bilim ile felsefenin ortak özellikleri arasında yer almaz?

- A) Doğruyu bulmaya çalışma
B) Kesir sonuçlara ulaşma
C) Eleştirel bir tutuma sahip olma
D) Mantık ilkelelerini kullanma
E) Birleştirici ve bütünleştirici olma

1. Bilimsel bilgi, olayların nedenlerini araştırmayı amaçlayan, teknik bilgi insanın doğayı kendi yararına kullanmasını amaçlar.

Buna göre bilimsel bilgiyi teknik bilgilerden ayıran en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilimsel bilgi, bilim için bilime amacını taşır.
B) Bilimsel bilginin amacı teknik bilgi için kaynak ortaya koyabilmektir.
C) Bilimsel bilgi değişmez, genel yasaların ifade eder.
D) Bilimsel bilgi belli bir yöntem sonucu elde edilir.
E) Bilimsel bilgi, genellenabilir, evrensel bir bilgidir.

2. Aşağıdakilerden hangisi felsefi bilginin özelliklerinden değildir?

- A) Sınırlı bir alanın bilgisini sunar.
B) Merak duygusu sonucu ortaya çıkmıştır.
C) Varlığı bir bütün olarak ele alır ve sorgular.
D) Sonuçları öznel (subjektif) dir.
E) Değişmez, mutlak yasalara ulaşma çabası içinde değildir.

3. "Suyun ısıtılınca kaynadığı" bilgisi gündelik (empirik - deneysel) bir bilgidir. Oysa "saf suyun belli basınç altında belli derecede kaynadığı" bilgisi bilimsel bilgidir.

Buna göre bilimsel bilgiyi gündelik bilgilerden ayıran en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öngörülebilirliği
B) Gözleme dayanması
C) Bilim adamlarınca ortaya konulması
D) Daha kesin ve belirli koşullar altında ortaya konması
E) Genellenebilir ve evrensel oluşu

4.

I. Tecrübelerle dayanarak yöntemsiz olarak elde edilir. (Felsefi bilgi)
II. Olaylar arasındaki neden-sonuç ilişkisini açıklar. (Bilimsel bilgi)
III. Kişisel ve yarıncı bir bilgi türüdür. (Sanat bilgisi)
IV. Temel ölçütü kullanılabilirlik ve faydadır. (Teknik bilgi)
V. Eleştirellemeyen, olduğu gibi kabul edilen mutlak bilgidir. (Din bilgisi)

- Yukarıdaki bilgi türlerinden hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Doğa bilimlerinde her olay tek tek incelenemez. Örneğin; Arşimede, suya bakan birkaç cisim gözlemlenerek suyun kaldırma kuvvetini bulmuştur. Burada yapılan birkaç denemeye dayanarak kanunlara ulaşmıştır.

Buna göre doğa bilimlerinde kullanılan bu yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Analoji
B) Tümdengelim
C) Birleştirici yöntem
D) Tümevarım
E) Karşılaştırmalı yöntem

6. Bilgi, çok farklı varlık alanları ile ilgilidir. Bilgiyi ve bilgileri türlerini anlamak için bunların günlük hayatta, inançlarda, teknolojide, sanatta ve bilimsel çalışmalarda ortaya çıkışını gözden geçirmek gerekir. Ayrıca bilgi türleri dayandıkları kaynaklara, kullandıkları yöntemlere, yönlendikleri amaçlara göre adlandırılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir bilgi türü değildir?

- A) Evrensel bilgi
B) Dinsel bilgi
C) Teknik bilgi
D) Düzensiz bilgi
E) Felsefi bilgi

7.

Bilgi, insan ile evren arasındaki ilişkilerin açıklanma çabasıdır. "Bilgicinin" demek, "bilginin, yani bilene ilişkin evrendeki ilişkilerin bilincindeyim", demektir.

Buna göre bilginin oluşmasındaki en önemli iki unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kavram ve yargılar
B) Özne ve nesne
C) Bilgin ve duyusal veriler
D) Algılama ve yorumlama
E) Deneme ve gözlemlenme

8. Sanat bilgisi örneklere sahiptir. Yaratıcıdır. Akla ve duygulara dayanır. Sanatçı, sınırlarını kendisinin belirlediği bir hayal dünyasında yaşar ve yaratır. Sanatçıya yol gösteren, ona ışık tutan sezgileridir.
- Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisi sanat bilgisinin bir özelliği olamaz?
- A) Nesnel yargılar ifade eder.
B) Yaratıcılık ve hayal gücüne dayanır.
C) Kişiden kişiye değişen göreceli yargılardır.
D) Sanatçı, duygulardan hareket ederek oluşturur.
E) Sanatçının değer ve yargılarını ifade eder.
9. Bilim ve teknoloji sürekli birbirlerini olumlu yönde etkileyerek gelişmektedir? Örneğin; mikroskobun icadı bilimsel araştırmalar sonucu olmuş, diğer yandan mikroskop yeni araştırmalara ışık tutmuş ve bilimi geliştirmiştir.
- Bu parçada bilim ile iç içe olan bilgi türü aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Gündelik bilgi
B) Bilimsel bilgi
C) Teknik bilgi
D) Felsefi bilgi
E) Dinsel bilgi
10. Romaizmal bir insanın, yağmurun yağması ile romantizma arasındaki neden-sonuç ilişkisini bilmeden yağmurun yağacağını bilmesi, bu kişinin tecrübelerinden hareket ederek ulaştığı bir bilgidir.
- Bu parçada açıklaması yapılan bilgi türü aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Bilimsel bilgi
B) Teknik bilgi
C) Deneyimsel bilgi
D) Ampirik bilgi
E) Sağlık bilgisi
11. Nesnelikten hareket eden, somut olan ve üzerinde deney ve gözlem yapılabilen durumlarda tek tek olay ve olgulardan hareket ederek genel yasalara ulaşılır.
- Yukarıda bilimsel bilginin hangi özelliği açıklanmaktadır?
- A) Olgulara dayanması
B) Mantıksal ve açıklayıcı oluşu
C) Tümevarım (Endüksiyon) yöntemini kullanması
D) Determinist (Belirlenimci) oluşu
E) Doğal gerçekliklerden hareket etmesi
12. Belli bir yöntemi vardır.
- Belli bir konuyu ele alır.
- Sistemli ve tutarlıdır.
- Kişisel değer ve yargılardan uzaktır.
- Burada açıklaması yapılan bilgi türü aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Ampirik bilgi
B) Teknik bilgi
C) Felsefi bilgi
D) Gündelik bilgi
E) Bilimsel bilgi
13. Birbirinden habersiz iki bilim adamı aynı bilim konusunu bulabilir, ama iki müzisyen aynı besteyi, iki ressam aynı tabloyu yapamaz. Çünkü ikisi de kendi sezgilerine göre beste veya resim yapmışlardır.
- Buna göre sanatı bilimden ayıran en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Sanatta kendine özgünlük esastır.
B) Sanat kişinin duygularına hitap eder.
C) Sanat, estetik bir kavgi ile ortaya konur.
D) Sanatın belli bir yöntemi ve sistemi yoktur.
E) Sanat, doğayı taklit etme amacıyla hareket eder.
14. Deneyimsel olmayan hiçbir bilgi, bilimsel olarak kabul edilemez. Deney, üslupun sonucun gerçekliğine uygun olup olmadığının kontrol eder. Bu, olayların gerçekleşme koşullarını oluşturduğunda ortaya çıkmasının önceden bilinmesini sağlar.
- Bu parçada bilimsel bilginin hangi özelliği vurgulanmaktadır?
- A) Genelleyiciliği
B) Objektifliği
C) Olgusalılığı
D) Öngörülebilirliği
E) Evrenselliği

1-A	2-A	3-D	4-A	5-D	6-A	7-B	8-A	9-C	10-D	11-C	12-E	13-A	14-D
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------

5. Çağdaş bilimsel anlayışa göre bilgi, doğanın bilinciye yansımalarıdır. Buna göre, bilgi nesnenin kendisinde başlar. Duyularla algılanır. İnsan bilincinde çeşitli sonuçlara ulaşır ve kavramlaştırır. Sonra yeniden duyularla algılanır ve kavramlaştırır. Sonra yeniden kavraya, nesneye döner ve kendini pratikte denetler, doğrular.
- Buna dayanarak çağdaş bilimsel anlayışta bilginin en temel unsuru aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Zihinsel yorumlara dayanmasıdır.
B) Nesnelerin bilimde yeniden yorumlanmasıdır.
C) Bilginin nesnesine uygun olmasıdır.
D) Uygulanabilirlik ve fayda amacıyla olmasıdır.
E) Mutlak, değişmez doğrulara dayanmasıdır.
6. Bilimsel bilgi, aklın ve akıl ilişkilerinin ürünüdür. Akıl ilişkilerini kullanarak mantığa dayandığı ve aklı düşüncenin ürünü olduğu için genel geçerlidir. Çünkü bütün insanlar, her dönemde aynı mantık ilişkilerine göre düşmüşlerdir ve düşümlerindedir. Bu nedenle mantıksızlıktan uzak, tutarlı bir bilgidir. Nesnesine uygun olduğu için gerçekliklerden uzaktır.
- Buna göre aşağıdakilerden hangisi bilimsel bilginin bir özelliği olamaz?
- A) Evrenseldir.
B) Genelleştirilirdir.
C) Nesneldir.
D) Akıl ve hayal gücüne dayanır.
E) Mantıksal çıkarımlardan hareket eder.
7. Teknik bilgi, nesnelerin şeklini değiştirerek onların insanın kullanılabileceği bir hale getirmesinin bilgisidir. Fakat bu uygulama kotuysa kullanılmamalı, insanın ve doğanın yok etmeye yönelmemelidir. Örneğin; atom bombasının Hiroşima'daki gibi, insanlığın aleyhine kullanılmamalı, çevrenin yok edilmesine neden olmamalıdır.
- Buna dayanarak teknik bilginin asıl amacını aşağıdaki yargılardan hangisi ifade eder?
- A) İnsanın ve evrenin yararına kullanılmasıdır.
B) Bilimin sonuçlarını kullanılabılır hale getirmelidir.
C) Doğışmez yasalardan hareket etmelidir.
D) Mutlaka araç ve gereç üretilmesine yardımcı olmasıdır.
E) Doğayı kontrol altına almayı amaçlamasıdır.
1. Bütün bilgileri gözden geçiren yeni ve bütünsel bir bilgidir.
- Varlığı parçalara ayırmadan ele alır.
- Nesneleri ve evrenin tümünü sorgulayarak açıklamaya çalışır.
- Burada açıklaması yapılan bilgi türü aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Bilimsel bilgi
B) Teknik bilgi
C) Gündelik (Düzensiz) bilgi
D) Felsefi bilgi
E) Sanat bilgisi
2. Sanat bilgisinin çok sanatçının, örneğin bir şairin veya bir müzisyenin duyusuna ve sezgisine dayanır. Bu nedenle öznel bir bilgidir ve bir fayda, bir amaç gözetmez. Bilimsel bilgi ise doğrudan deneye, deney sonuçlarının akli yoluyla kontrolüne ve yorumuna dayanmaktadır. Dolayısıyla bu bilgi türü, yöntemli, nesnel, tutarlı olup genel geçerliliği olan bir bilgidir.
- Bu açıklamaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?
- A) Sanat bilgisi kişinin hayal gücü ve yaratıcılığına dayanır.
B) Sanat bilgisi objektif ve evrensel bir bilgidir.
C) Bilimsel bilgi, akla ve mantığa dayanır.
D) Bilimsel bilgi, kişiden kişiye değişmeyen, nesnel bir bilgidir.
E) Sanat bilgisi akla değil, hayal gücüne dayanır.
3. Aşağıdakilerden hangisi bilimsel bilginin özelliklerinden birisi değildir?
- A) Varlığı parçalara ayırarak inceler.
B) Gözlem ve deney yöntemlerini kullanır.
C) Yöntemli, sistemli ve gerçekliklerden uzaktır.
D) Evrensel ve genelleştirilirdir bir bilgidir.
E) Olması gerekeni ortaya koymaya çalışır.
4. I. Bilgi üzerine sorgulamalar yapmak. (Felsefi bilgi)
II. Farklı inanç biçimlerini ortaya koymak. (Dinsel bilgi)
III. Bir şarkı sözü yazıp, bestelemek. (Sanatsal bilgi)
IV. Köyden kente göçün nedenlerini araştırmak. (Felsefi bilgi)
V. Yapılan araştırmalara dayanarak televizyon icat etmek. (Bilimsel bilgi)
- Yukarıdaki bilgi türü eşleştirmelerinden hangileri yanlıştır?
- A) I ve II
B) IV ve V
C) II ve III
D) I ve III
E) IV ve III

8. Gündelik ve bilimsel bilginin pratiğe dönüştürülmesi ve insanın temel gereksinimlerini karşılamak ve yaşamaını kolaylaştırmak için elde edilen bilgileri kullanarak araç-gereç yapılmasını anlamına gelir.

Bu parçada açıklanması yapılan bilgi türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ampirik bilgi
B) Felsefi bilgi
C) Bilimsel bilgi
D) Deneysel bilgi
E) Tekniklik bilgi

9. Bilgi, özne ve nesne ilişkilerinden doğan bir birkim, bir sonuçtur. Bilgi sahibi olan insan hem kendi dışındaki nesneleri, tabiatı ve evreni bilir hem de kendi içinde olup bitenlerin bilgisini elde eder ve kendi bilgisine ulaşır. Bu, öğrenme, algılama ve kavrama ile olur. Böylece bilgi, bilinci olarak meydana gelir.

Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisi bilgiyi oluşturan unsurlardan olamaz?

- A) Öznenin duyularla elde ettiği duyu verileri
B) Bilin, algılayan özne
C) Elde edilen verilerin soyutlanması sonucu elde edilen kavramlar
D) Kavramlara dayanarak oluşturulan yargılar.
E) Sürekli hareket halinde olan evrenin değişimi ve dönüşümü

10. Kişi (suji) nesnesine (obje) yönelerek onu algılar ve kendine özgü bir biçimde ifade eder. Ancak bu sıradan bir anlatım değil, estetik bir kavrayışa dönüşmüştür.

Buna göre kişinin estetik bir kavrayışa ulaştığı bilgi türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefi bilgi
B) Mantık bilgisi
C) Dinsel bilgi
D) Gündelik bilgi
E) Sanat bilgisi

11. Sanat bilgisi, aklî ilişkilerle dayanılarak elde edilmiş bir bilgi değildir. Sadece sezginin ve hayal gücünün eseri-ridir. Çünkü sanatçı, öznel sanat bilgisine kişiyi katmış ve ona herkesten farklı olarak kendi açısından bakmıştır.

Bu parçada sanat bilgisinin özelliği üzerinde durulmaktadır.

- A) Mantık ilişkilerine dayanır.
B) Kişiden kişiye farklılık gösterir.
C) Gerçekliği olan varlıklara dayanır.
D) Evrensel sonuçlara ulaşır.
E) Estetik yargıları ifade eder.

12. Duyum ve algıya dayanır ve deneme - yanıtına ile et- de edilir.

Bu parçaya sırasıyla hangi bilgi türlerinin açıklanması yapılmıştır?

- A) Bilimsel bilgi - Felsefi bilgi
B) Gündelik bilgi - Dinsel bilgi
C) Tekniklik bilgi - Bilimsel bilgi
D) Sanat bilgisi - Dinsel bilgi
E) Ampirik bilgi - Felsefi bilgi

13. - Bir sorgulama etkinliğidir.
- Nedenin nedenini araştırır.
- Görüneni değil, görünenin arkasındaki gerçeği araştırır.
- Amacı geneli bilmek ve açıklamaktır.

Yukarıda açıklanması yapılan bilgi türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefi bilgi
B) Dinsel bilgi
C) Sanat bilgisi
D) Gündelik bilgi
E) Tekniklik bilgi

14. Tekniklik bilgi, bilimlerin veya bilimsel bilgilerin bir uygu- lamasıdır. Tekniklik bilgi, doğadaki nesneleri, bir amaca yönelik olarak insanların yararları için araç haline getir- mektir. İnsan yaşamını kolaylaştırmaktır.

Buna göre teknik bilginin temel özünü aşağıdaki- lerden hangisidir?

- A) Doğayı kontrol altına almak
B) Mutlak doğrulara ulaşmak
C) Sistemli ve yöntemli deneyimlerle elde edilmesi
D) Kullanılabilirlik ve fayda amacıyla olması
E) Deney ve gözlem esasına dayanması

1. Felsefe öyle bir şeydir ki, bir kez içine girerseniz bir daha kolay kolay çıkmazsınız. Çünkü felsefe insana yeme, içme ve boşalmadan ibaret klasik bir yaşam sunmaz. O farktır bir yaşam yararı -düşüncenin derinli- ğini sunar. Düşüncenin derinliğine girmeyen insan hayatın gerçeklerinden uzak, olaylara tek yönlü bakkan insandır. Tanışanın üyeleri arasında geçen bir boccekten farkı yoktur. Tüylerden daha fazlasını görmez. Oysa felsefi bakış yakalayan insan tanışanın olgusındaki geneli dünyayı görebilen insandır.

Buna göre felsefi bakış için aşağıdakilerden han- gisi söylenbilir?

- A) Olaylara bütüncül ve çok yönlü bakmayı sağlar.
B) Objektif bir bakış açısıdır.
C) Nesnel değerlendirmelerden uzaktır.
D) Olaylara öznel bakmayı sağlar.
E) Birikimli ve ilerlemeci bir özellik gösterir.

2. Bilimlerdeki gelişmeler, teknolojinin de aynı oranda gelişmesine sebep olmuştur. Başlangıçta tabiatı anla- maya yönelik bilim, zamanla tabiatı insana boyun eğ- dirtilmiş ve insan ihtiyaçları için tabiatı kontrol altında tu- tabilme inkanını sağlamıştır. İnsan, tabiatla bilgisizle- ağaman olabilmektedir. Bunu bilimin pratiğe (teknoloji) dönüştürmesi gerekmiştir. İnsanlık teknolojiyle adeta ikinci bir tabiat meydana gelmiştir. Bu noktada bilim, teknolojinin gelişmesine, teknoloji de bilimin da- ha çok ilerlemesine neden olmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bilim ve teknoloji karşılıklı etkileşim halindedir.
B) Bilim tabiatı kontrol altında tutabilme inkanını sağla- mıştır.
C) Bilim teknolojinin gelişmesini sağlamıştır.
D) Teknoloji bilimin ilerlemesini sağlamıştır.
E) Teknoloji olmadan bilim de olmaz.

3. Felsefe insanın merak etme, öğrenme, düşünme, sor- gulama ve anlama çabalarının ürünüdür. Dolayısıyla felsefenin varlık nedenlerinden biri doğrudan, tabuldan ve bunlarla temellendirdiği geleneksel inançları sorgu- lamaktır. Bu amaçla düşünceye yön veren sorular yö- nettiler, bilgiye ulaşma yolları geliştirilir ve bu yolla yeni ve özgün gözlemlere ulaşılır. Buna göre düşünce- nin dogmatik inançlardan ayırdığı nokta insanlık için yeni bir aşamayı simgilemektedir.

Parçaya göre aşağıdakilerden hangisi felsefeye ait bir özellik değildir?

- A) Felsefe merak etmeye dayalıdır.
B) Felsefe anlama çabalarının ürünüdür.
C) Felsefe geleneksel inançları sorgulamaktadır.
D) Felsefe düşüncenin dogmatizmden ayırdığı nokta- dadır.
E) Felsefe bilimsel anlayışın bir sonucudur.

4. İnsanlığın var olduğu günden bu yana insanlar evreni ve yaşamı anlamak için çeşitli sorular üzerinde düşün- ce üretmişlerdir. Felsefenin doğuşundan bugüne bin-lerce yıl geçmesine rağmen biz bugünkü felsefi dü- şüncelerin ya da akımların aslında neye göre daha doğ- ru olduğunu veya daha iyi açıklamalar içerdiğini söy- leyemeyiz.

Bu durum felsefenin hangi özelliğiyle açıklanabilir?

- A) Felsefenin eleştiriyeye ve özgür düşünceye dayalı olmasıyla
B) Felsefenin birikimli olarak ilerlemesiyle
C) Felsefenin evreni bütüncül olarak ele almasıyla
D) Felsefenin mantığa dayalı olmasıyla
E) Felsefenin bilimsel kaynaklık etmesiyle

5. Felsefede önemli olan felsefi sonuçlardan çok bu so- nuçlara varma biçimidir. Başka deyişle felsefede, ör- neğin bilimlerde olduğu gibi herkes tarafından kabul edilen veya kabul edilmesi gereken doğru, kesin biliş- ler veya sonuçlar söz konusu değildir. Herhangi bir bi- rimde her zaman öğrenilmesi mümkün bir bilgi, bir ha- kıkat vardır. Örneğin fizikte bir doğa yasası, tarih bi- liminde geçmişteki insan toplumlarının hayatına dair birşeyler öğreniriz. Felsefede karşınıza çıkan ise fi- lozoflar derinden insanlığın geçmişi konularında ileri sürmüş oldukları ve çoğu kez de birbirine aykırı olan bir takım düşünceleri, görüşleri, sistemlerdir.

Parçaya göre felsefe aşağıdaki özelliklerden han- gisine sahip değildir?

- A) Kişin bilgi ve sonuçlar yoktur.
B) Filozofların görüşleri ön plandadır.
C) Birlik ve ilerler.
D) Cevaplardan çok sorular önemlidir.
E) Çoğu zaman düşünceler birbirine aykındır.

6. Neden felsefe kırımlarının başını ağıtır, kırımların kafa- sını karsıştır, kırımlarına de yıkıcı ve tehlikeli gözüktür? Neden birçokları felsefenin kendi yaşamınıyla bir lig- si olacağını düşünür? Neden felsefe? Felsefenin ABC'sini anlamak çok kolay, ama bastı değil. Dünya neden oluşur, insan nedir, bilgi nedir, iyi ve kötü ne- dir? gibi sorulara çabalar boyunca verilen yanıtların iz- ni süterek felsefenin gelişimini izleyebiliriz.

Buna göre, felsefe için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnsan ve bilgi problemiyle ilgilendiği
B) Yaşamla doğrudan bir ilişkisi olmadığı
C) Farklı çağlarda farklı cevaplar içerdiği
D) Nesnel yargılar içerdiği
E) Kavramların anlamının kolay olmadığı

7. I. Evrenin ana maddesi su'dur.
II. Her varlığın bir yaratıcısı vardır.
III. Havaya atılan cisim yere düşer.
IV. Hava bulutlu ise yağmur yağar.
Yukarıdaki yargılar içerisinde hangi bilgi türünün örneği verilmemiştir?
A) Sanat bilgisi
B) Dinsel bilgi
C) Bilimsel bilgi
D) Günderlik bilgi
E) Felsefi bilgi
8. * Bir biyolog, canlıları ve aralarındaki ilişkileri inceleyen onları belirli şekillerde davranmaya yönlendiremez. Sadece, onları olduğu gibi ele alır.
* Bir astronomi uzmanı, dünyanın nasıl hareket ettiğini açıklar. Bu hareketin ortasına yerleştirir. Bu hareketin ortasına yerleştirir.
Bu iki durum, bilimsel bilginin hangi özelliğine örneklerdir?
A) Birikimlilik olarak ilerlemesi
B) Varolan durumu betimlemesi
C) Genelleyici olması
D) Mantık ilkelerine dayanması
E) Evrensel olması
9. Bilim adamı, araştırmalar neticesinde elde ettiği bilimsel bilgilerin tutarlı olmasına yani çelişkiiden uzak olmasına dikkat eder.
Burada bilimsel bilginin hangi özelliği vurgulanmıştır?
A) Nesnellik
B) Olgusalılık
C) Eleştirelilik
D) Mantıksalılık
E) Birikimlilik
10. - Thales'e göre ana madde "su"dur.
- Anaximandros'a göre ana madde "belirsiz birşey"dur.
- Husserl'e göre ana madde "birşeyin özü"dur.
Bu üç filozofun görüşlerine dayanarak hangi özelliğin felsefede görülmüş beklenebilir?
A) Evrensellik
B) Öznelilik
C) Nesnellik
D) Eleştirelilik
E) Sistemlilik
11. Bilimler varolanı incelerken, felsefe olmasını gerektiren hareket etmez.
Buna göre felsefi bilgi bilimsel bilgilerden farklı olarak hangi özelliğe sahiptir?
A) Eleştirelilik
B) Öznelilik
C) Tutarlılık
D) Nesnellik
E) Birikimlilik
12. Teknik bilgi hayatı kolaylaştıracak araç-gereçlerin yapılmasına dayanır. Yemek yediğimiz kağıttan, daha karmaşık olan bilgisayara kadar, hepsi teknik bilginin içerisinde yer alır.
Buna göre teknik bilgiye su ile obje arasındaki ilişkili kuran bağ, aşağıdakilerden hangisidir?
A) Nesnel sonuçlara ulaşma isteği
B) Akla uygun davranma amacı
C) Üstün başarıya ulaşma isteği
D) Güncel tecrübelerden yararlanma isteği
E) Hayatı kolaylaştırma amacı
13. Bilimsel bilginin önyargı ve duygusalılık içermediğini Lois Pasteur şu sözlerle ifade ediyor: "Önyargıları ve inançlarını vestiyere palto asar gibi dışarı bırakarak laboratuvarına giriyorum. Çıkarırken onu tekrar sırtıma alıyorum."
Bu açıklama bilimsel bilginin hangi özelliğiyle ilgilidir?
A) Birikimlilik olarak ilerleme
B) Öngörülmesi olma
C) Sistemli ve düzenli olma
D) Evrensel olma
E) Objektif olma
14. Felsefe, evren, varlık ve insanın evren içindeki yerini konusunda sürekli sorgulamalar yapmış ve farklı dönemlerde ve farklı toplumlarda hep farklı bilgilere ulaşmıştır.
Bu parçada felsefi bilginin hangi özelliği vurgulanmaktadır?
A) Sistemli ve tutarlı olması
B) Belli bir yöntemle dayanması
C) Göreceli olması
D) Birleştirici ve bütünleştirici olması
E) Bakış açısının geniş olması

1-A	2-E	3-E	4-A	5-C	6-D	7-A	8-B	9-D	10-C	11-B	12-E	13-E	14-C
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------

1. Objeye ve subjektin ilişkisi sonucu ortaya çıkan ürünün genel adı aşağıdakilerden hangisidir?
A) İnsan
B) Doğru
C) Teknik
D) Bilgi
E) Sanat
2. Aşağıdakilerden hangisi teknik bilgiye örnektir?
A) Yağmurun yağmasının nedenini bilmek
B) İnsanın ve hayvanların nasıl meydana geldiğini bilmek
C) Elektrik enerjisinden yararlanarak bir ampul yapmak
D) Maddi cisimlerin kökeninin ne olduğunu bilmek
E) Ruhun ölümsüz olup olmadığını bilmek
3. Bilginin doğruluğunu ya da yanlışlığını belirleyen objeye uygun olup olmamasıdır.
Bu tanıma uygun olan bilgi çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Sanat bilgisi
B) Dinsel bilgi
C) Felsefi bilgi
D) Bilimsel bilgi
E) Günderlik bilgi
4. Gözlem veya teorik bilgilerden yararlanarak yeni alet ve makineler yapmak aşağıdaki bilgi çeşitlerinden hangisine örnektir?
A) Günderlik bilgiye
B) Teknik bilgiye
C) Sanat bilgisine
D) Dinsel bilgiye
E) Felsefi bilgiye
5. F. Hegel'in var olan herşeyin ruhsal yapıda olduğunu söylemesi, tüm varlık ve olayları bu ilkeyle açıklaması, felsefi bilginin hangi özelliğine örnektir?
A) Eleştireliliğine
B) Subjektifliğine
C) Gözlemsel olduğuna
D) Kesin olduğuna
E) Tümel olduğuna
6. Aşağıdakilerden hangisi günderlik bilgiyle ilgili değildir?
A) Yanlıyla yanılmamayı öğrenmek
B) Aynı koşullar altında aynı nedenlerin aynı sonucu doğurduğuna bilimek
C) Eski bir yanılmayı bir daha tekrar etmemek
D) Hatalardan ders almak
E) Öğrenmek için yeni denemelerde bulunmak

7. Aşağıdakilerden hangisi felsefi bilginin "refleksif" özelliğine örnektir?

- A) Her türü bilginin eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirilmesi
B) Açıklamak istediği düşüncenin temelinde tek bir ilke koyarak her şeyi bu ilkeyle açıklaması
C) Akla dayanan bir bilgi ve sorgulayıcı olması
D) Filozofların bakış açılarının ve yaratıcı zekalarının ürünü olması
E) Evren hakkında bire verilen bilgilerin üzerine bir bilgi olması

10. Genellikle insan günlük yaşamını bes duyusu, belediye bir de mantığı yardımıyla elde ettiği dolaysız ve doğallı bilgilere sığdırır. Bes duyusu ona çevresindeki nesneleri, bunların çeşitli niteliklerini tanımayı öğretir. Bu yolla öğrenilen bilgiler aşağıdaki bilgi çeşitlerinden hangisine örnektir?

- A) Günderlik bilgi (Ampirik bilgi)
B) Bilimsel bilgi
C) Sanat bilgisi
D) Dinsel bilgi
E) Teknik bilgi

8. Bes duyumuz sayesinde nesneleri değişik gruplara ayırmayı ve böylece kavram kurmayı, hatta onlara değişik adlar vermeyi öğreniriz. Bu yetenek belli bir düğünde öteki hayvanlarda da vardır. Örneğin, bir inek hangi tür otları "yenirli", "harçlarının yemeneceği" olduğunu bir iki denemeden sonra kolayca ayırtabilir. Aşağıdaki bilgilerden hangisi bu açıklanmaya uygun bir örnektir?

- A) Bulutlu havalarda yağmurun yağdığını bilmesi
B) Bir nesnenin güzelliğinin ona verilen anlamlara bağlı olduğunu bilmesi
C) Dinsel bilgilerin kaynağının iman ve inanç olduğunu bilmesi
D) Bir maddenin kimyasal yapısının değiştirilmesinin atom yapısının değiştirilmesine bağlı olduğunu bilmesi
E) Suyun kalıtıma kuvvetinin maddelerin özgül ağırlığıyla ilgili olduğunu bilmesi

11. "Oryantalizmi ve İnançlarını vesilyere pato asar gibi dışarıda bırakarak laboratuvarına girmeyorum. Çıkarım onu tekerat sınına alıyorum."

Kuduz aşısını bulan Pasteur'un bu düşüncesi, bilimsel bilginin aşağıdaki özelliklerinden hangisine örnektir?

- A) Eleştirel olmasına
B) Objektif olmasına
C) Bilişimle ilişkisine
D) Olgusal olmasına
E) Yaratıcı olmasına

9. Biyoloji canlı varlığı, psikoloji ruhsal varlığı, sosyoloji toplumsal varlığı ele alırken, felsefe genel olarak varlığı ya da Aristoteles'in deyişle "varlık olma" bakımından varlığı ele alır.

Bu açıklamaya dayanarak aşağıdakilerden hangisini söyleyemeyiz?

- A) Bilim varlığı bir bütün olarak inceler.
B) Felsefe en genel bilgidir.
C) Felsefenin belli bir konusu yoktur.
D) Her bilim dalı kendi varlık alanını inceler.
E) Felsefe varlığı parçalara ayırmadan inceler.

12.

I. Doğadışı bir varlığa inanamak

II. Kor haline gelmiş bir sobanın yakacağını bilmek

III. Bir resim ya da romanın hayal gücünün ürünü olduğunu bilmek

IV. Bilimsel bilginin insan yaşamına uygulanmasıyla hayatın kolaylaşacağını bilmek

V. Varolan her şeyi yeniden sorgulamanın yaratıcılığı artırıldığını bilmek

Yukarıdakilerden hangisi felsefi bilgiye ilgilidir?

- A) III B) I C) V D) IV E) II

1. William James'e göre, bir önermenin doğruluğunun göstergesi, onu uygulanabilir olması ve bir işe yarar olmasıdır. Yani, pratikte işe yarayan kuram doğrudur. Örneğin, biz çocuk teizi aşısının doğru olduğunu, ancak pratikte bir çocuk teizi ölmeye işe yaradığını gördüğümüzde anlayabiliriz.

Buna göre William James'in vurguladığı felsefi akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pragmatizm
B) Pozitivizm
C) Mantıkçı pozitivizm
D) Entelektualizm
E) Empirizm

2. Bilgi felsefesi bilgi üzerine sorular sorarak başlamış ve bu sorulara verilen farklı cevaplar, farklı görüşlere sahip birçok kuramın ortaya alınmasına neden olmuştur. Örneğin, bilginin mümkün olduğuna inanırlara en genel anlamda dogmatikler, mümkün olmadığını savunanlara ise en genel anlamıyla şüpheci denir.

Buna göre dogmatikler ve şüpheci bilgileri konusundaki hangi soruya cevap aramışlardır?

- A) Doğru bilgi mümkün müdür?
B) Doğru bilginin kaynağı ve ölçütü nedir?
C) Doğru bilgiye hangi yolla ulaşılabilir?
D) Bilgiye sezgi yoluyla mı akıl yoluyla mı ulaşılabilir?
E) Doğru üstü bilgilere ulaşmak mümkün müdür?

3. Hegel, Platon ve Farabi gibi filozoflar insan bilgisine sınırlı koymaktan kaçınırlar. Metafizik varlıklar ve konular da dahil olmak üzere, insanın herşeyi doğru bilgisine ulaşabileceğini savunurlar. Bu filozoflara göre evrenin tümü bilginin elde etmek ve evrenin tüm sırlarını bilmek mümkün olduğu gibi, bu bilgiye uygun olarak nasıl doğru yaşamak, doğru siyasi toplumsal yönetimler kurmak gerektiğini bilmekte mümkündür.

Bu parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Sadece deneyimle sınırlanabilen bilgilere ulaşmak mümkündür.
B) Evrenle ilgili tüm bilgilere ulaşılabilir.
C) Doğru bilgi mümkündür.
D) İnsan herşeyin bilgisine ulaşabilir.
E) Doğru üstü varlıklar ve bunların bilgisi de insan bilgisinin sınırları içindedir.

4. Zihni bir ayna, zihnin konusu olan şeyi de aynanın önünde bulunan bir nesne olarak düşünürsek, bu nesnenin ayna da bir yansımasıdır. Bu yansıma geleceği açıklar. Eğer bu yansıma nesnenin kendisine uyuyorsa, biz bu aynanın nesneyi doğru bir biçimde yansıttığını söyleyebiliriz.

Bu parçaya dayanarak "doğruluğun ölçütü" aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Herkes tarafından kabul edilen ortak bir düşünceye dayanması
B) Zihindeki bilginin gerçekle örtüşmesi
C) Deney ve gözlemle elde edilmesi
D) İspatlanması, genel geçerliliği olan bilgilere dayanması
E) Mutlak, değişmez bilgileri sunması

5. Aristoteles'e göre bilginin doğruluğu, zihindeki tasarımın zihindeki bir başka tasarıma, bu tasarımdan önce gelen ve daha asil olan bir tasarıma uyması, onunla uyumunu ile mümkündür. Burada bilgi ile nesne arasında bir uyuma değil, bir tasarım ile bir başka tasarıma arasında uyuma söz konusudur.

Bu parçaya aşağıdaki yargılardan hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Bilgi, dış dünyadaki gerçekliğine uygun olmalıdır.
B) Ancak ideallerdeki bilgilerin doğruluğu söz konusudur.
C) Bilginin doğruluğu ancak diğer bilgilere tutarlı olduğunda mümkündür.
D) Sadece nesneler dünyasındaki varlıkların bilgisine ulaşılabilir.
E) Bilginin, kaynağı olan nesnesi ile uyum halinde olması gerekir.

6. Yunan felsefesinde, özellikle Sofistlerden itibaren, bilgi problemi önemli bir yer işgal etmiştir. Sofistler, bilgilerin imkanı konusunda ilk ciddi ve sistematik şüpheleri ortaya koymuşlardır. Sokrates, Platon ve Aristoteles, Sofistlerin doğru bilginin imkânına karşı yandaşları bu şüpheleri ortadan kaldırmak için ciddi ve sistematik çabalarını yapmışlardır.

Bu parçaya vurgulanan düşünceye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Felsefe tarihi içinde üzerinde en çok durulan konulardan birisi bilgi konusudur.
B) Aynı dönemde farklı felsefi görüşler ortaya çıkmıştır.
C) Filozoflar içinde bulunduktan toplum yapısından her zaman etkilenmişlerdir.
D) Doğru bilginin mümkün olup olmadığı bilgi kuramının en önemli problemidir.
E) Sofistler, doğru bilginin mümkün olmadığını savunmuşlardır.

1-D	2-C	3-D	4-B	5-E	6-B	7-E	8-A	9-A	10-A	11-B	12-C
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------

7. Doğru bilginin imkanı konusunda iki farklı tavrıdan söz edilebilir. Birincisi, insanın, eşyanın veya gerçeğin bilgisine erişemeyeceğini ileri sürer ve bu nedenle her şeyden sürekli kuşku duyan bir tavr. İkincisi ise, insanın sahip olduğu bilgi yetileri ile gerçeğin veya eşyanın geçerli bir bilgisine erişiminin mümkün olduğunu, dolayısıyla mutlak bilginin olduğunu savunan bir tavidir.

Bu parçada bilgi konusunda açıklamalar yapan hangi felsefi akımlardan bahsedilmektedir?

- A) Septisizm ve dogmatizm
B) İdealizm ve realizm
C) Pragmatizm ve dogmatizm
D) Nihilizm ve idealizm
E) Septisizm ve Nihilizm

8. Parmenides'e göre evrenin bilgisine ancak akıl yoluyla ulaşılır. Çünkü her şey değişmekte, bugün var olan bir şey, yarın yok olmakta, bugün yeşil olan bir yaprak yarın sararmakta, kısaca her şey bir başka şey olmaktadır. O halde ortada gerçek anlamda var olan ve aynı kalan bir şeyden bahsetmek mümkün değildir.

Buna göre Parmenides aşağıdaki yargılardan hangisini eleştirmektedir?

- A) Hiçbir konuda yargıda bulunulamamalı, her şeyden şüphe duyulmalıdır.
B) Bilgilerimizin tek kaynağı duyularımız ve dış dünyadır.
C) Gözlenen evren bizi yanıltmaktadır.
D) Herkes için geçerli, değişmez bilgilere ulaşmak mümkün değildir.
E) Evrendeki her şey sürekli değişmekte ve dönüşmektedir.

9. İlk zamanlardan itibaren filozoflar bilginin, bilimin önermelerinin genel geçerli olması gerektiğini, şimdi ve burada olan değil, her zaman ve her yerde geçerli olanı ifade etmesi gerektiğini savunmuşlardır. O halde bilim, "su, deniz seviyesinde 100 derecede kaynar." şeklinde önermelerden meydana gelmelidir. Bu tür önermeler ise hiçbir zaman duym bize vermez. Bu bilgiler ancak akla dayanarak oluşturulabilir.

Bu açıklama aşağıdaki felsefi akımlardan hangisini desteklemektedir?

- A) Realizm
B) İdealizm
C) Pragmatizm
D) Rasyonalizm
E) Materyalizm

10. Kant, zihni bir fabrikaya benzetir. Bir fabrikaya gelen hammaddede, birtakım işlemlerden geçtikten sonra işlenmiş maddeye dönüşür. Örneğin; bir tekstil fabrikasına gelen pamuk veya yün, bazı işlemlerden geçtikten sonra kumaş haline gelir.

Buna göre Kant'ın felsefi anlayışı ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilgilerimizin kaynağı hem akıl hem de deneydir.
B) Sadece dış dünyada var olan nesnelerin bilgisine ulaşılabilir.
C) Bilgilerin oluşmasında en temel unsur aklardır.
D) Deney ve gözlemle sinanabilen varlıkları bilgisine ulaşılabilir.
E) Doğru bilgiye sadece akıl ve mantık ikileleriyle ulaşılabilir.

11. Comte'a göre gerçek felsefe, bir bilim olmak zorunda olduğu gibi gerçek bilim de yalnızca pozitif olanla, yani duyul, gözlemlerimiz ve deneylerimiz aracılığıyla bilginin verilmiş olanla ilgilenmek zorundadır.

Buna göre "gerçek felsefe" ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Gerçek felsefe, bilimin yöntemlerini değil, kendine özgü sorgulama yöntemlerini kullanmalıdır.
B) Gerçek felsefe, bilimin sınırları dışında daha geniş bir alana sahiptir.
C) Gerçek felsefe, ancak bilimsel yöntem ve teknikler kullanıldıkça varolur.
D) Gerçek felsefe, duyuşsal alanın dışında varolanlarla ilgilenmelidir.
E) Gerçek felsefe, akıl ve mantık ikilelerine dayanmamalıdır.

12. Wittgenstein'a göre dil ve gerçeklik aynı yapıya sahiptir. Dolayısıyla dilin analizi, gerçeğin analizi demektir. Öte yandan dile ifade edilemeyen şeyler de sacma ve anlamsızdır. Başka bir deyişle dilin sınırları, düşüncenin ve bilginin de sınırlarıdır. Wittgenstein'a göre "üzzerinde konuşulamayan şeyler hakkında susmak gerekir".

Buna göre Wittgenstein'ın vurguladığı felsefi akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mantıkçı pozitivizm (Analitik Felsefe)
B) Pragmatizm (Faydacılık)
C) Fenomenoloji (Görüngü Bilim)
D) Epistemoloji (Bilgi Kuramı)
E) Kritisizm (Eleştirel Felsefe)

1. Parmenün yurmuşluğu veya demirin sertliği bir gerçekliktir. Yani, gerçeklik somut olarak varolanı bütününü, fakat "Enerji Sakınım Kanunu", "Yer Çekimi Kanunu" birer hakikattir. Matematik ve mantık kuralları da birer hakikattir.

Buna göre gerçekliği hakikatten ayıran en belirgin özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dış dünyada bir görünürlüğe sahip olması
B) Zihinsel süreçlere dayanması
C) Akıl ve mantık kurallarına dayanarak temellendirilmesi
D) Deneyssel ispata dayandırılması
E) Genel geçerliliği olan bilgilere dayanması

2. - Önermenin gerçeklikte uyuması, düşüncenin gerçeklikte olmaması, bilginin nesnesi ile örtüşmesidir.
- Bir önermeyi, onu doğrulayacak bir şekilde açıklama, gerçeğe uygun bilgiye ulaşma çabasıdır.

Bu parçada sırasıyla bilgi kuramının hangi kavramlarının açıklaması yapılmıştır?

- A) Objeye (nesne) - Suje (özne)
B) Doğruluk - Gerçeklik
C) Akıl - Temellendirme
D) Doğruluk - Temellendirme
E) Temellendirme - Hakikat

3. Sokrates: "Eğer ben tek bir şey biliyorsam, o da hiçbir şey bilmediğimdir."

Karneades: "Hiçbir şey bilmediğimi de kesin olarak bilemem."

Bu iki filozofa ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Her iki filozof da şüpheli bir tavr içindedir.
B) Karneades, Sokrates'in düşüncelerini çürütmeye çalışmaktadır.
C) Akıl ve mantık ikilelerine dayanarak hareket ederler.
D) Gerçeğin bilgisine ulaşmaya çalışmaktadırlar.
E) Doğru bilginin mümkün olduğunu savunurlar.

4. Protagoras'a göre "insan her şeyin ölçüsüdür." Yani tek tek her insan, doğunun ölçüsüdür ve ortada ne kadar insan varsa o kadar doğru vardır.

Bu parçaya göre ulaşılacak en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğru bilgiye ulaşmak mümkündür.
B) Doğru bilgiye akıl ve sezgi yoluyla ulaşılabilir.
C) Doğru bilgi ancak kullanılabılır ve faydalı olan biddir.
D) Doğru bilgi görecelidir, kişiden kişiye değişir.
E) Mutlak, dogmatik bilgilerin dışında doğru bilgiye ulaşmak, mümkün değildir.

5. Suya batırılmış bir çubuğu kırılmış gibi görürüz. Hepimiz bu çubuğu sudan çıkardığımızda kırık olmadığını görür ve böylece gözümüzün bizi yanıltmış olduğunu fark ederiz. Aynı şekilde dokunma ve tatma duyularımız da bazı durumlarda bizi yanıltmaktadır. Hepimiz gündelik yaşantımız sırasında kabul ederiz.

Buna dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilgiye mutlaka deney ve gözlem yoluyla ulaşılmalıdır.
B) Doğru bilgiye sadece akıl yoluyla ulaşılabilir.
C) Görüşlerimiz bizi yanılttığından bilgiye ancak sezgi yoluyla ulaşılabilir.
D) Sadece görünebilen ve algılanabilen nesnelerin bilgisine ulaşılabilir.
E) Duyularımız bizi yanılttığı için her şeyden kuşku duyulmalı, yargıda bulunmaktan kaçınılmalıdır.

6. William James'e göre doğru bilgi, bizim için faydalı olmalıdır. John Dewey ise doğruyu problemlerimizin çözümünde bir araç rolünü oynayabilen şey olarak tanımlamıştır.

Buna göre "doğruluğun ölçütü" aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilginin deneye ve gözleme dayalı olması
B) Bilginin akıl ve mantık ikilelerine dayanarak elde edilmesi
C) Herkes tarafından kabul edilen ispatlanmış bilgiler olması
D) Bilginin kullanılabilmesi ve faydalı olması
E) Bilginin, sadece bilimsel yöntemlerle elde edilmesi

7. Eğer bir nesne hakkında oluşturduğumuz bir görüş nesnenin kendisine uyuyorsa doğru, uyuyorsa yanlışlıştır. Yani, doğru, düşüncemizin gerçeğe uyumudur.

Buna göre, aşağıdaki varlıklardan hangisinin doğruluğuna ulaşmak mümkün değildir?

- A) Sardunya çiçeği
B) Everest tepesi
C) Pisa kulesi
D) Kaf dağı
E) Özgürlük anıtı

8. Bilgi felsefesinin en önemli sorunlarından biri de bilginin alanı, sınırları ve kapsamı sorunudur. Bu soruya bazı filozoflar insan bilgisinin belli sınırları olduğunu, bazıları verileri ve onun kendisine deney dünyası içinde verilmiş olan varlıklar dışındaki varlıkları bilinemeyeceğini ileri sürerler.

Buna göre, aşağıdaki felsefi akımlardan hangisi bu düşünce ile ters düşer?

- A) Determinizm (Belirlenimcilik)
B) Pozitivizm (Olguculuk)
C) Empirizm (Deneycilik)
D) Enteleiyonizm (Sezgicilik)
E) Materyalizm (Maddecilik)

9. Bilgi kavramı açısından bir nesne, örneğin, "bir insan", "bir çiçek" anlamlı veya anlamsız olamaz. Ancak bir önerme, anlamlı veya anlamsız olabilir. Daha doğrusu anlamsız olan bir önermenin, önerme olduğu bile söylenemez. Çünkü önerme doğru veya yanlış olması mümkün olan bir sözdür. Doğayla ilgili bir sözün, bir önermenin doğru veya yanlış olmasının mümkün olması için, önce anlamlı olması gerekir.

Bu parçada bilgi felsefesinin hangi kavramları üzerinde durulmaktadır?

- A) Temellendirme - Akıl
B) Doğruluk - Gerçeklik
C) Gerçeklik - Hakikat
D) Temellendirme - Anlamlılık
E) Doğruluk - Anlamlılık

10. Gazali dış dünyaya ilişkin duyduğu şüpheci, Tarr'nın ruhuna kattığı bir ışık sayesinde kurultuğunu ve böylece iki kere ikmini dört, bir dçgenin üç açısının toplamını 180 derece olduğu bilgisine güvendiğini söyler. Böylece kesin bilginin güvencesini bu üç aydınlatmaya dayanarak elde ettiği savunur.

Buna göre Gazali'nin "İç aydınlatma" olarak adlandırıldığı yeti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Duyular ve deney
B) Akıl ve mantık ilişkileri
C) Zihinsel süreçler
D) Sezgiler
E) Hayal gücü ve tahmin değerleri

11. Ünlü Amerikalı filozofu Charles Peirce, felsefi bakımdan anlamlı önermelerin özelliklerini şöyle tanımlar: Bunlar "Herkesin ortak olarak paylaştığı deney dünyasına ait olmalıdır." ve "Derneyle doğrulanabilir veya yanlışlanabilir olmalıdır."

Buna göre aşağıdakilerden, hangisi anlamlı bir önermenin özelliği olamaz?

- A) Deney ve gözlemle sınanabilir değildir.
B) Kaynağı genel-geçer bilgiler değildir.
C) Bilimsel yöntem ve tekniklerle denenmelidir.
D) Duyular dünyasına ait verilerin bilgisine dayanmalıdır.
E) Kaynağı hem ideaya hem de maddeye dayanmalıdır.

12. İnsanların nesneler dünyası ile duyulan aracıyla ilişkiler kurdukları bir gerçektir. Gözümüzle renkleri, biçimleri görür; elimizle sıcaklık, soğukluk, sertlik, yumuşaklığı algılarız. Kulağımız olmasaydı sesleri duyamaz, dilimiz olmasaydı tatları hissedemezlik. Yani, dış dünyaya ait tüm bilgilerimizi duyular aracılığı ile elde ederiz.

Buna göre bilgilerimizi dış dünyaya ve duyulara dayandıran felsefi akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Empirizm (Deneycilik)
B) Entüisyonizm (Sezgicilik)
C) Pozitivizm (Olguçuluk)
D) Realizm (Gerçekçilik)
E) Rasyonalizm (Akılcılık)

13. Auguste Comte, her türlü gerçek bilginin ve bilimin alanını oluşturan, olgusal olarak önümüzde bulunan şeylerle sınırlar. Comte, deney dünyası içinde bulunmayan veya hakikatte deney aracılığıyla bir bilgi sahibi olamayacağımız her türlü varlık ve konu ile ilgili araştırmaları yetersiz, gereksiz ve anlamsız sayar.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisi A. Comte'un bilgi anlayışı ile çelişir?

- A) Olgusal olarak sınırlanmış bilgiler geçerlidir.
B) Gözlemlenen verilerin bilgisine ulaşılabilir.
C) Doğru bilgi deney ve gözlem yoluyla elde edilir.
D) Gerçek bilgi duyuşsal alanın dışındadır.
E) Bilimsel yollarla elde edilmeyen bilginin hiçbir geçerliliği yoktur.

14. Carnap ve Wittgenstein'a göre doğru bilgi doğruluğu test edilebilen bilgiler ve bu noktada felsefenin görevi dili gözlemlemeler yapmaktır. Çünkü doğru bilgiye ancak, bu dili çözümlemeleriyle ulaşılabilir.

Bu parçada vurgulanan felsefi düşünce biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Faydacılık
B) Akılcılık
C) Olguçuluk
D) Gözlemlenebilir bilim
E) Analitik felsefe

1. Empirizm, insan zihninden başlamış bir gerçekliğin bulunduğunu ve insanın bu gerçekliği dış dünyadan duyularına dayanarak kesin olarak bilebileceğini savunur.

Buna göre "Empirizm" görüşü en iyi aşağıdaki yargılardan hangisiyle ifade edilebilir?

- A) Gerçeğe ulaşmak imkansız olduğundan, evren hakkında herhangi bir yargıda bulunmaktan kaçınmak gerekir.
B) Sadece gözlemlere dayanarak elde edilen bilgiler, gerçeği doğru olarak yansıtır.
C) Doğru bilgiye ulaşmada şüphe bir araç olarak kullanılmamalıdır.
D) Gerçekliğin bilgisine sadece akıl yoluyla ulaşılabilir.
E) İnsan hiçbir şekilde gerçeğin bilgisine ulaşamaz.

2. Sokratlere göre bilginin kaynağı duyumdur. Duyum ve algılar öznedir. Kişiden kişiye değişir yani, doğru, tek, tek insanlara göre farklıdır. Benim için doğru olan başkasına göre yanlış olabilir.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Doğru bilginin tek kaynağı duyumlardır.
B) Doğru bilgiye akıl ve sezgi yoluyla ulaşılabilir.
C) Değişmez, genel-geçer doğrulara ulaşmak mümkün değildir.
D) Herkes tarafından kabul edilen, ortak doğrular vardır.
E) Doğru bilgiye sadece duyular ve akıl yoluyla ulaşılabilir.

3. Ünlü sofistlerden Protagoras "İnsan herşeyin ölçüsüdür." diyerek doğru bilginin mümkün olmadığını savunmuştur.

Protagoras'ın bu ifadesi aşağıdaki yargıların hangisiyle çelişir?

- A) Evrensel, değişmez yasalara ancak insan akıyla ulaşılabilir.
B) Evrendeki herşey görecelidir.
C) Tüm doğrular öznel (subjektif) özelliklere sahiptir.
D) Herşey kişiden kişiye değiştiği için genel-geçer bilgilere ulaşılabilir.
E) Kişisel değer ve yargılar bilginin temel ölçütüdür.

4. Üçüven biri için rüzgar soğuk, üşümeyen biri için soğuk değildir. Doğayla, herkes için ortak bir doğru olmaması bilgilerimizin önemiz olduğunu gösterir. Çünkü, sahip olduğumuz bilgiler bizim için yararlıdır. Bilgi, yararına dayalı olduğu için önemlidir.

Bu parçada bilgi konusunda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilgi, öznel bir değere sahiptir.
B) Bilginin ölçütü kişisel değer ve yargılardır.
C) Bilginin kaynağı, mutlak, değişmez değerlerdir.
D) Bilgi, kullanılabilirlik ve faydaya dayalıdır.
E) Bilgi, kişinin içinde bulunduğu duruma göre değişen bir özellik taşıır.

5. Şüphecilik 17. yüzyılda Descartes ile birlikte yeniden sorgulanmaya başlar. Descartes'in şüphecilik yöntemi (metodik) bir şüpheciliktir. Metodik şüphecilik doğru bilgiye ulaşmanın bir yoludur. Bu noktada ise "şüphe için şüphe" biçiminde özelenen sepiyetimizden ayrılır.

Buna göre Descartes'in yöntemini sepiyetimizden ayıran temel özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şüpheyi doğru bilgiye ulaşmada bir araç olarak görmesi
B) Herşeyi karşı şüpheyle bakması
C) Doğru bilginin mümkün olmadığını, herşeyin yalanlığının düşünmesi
D) Bazı bilimsel yollarla hareket ederek şüphe amaçına ulaşması
E) Evrende değişmez hiçbir bilginin, varlığın olmadığını savunması

6. Bilgi ve bilimin arasındaki ilişki sonucu ortaya çıkan bir bilgidir. Bu ürün farklı yaklaşımlarla, farklı yöntemlerle, farklı alanlarda elde edilir. Kimi bilgiler akla dayalıdır. Kimi bilgiler deneyimler sonucu elde edilir. Kimi bilgiler ise bilimsel yöntemlerle ispatlanır.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan, akıyla hareket eden bilinçli bir varlıktır.
B) Bilgiyi elde etmede deneyden çok zihinsel süreçler önemlidir.
C) İnsan, merak duygusu sonucu herşeyin bilgisine ulaşmak ister.
D) Bilgiye ulaşma isteği, insan diğer canlılardan ayrılan bir özelliğidir.
E) Farklı yollarla elde edilen bilgiler, bilgi türlerini çeşitliliği ifade eder.

7. Farabi'nin bilgi felsefesinin temelinde, tanımsal kaynaklı olan "hep etkin olan akıl" vardır. Bu akıl "öz"lerin yeridir. İnsan aklı bilim, sanat ve felsefe ile uğraşınca, hep etkin olan akılla birleşerek yetkinleşir. Böylece Farabi, Aristoteles gibi, doğuştan bilme yetileriyle donanmış olarak geldiğimizi düşünür.

Buna göre Farabi düşüncelerini hangi felsefi akımla temellendirir?

- A) Pragmatism
B) Idealism
C) Realism
D) Rasyonalizm
E) Empirizm

8. Algi, herhangi bir nesneyi, algılayan öznenin o anki durumuna bağlıdır. Yani, algılayan öznenin, nesneyi nasıl yorumladığı önemlidir. Bu nedenle bilginiz, duyduğunuz ve bunun sonucunda ortaya çıkan yargılardır ve bu yargı kişiden kişiye değişir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisi ileri sürülebilir?

- A) Sahip olunan tüm bilgiler doğrudan getirilir.
B) Bilginin doğruluğuna ancak seçti yoluyla ulaşılabılır.
C) Her şeyin ölçüsü insandır.
D) Doğru bilgiye ancak akli yoluyla ulaşılabilir.
E) Doğru bilgi, kullanılabilir olan ve yarar sağlayan bıldır.

9. Algilayan öznenin de bilinen nesnenin de doğrultuğundan bahsedilemez. Sadece özne tarafından ileri sürülen bilginin doğrultuğundan söz edilebilir. "Su sıcak" ve "önermesi ya doğrudur ya da yanlıştır. Fakat "su" ve "sıcak" kavramları için doğru ya da yanlış olmak söz konusu değildir. Su sıcak değilse "su sıcak" önermesi doğru olmaz.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Doğruluk; nesnel dünyada bulunan ve herhangisi bir yargının konusu olan şeydir.
B) Bir bilgi, ale aldığı gerçeği olduğu gibi yansıtmıyor-
sa doğrudur.
C) Doğruluk; bir yargı ifade eden önermelerin bir
özelliğidir.
D) Tek tek nesnelerin doğru ya da yanlış olması söz
konusu değildir.
E) Doğruluk; tek tek kavramlara ait bir özellikli de-
ğildir.

10. Duyularımız bize ancak tek tek varlıkların ve olayların bilgisini verirler. Üstelik bu varlıklarda sürekli değişim hâlinde oldukları. Gerçek bilgi ise her zaman ve her yerde geçerli olanı bilgisidir. Ancak matematik örneklerini gibi zihinde elde edilen bilgiler kesin ve değişmezdir.

Buna göre doğru bilgiye aşağıdaki yargılardan hangisiyle ulaşılabilir?

- A) Akıl ve mantık ilkeleri aracılığıyla
B) Deneyim ve tecrübeler yoluyla
C) Deney ve gözlem aracılığıyla
D) Sezgi ve hayal gücüyle
E) Akıl ve deney yoluyla

11. Rasyonalistler hiç kuşkusuz, duyularımızı bize bazı bilgileri verdiğinin farkındadırlar. Ayrıca, deneyin bizi hareket noktası olduğunu da kabul ederler. Fakat duyusal algılar, zihne hareket geçmesi için ilk kviilomiy sağlamaktaki öteye gidemezler. Bilgi, duyudan ilki uvarmı alır. Fakat onu sekillendiren yine aklidir.

Buna göre parçada vurgulanan yargı aşağıdaki ifadelerden hangisiyle ters düşer?

10. Duyularımızla bir bilgi kaynağı olarak güvenemeyiz. Aşağıdakilerden hangisi bu bilgi kaynağına ilişkin bir sorundur?
- A) Duyularımızla elde edilen bilgi, akıldan kaynaklanır.
 - B) Bilgiye asıl ulaşan, onu oluşturan akıldır.
 - C) Duyum yoluyla elde edilen bilgi, akıl tarafından doğrulanır.
 - D) Duyum ve deney yoluyla elde edilen bilgi, sezgiyle kavranır.
 - E) Bilgilerimiz asıl kavnağı zihinsel süreçlerdir.

12. Sofistlere göre hiçbir filozof hakikati öğretmez. Çünkü insan herşeyin ölçüsü olduğu için hakikatte kişiden kişiye değişir ve her filozof kendi bilgisinin hakikat olduğunu savunur. Böylece ne kadar filozof varsa o kadar hakikatin olması gerekir.

Buna dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kesin doğruluğu olmayan konularda yargıda bulunulmamalıdır.
- B) Gerçekle sadece insan zihninin sınırları çerçevesinde bilinebilir.
- C) Hakikatin kaynağı akıl ve sezilerdir.
- D) Herkesin kabul edileceği genel geçer hakikatler yoktur.
- E) Gerçeğe ulaşırsın herşeyden şüphe etmek gerekir.

1. Bedenin herhangi bir organına, örneğin, parmağa, yer kaplayan, ama düşünmeyen maddeye batırılan bir iğnenin etkisini ruh, yani yer kaplamayan varlık, duyumaktadır. Öte yandan ruhta meydana gelen bir olay, örneğin; korku da bedenin bir organının, örneğin; yüz sararmasına, kalbin hızla atmasına sebep olmaktadır. Çiğere çekilen sigara ruhu uyuşturmakta, ruhun duyduğu aşırı heyecan ise kalbin durmasına sebep olmaktadır.

Bu açıklamaya dayanarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşabiliriz?

- A) Varlık, sürekliliği oluş halindedir.
B) Varlık, hem madde hem ruhtur.
C) Varlık, düşüncedir.
D) Varlık, idenin evrende yansımasıdır.
E) Varlık, sürekli değiştiği için tanımlanamaz.

2. Zihin, ruh, düşünce, duyurulilik, irade, hayat kavramlari gercek varliklara isaret etmezler. Bunlar sadece canli varliklari hiwclilik vabilarinin bir sonucudur.

Varlığın bu şekilde değerlendirilmesi aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) İdealizme
B) Materyalizme
C) Nihilizme
D) Metafizizme
E) DUALİZME

3. Bertek'e göre varlığı algıya veya biliş içinlerine indirgeyebiliriz. Varlığın bilinç içinde, dış dünyada herhangi bir varlığa karşılık olduğundan emin olamayız. Bizim kendisinden emin olduğumuz, kendisini bildiğimiz şey, zihnimizde bulunan algılar veya fikirlerdir. Örneğin, ben şu anda karşımda sen bir duvar bulunduguna ilişkin zihnimde bir algı veya fikir bulunduğuna fikrindeyim. Ama acaba ben de bulundugum fikrin dış dünyada karşılığı olan gerçekten sen bir duvar mısın? Bunu asla bilemem.

Berkeley bu açıklamasıyla aşağıdaki varlık tanımlamalarından hangisini henilmsemektedir?

- A) Varlık, fenomendir.
B) Varlık, ideadır.
C) Varlık, maddedir.
D) Varlık, hem madde hem düşüncedir.
E) Varlık, oluştur.

İnsan, doğa denen ve makine gibi işleyen büyük bütünün bir parçasıdır. Ruhsal olaylar biyolojik-organik olaylara indirgenabilir. Bu yüzden bir vatanımsıdır.

Bu şekilde düşünün bir filozofun varlık hakkındaki düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varlık ideadır.
B) Varlık düşüncedir.
C) Varlık hem düşünce hem maddedir.
D) Varlık ruhtur.
E) Varlık maddedir.

Farabi'ye göre her şeyin temelinde Tanrı vardır. Tanrı, maddi olmayan bir varlık, bir akittir. Her şey Tanrı'nın (veya aklın) kendisi hakkındaki düşüncesinin bir sonucu olarak ondan çıkmış, taşmıştır. Tanrı'dan sonra ilk çıkmış ve "faal akıl" dediğimiz onuncu akludan da içinde vassadılmış evren çıkmıştır.

Bu açıklamaya göre Farabi varlığın kaynağı olarak asâdîdâkilerden hangisini kabul etmektedir?

- A) Olguları
B) Oluş ve değişmeyi
C) Akıltı
D) Fenomenleri
E) Maddeleri

6. İ. "Varlık yoktur, olsaydı da bilemezdik; bilseydik de baskasına aktaramazdik."

II. Eğer dış dünyada nesnel olarak bir varlık yoksa, onun bilinmesi de söz konusu olamaz.

Bu iki düşünce aşağıdaki kavram çiftlerinden hangisine örnektir?

I	II
A) Rasyonalizm	Realizm
B) Nihilizm	İdealizm
C) Materyalizm	Düalizm
D) Pozitivizm	Nihilizm
E) Nihilizm	Realizm

7.

- I. Materyalizm
- II. Idealizm
- III. Nihilizm
- IV. Dualizm
- V. Fenomenoloji

Yukarıdaki kavramlardan hangisi "varlık hem maddede hem düşüncede" yaklaşımının adıdır?

- A) V B) I C) IV D) II E) III

10.

Sofiler varlığın olamayacağını bilmeden hareketle temellendirmeye çalışmışlardır. Sofistlerin en önemli temsilcisi Gorgias'a göre "Hiç birşey yoktur, olsa bile bilinemaz, bilirse bile başkasına aktarılamaz."

Sofistlerin bu düşüncesi aşağıdaki kavramlardan hangisine örnektir?

- A) Realizme
B) Rasyonalizme
C) Kritizme
D) Nihilizme
E) Pozitivizme

8.

Aşağıdaki örneklerden hangisi reel (gerçek) varlıktır?

- A) Ruh
C) Tanrı
B) Üçgen
D) Omorhik
E) Sayı

11.

"Varlık nedir?" sorusuna aşağıdaki cevaplardan hangisi verilirse materyalizme uygun olur?

- A) Nesneler, hareketli, cisimsiz, sonsuz yakınlık ve akıldır.
B) Hiçbir şey yoktur, olsa bile bilinemaz, bilirse bile başkasına aktarılamaz.
C) Soyut, genel ve değişmez bir varlıktır.
D) Sürekli değişim içinde olan maddedir.
E) Var olmak için başka bir nedene ihtiyaç duymayan, kendi kendinin nedeni olan ve bütün varolanların ilk nedenidir.

9.

Hiçbir şey kendisiyle özdeş kalmaz. Herşey değişir ve gelip geçer. Farklı varlıklar ve biçimler birbiri ardınca ortaya çıkar ve kaybolur. Yaşandıktan ölüm, ölümden yaşam doğar. Tıpkı iyinin kötü, başlangıçtan bitiş, yaşlılığın gençlik olduğu gibi. Herşey bu hareket içinde kendi zıddına dönüşür ve yok olur. Değişim ve hareket varlığın bir formu değil, kendisidir.

Herakleitos'un varlıkla ilgili bu açıklamasına göre "varlık nedir?" sorusuna aşağıdaki cevaplardan hangisi verilirse doğru olur?

- A) Oluştur.
C) Ruhur.
B) Akıdır.
D) Olgudur.
E) Tanrıdır.

12.

Aşağıdaki sorulardan hangisi varlık felsefesiyle ilgilidir?

- A) Bilimsel yöntem nedir?
B) Doğru bilgi var mıdır?
C) Bilincin bağımız bir dış dünya var mıdır?
D) İlk bilimsel çalışmalar nerede başlamıştır?
E) Bilginin kaynağı nedir?

3.

Aşağıdaki varlık tanımlarından hangisi metafizikle ilgilidir?

- A) Varlık, sürekli değişen bir olgudur.
B) Varlık, boş duyumuzla kavrayabildiğimiz nesnelerdir.
C) Varlık, bilincin algıladığı duyumlardır.
D) Varlık, maddede ve onun yansımalarıdır.
E) Varlık, duyu verilerine indirgenemeyen düşüncelerdir.

4.

Bilim insanı, araştırma konusu yaptığı varlığın gerçekten var olup olmadığını veya hangi anlamda var olduğunu kendisine sormaz. Bilim insanı incelediği varlığın veya varlık parçasının varlığını ispat etmez, kabul eder. Bu açıklamaya göre bilim aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabını aratır?

- A) Su hangi koşullarda 100 °C kaynar?
B) Varlık var mıdır, yok mudur?
C) Gezegenerin Güneş'ten uzaklığı ne kadardır?
D) Suyun kimyasal yapısı nasıldır?
E) Hücrenin yapısında neler bulunur?

5.

Aşağıdaki varlık tanımlarından hangisi fenomen olarak gören düşünceye örnektir?

- A) Varlık, algı ve bilincin içeriklerinden oluşur.
B) Varlık, maddede ile düşünce ya da beden ile ruh gibi birbirinden ayrı iki çevreden oluşmuştur.
C) Bütün varlıklar Tanrı'nın kendi kendisi hakkındaki düşüncesinin bir sonucudur.
D) Varlık, düşünce ya da fikirdir.
E) Varlık, kendisiyle özdeş olmayan, sürekli değişim içinde olan olgudur.

6.

"Bende bütüncül algılar, tasarımlar var. Öte yandan bunların kaynağının ben olmadığımı da biliyorum. Çünkü rüyaların gibi tamamen bende olup biten şeylerle gerçek hayatta veya varlıkta olup biten şeyler arasında bir ayırım yapmam gerekir. O halde varlık algıdan ibaret olamaz. Tanrı terneke varlık var olduğu içindir ki algı vardır."

Varlık konusunda bu düşünceye sahip olan Aristoteles aşağıdaki yargılardan hangisine karşı çıkar?

- A) Varlık yoksa düşünce de yoktur.
B) Düşünce yoksa varlık da yoktur.
C) Düşüncenin kaynağı varlıktır.
D) Düşünce algıdan ibaretir.
E) Var olmak algılanması esastır.

7. Aşağıdaki felsefe disiplinlerinden hangisinin konusu varlıktır?

- A) Etik
B) Ontoloji
C) Estetik
D) Epistemoloji
E) Pozitivizm

10. Descartes, bütün dışımızdaki nesnel dünyanın varlığından şüphe ediyordu. Emin olduğu tek şey, şüphe eden bir varlık olarak kendisinin var olduğudur. Başka bir deyişle Descartes, zihninde bazı şeylerin olduğundan ve kendisinin bu şeyleri düşündüğünden emindir. Bu açıklamaya göre Descartes için aşağıdakilerden hangisinin varlığı kesindir?

- A) Biliş
B) Gezegenler
C) Organizma
D) Güneş
E) Hayvan

11. Varlığa ilişkin bütün bilgileri duyularımız aracılığıyla elde ederiz. Ancak duyularımız zaman zaman bizi yanılttığı için, duyularımıza konu olan varlığın var olup olmadığını bilemeyiz. O halde "varlık nedir?" sorusu karşındaki tavırmız kararız kalmak olmalıdır?

Varlığın ne olduğu konusunda yukarıda örneklen-dirilen düşünceye ne ad verilir?

- A) Materyalizm
B) Kritisizm
C) Pozitivizm
D) Sepisizm
E) Idealizm

12. Madde tözüünü kendi dışında bulur; tıne buna karşılık, kendisinde olar. Buysa tam da özgürdür. Tının bu kendinde olma hali, onun kendinin bilincinde olma halidir; de, yani o, tının bizzat kendi hakkındaki bilinci-dir. Çünkü tın kendi kendini bilir; o kendi özgür doğa-sının yargıcıdır.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi "tın" ile ilgilidir?

- A) Tın, hem düşünen hem de düşünülendir.
B) Tın, kaynağı dış dünyadan alır.
C) Tın, maddenin düşüncede yansımasıdır.
D) Tın, zaman ve mekana bağlıdır.
E) Tın, ağırlık ve hacimden oluşur.

9. I. Varlık, değişim ve harekettir.

II. Varlık bilinmez, nesnesiz, sonsuz ve akıldır.

III. Varlık, kendi kendinin nedeni olan zorunluluktur.

IV. Varlık atomlardan oluşmuştur ve bu atomların bel-li bir büyüklüğü ve ağırlığı vardır.

V. Varlık, algılarını oluşturduğu bilinç içerikleridir.

Yukarıdaki varlık tanımlarından hangisi materya-lizme örnektir?

- A) V B) III C) IV D) I E) III

1-E	2-C	3-E	4-B	5-A	6-B	7-B	8-A	9-C	10-A	11-D	12-A
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------

1. Descartes, metodik şüphe yolunu kullanarak oluştur-duğu varlık anlayışını "Düşünüyorum, o halde varım" sözleriyle açıklar.

Buna dayanarak Descartes'in varlık anlayışını ifade eden yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varlık ideadır.
B) Varlık maddedir.
C) Varlık hem idea, hem de maddedir.
D) Varlık oluştur.
E) Varlık fenomendir.

2. Epistemolojik realizme göre asıl gerçeklik düşünce dünyamızın dışında olan nesnel gerçekliktir. Ve zihni-mizde var olan bilgilerin kaynağı da bilincimizden ba-ğımsız olan dış dünyada var olan nesnelerdir.

Epistemolojik realizme göre aşağıdaki varlıklardan hangisinin gerçekliğinden bahsedilemez?

- A) Dünyamızı çevreleyen paralel ve meridyenler.
B) Dünyamızın akciğerleri olarak kabul edilen yağ-mur ormanları
C) Dünyanın en büyük gölü olarak kabul edilen Ha-zar Gölü
D) Dünyamızın tek uydusu olan Ay
E) Dünyanın en büyük tepesi olan Everest tepesi

3. - Varlık, akılla, düşünce ile kavranması mümkün olan şeylerdir.

- Varlık, hem düşünceye hem de somut olan mad-deye dayanır.

- Varlık, sürekli bir oluş içinde olan dinamik ve maddi bir yapıya sahiptir.

- Varlık, özü ve tözü bir arada yanstan fenomenlerdir.

Burada aşağıdaki felsefi akımlardan hangisinin açıklaması yapılmamıştır?

- A) Idealizm
B) Pragmatizm
C) Materyalizm
D) Fenomenoloji
E) Dualizm

4. Hobbes'a göre dünya cisimlerden oluşur. Cisim ise en, boy ve derinliğe sahiptir. Dolayısıyla evrenin her parçası cisimdir. Ve cisim olmayan şey evrenin bir par-çası değildir.

Hobbes'un bu düşüncesi aşağıdaki yargılardan hangisiyle çelişir?

- A) Var olan maddeseldir.
B) Sadece dış dünyada gözlenebilen varlıklar vardır.
C) Varlık, evrende yer kaplayan cisimlerdir.
D) Varlık, duyumsanan alan dışındaki unsurlardır.
E) Varlık, belli bir hacmi ve kütlesi olan nesnelerdir.

5.

Hobbes, maddeden ayrı bir ruhun varlığını kabul et-mez. Ruh da bir cisimdir. Ruhun içinde meydana gel-diğini kabul ettiğimiz duyum, düşünce, hatırlama gibi olaylarda cisimlerin birbirleri üzerine etkilerinden may-dana gelen maddi-cisimsel olaylardır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşila-bılır?

- A) Varlığı oluşturan mutlak bir öz vardır.
B) Varlık, sadece metafizik unsurlarla açıklanabilir.
C) Varlık, madde ve tuhtan oluşan bir bütündür.
D) Varlık, sadece maddeye dayanan cisimlerdir.
E) Varlık, akla dayanan ve sezgi yoluyla ulaşılan bir cisimdir.

6.

Berkeley'e göre olgulardan ileri girmek istemeyen bir felsefenin, yalnızca algılarını varlığını tasdik etmesi ve varlığı algıya indirgemesi gerekir.

Berkeley'in bu düşüncesine dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Varlık, değişen nesnelerdir.
B) Varlığın bilgisine akıl ve sezgi yoluyla ulaşılabilir.
C) Varlık, algılanabilen nesnelerdir.
D) Varlık, hem zihinde hem de duyular alemindedir.
E) Varlığın özünü fenomenler oluşturur.

7.

Metafizik, ispatlanması ve çürütülmesi mümkün olma-yan sorunlara ilgilidir. Ontoloji ise varlıkta ilgili sorun-ları tartıştığı alandır. Dolayısıyla ontoloji hem nesnel varlıkla hem de fizik ötesi varlıklara ilgilidir ve bunlar üzerine sorular soran felsefe alandır.

Buna göre ontoloji aşağıdaki sorulardan hangisine cevap aramaz?

- A) İyinin ve kötünün ölçütü nedir?
B) Ruh ölümsüzdür?
C) Evren nasıl oluşmuştur?
D) Varlığın ana maddesi nedir?
E) Varlıkta özgürlük var mıdır?

8.

Aristoteles'e göre varlık, insan bilincinin dışında, insan bilincinden bağımsız olarak var olar. Dolayısıyla bu varlığın kaynağı dış dünyadır. Var olan nesnel olar, duyu organları aracılığıyla algılanabilir olar.

Bu parçada vurgulanan temel felsefi akım aşağıda-kilerden hangisidir?

- A) Pragmatizm (Faydacılık)
B) Sensualizm (Duyumculuk)
C) Entüsyonizm (Sezgicilik)
D) Sepisizm (Şüphecilik)
E) Realizm (Gerçekçilik)

9. Platon içinde yaşadığımız dünya da gördüğümüz varlıkları gerçek varlıklar olmadığın ileri sürer. Bu varlıklar, asıl var olan varlıkların (ideallerin) birer kopyası veya kopyası gibidir. Ve herşeyin asılının olduğu yer idealer alemidir. Tüm bilgilerin kaynağı da bu idealer alemdir.
- Buna dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Algılanan evren birer yansımadır.
B) Duyular alemi, idealer aleminin birer kopyasıdır.
C) Asıl, değişmez bilgilere idealer aracılığıyla ulaşılabilir.
D) İçinde bulunduğumuz nesnel dünyadan gerçekliği yoktur, bizi yanıtır.
E) Asıl varlıklara duyularımız ve deneyimlerimiz yoluyla ulaşırız.

12. Whitehead felsefe de duran bir varlık anlayışına karşılık çıkar. Ona göre evrende ne tozler ne de kavramlar vardır. Evren, mekanik ve soyut değildir. Evren sürekli hareket halinde ve değişken bir yapıya sahiptir.
- Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisi Whitehead'ın varlığı anlayışı ile gelişir?

- A) Varlık sürekli bir oluşum içindedir.
B) Varlık, dinamik ve değişkendir.
C) Varlık, düşünsel kavramlara dayanır.
D) Varlık, cisimani, maddesel bir özelliğe sahiptir.
E) Varlığın temelinde değişim ve hareket vardır.

10. Nihilizm anlayışına zıt olarak, insan bilincinden veya anlayışından bağımsız olarak dış dünyada nesnel bir varlığın olduğunu kabul eden görüşür. Ontolojik bakımdan böyle bir varlığın kabulü, doğru olarak, böyle bir varlığın duyularımıza veya aklımıza bilinebilmesi, imkânını da beraberinde getirir. Yani dış dünya da nesnel olarak var olan bir varlık yoksa, onun bilinmesi-ne söz konusu olamaz.
- Buna dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Evrende herşey yanlıtır olduğundan bir yarıda bulunmak anlamsızdır.
B) Sadece algılanabilen, yani nesnel olarak dış dünyada var olanın bilgisine ulaşılabilir.
C) Varlıktan bahsedebilmek için o nesnenin ezeli ve ebedi olması gerekir.
D) Zihinsel varlıkların bilgisine ulaşılabilir.
E) Gerçek varlığa sadece idealer aracılığıyla ulaşılabilir.

13. Tohum, hem kendisi olarak kalmak, hem de bitkiye dönüşmek eğiliminin kendi içinde barındır. Tohum olumsuzlanarak bitki olur. Bitki gelişir, ürtün vererek kendini ortadan kaldır.
- Buna göre varlığın oluşumu ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Varlık, aslında bir yokluktan ibarettir.
B) Varlık, bir yarılanmadır.
C) Mutlak varlığa ulaşmak mümkün değildir.
D) Varlık, sürekli bir değişimden ibarettir.
E) Varlığın kaynağı maddedir.

11. Bilim, varlığın var olduğunu bir ön kabul olarak benimserken felsefe, genel olarak varlık kavramıyla ilgili nit ve "varlık var mıdır?" sorusuna hareket eder.
- Buna dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Felsefe, varlığı aklî ve mantık ilişkilerine dayanarak açıklamaya çalışır.
B) Bilim, varlığı parçalara ayırarak inceler.
C) Felsefe varlığı sorgularken bilimden faydalanır.
D) Felsefe varlığın var olup olmadığını sorunundan haberi eder.
E) Varlığın olup olmadığı sorusu hem felsefenin hem de bilim inceleme alanındadır.

14. "İyi bir insan", "güzel bir çiçek" yok olup gidecektir. Fikali iyilik, ideali, güzelliği ideali her zaman var olacaktır. O halde gerçek varlıklar, düşünsel kavramlara açıklanan ve zihinde var olan varlıklardır.
- Bu düşünce aşağıdaki felsefi akımlardan hangisine dayanır?

- A) Idealizm
B) Realizm
C) Materyalizm
D) Pragmatizm
E) Rasyonalizm

1. Felsefe dilinde kullanılan idealizm kelimesinde bulunan "ideal"ın kelime anlamı; düşünce ile kavranılan, düşünceyi konu olan şey, tasamıdır. O halde en basit ifade ile idealizm, düşünce veya düşünciden şeyler gibi gözle görülmeyen, elle tutulmayan, uzay ve zamanda yer almayan şeylerin varlığının kabul etmektir.
- Bu parçada vurgulanan düşünce aşağıdaki yargılardan hangisiyle örtüşmektedir?

- A) Idealizm, duysal, maddi veya fiziksel olmayan şeylerin varlığının kabul eder.
B) Idealizm, sadece nesneler dünyasıyla ilgilidir.
C) Idealizm, duyular aleminin idealer aleminden daha önce var olduğunu savunur.
D) Idealizm, deney ve gözlem sonucu ulaşılan nesnelerin varlığını kabul eder.
E) Idealizme göre idealer alemi, asıl olan duyular alemi bir yansımadır.

2. İdealizm en önemli özelliği, tünel ve maddede dış olmalarıdır. Bir örnek vermek gerekirse bu dünyada doğan, büyüyen, ölen birinden farklı bireysel - duysal milletler arasında insan olmasına karşılık, idealer dünyasında doğmamış olan, ölmeyecek olan, asla değişime uğramayan tek bir insan ideali vardır.
- Bu parçada ideallerle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İdealizmdaki varlıklar ezeli ve ebedi varlıklardır.
B) Asıl, gerçek olan varlıklar idealer aleminde değildir.
C) İdealler bütünsel ve soyut varlıklardır.
D) İdealler, kaynağını maddesel varlıklardan alır.
E) Duyular aleminde, bir ideanın birleşme görüntüsü vardır.

3. Bütün maddesi filozoflar, insan bilincini ve onda meydana gelen ruhi olayları, maddeye ve onun hareketine indirgeyerek açıklarlar. Onlara göre, düşünce beyinin bir işlevidir. Düşünce ve bütün ruhsal olaylar, beyinde meydana gelen fiziksel-kimyasal olaylardan ibarettir.
- Bu düşünceye sahip olan filozoflar hangi felsefi akımın temsilcisi olabilirler?

- A) Materyalizm
B) Realizm
C) Idealizm
D) Rasyonalizm
E) Entüsyonizm

4. Zihin, ruh, düşünce, duyarlılık, irade, hayat sözcükleri bağımsız varlıklara veya gerçek şeylere işaret etmezler. Onlar sadece canlı varlığın özellikleri, yatakları ve eylemlerini veya varlığın maddi biçiminden ileri gelen şeylerin sonuçlarını ifade ederler.
- Buna göre varlığın ne olduğuna ilişkin aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Varlık, bir oluşur.
B) Varlık, idealdır.
C) Varlık, fenomenler bütünüdür.
D) Varlık, hem maddede hem de idealdır.
E) Varlık, maddedir.

5. La Mettrie'e göre insanda bedenden ayrı ve maddi yapıda olmayan bir ruhun varlığının kabul etmeye gerek yoktur. İnsan doğa denen ve makine gibi işleyen büyük bütünden bir parçasıdır. Ruhu olaylar boyutlu-organik olaylara indirgenemez. Ona göre ruh bedenin bir tülevirdir.
- Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Maddi varlık, ruhsal varlıktan daha üstündür.
B) Ruhani varlıkların kabul etmenin bir anlamı yoktur.
C) Algılanabilen alan tüm varlıklar içinde barındırır.
D) Gerçek olan idealdir, maddede ideanın bir yansımasıdır.
E) Maddede, varlığı oluşturan en temel unsurdur.

6. İlgili felsefesinde evrenin sürekli bir değişim, akış ve hareket halinde olduğunu ileri süren ilk filozof Heraklitus'dur. Ona göre evrenin ana maddesi ateştir. Ateşten oluşan her şey dönmüş doğaya yine ateşe dönüşecektir. Doğayla doğa sürekli bir değişim halindedir.
- Bu parçadan çıkarılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Evren statik bir yapıya sahiptir.
B) Varlığın temel unsuru idealdir.
C) Varlık, özü ve tözü bir arada barındıran fenomenlerden ibarettir.
D) Varlık sadece algılanabilen, maddesel bir unsurdur.
E) Varlık sürekli bir oluş halindedir.

7. Sokrates'e göre, insanlarla konuşmuşuzda ve kendilerine örneğin, cesaretin, adaletin ne olduğunu sorduğumuzda önceleri birbirlerinden farklı şeyler söylerler. Ancak bu kavramlarla ilgili sahip oldukları görüşleri bir araya getirdiklerinde, bu kavramlar hakkında birbirleriyle benzer hatta aynı anlayışlara sahip olduklarını farkederler.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Varlık hakkında değişmez, ortak yargılara ulaşmak mümkündür.
- B) Varlığın bilgisi mutlak ve dogmatiktir.
- C) Varlık hakkında kesin yargılarda bulunmak mümkün değildir.
- D) Kişiden kişiye değişen, göreceli bilgilere dayanır.
- E) Varlık, onu oluşturan fenomenlerden ibarettir.

8. Her bilim varlığın bir yanını ele alır. Fizik cansız varlıkla, biyoloji canlı varlıkla, sosyoloji ise toplumsal varlıkla ilgilendirir. Ama bütün bu varlıkların hangi anlamda ve ya biçimde var oldukları, onların ortak özelliklerinin ne olduğu ile hiçbir bilim ilgilenmez. Oysa varlık felsefesi bu ortak özelliklerden hareketle sorgulamaları sürdürür.

Buna göre felsefenin varlığa bakışı aşağıdaki yargılardan hangisiyle ifade edilebilir?

- A) Varlığı parçalara ayırmadan, bir bütün olarak ele alır.
- B) Varlığı sadece bir yönü ile ele alır.
- C) Sadece maddesel varlıklara ilgilendirir.
- D) Varlığın bilgisine ulaşmak mümkün değildir.
- E) Gerçek varlığın bilgisine akıl ve mantık yoluyla ulaşılabilir.

9. Demokritos'a göre varlık veya cisimler, sonsuza kadar bölünmezler. Bu bölünemir bir sınırı vardır ve bu sınırda kalmış kendilerini artık daha küçük parçalara bölmeyeceğimize sonsuz derecede küçük varlık parçacıkları çıkar. Bunlar atomlardır. Bunlar sayısız biçimleri olan, evrende yer kaplayan, belli bir hacmi ve kütlesi olan varlıklardır.

Buna dayanarak Demokritos'un varlık anlayışı ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Varlık, sürekli değişimi ve oluşumu ifade eder.
- B) Varlık, hem madde hem de idea cinsinde unsurlardır.
- C) Varlık, sadece zihinsel süreçlere dayanan ideallerdir.
- D) Varlık, algılanabilen maddi unsurlardır.
- E) Varlık, fizikötesi unsurlara dayanan soyut ifadelerdir.

10. Bilim, matematik ve mantıkta olduğu gibi hem zihinsel varlıkları ilgilendirir hem de fizik ve kimyada olduğu gibi gerçek varlıkları ilgilendirir. Fakat bilim varlığı, bütünü olarak ele almak yerine parçalara ayırarak sadece bir yönüyle ele alır. Örneğin; kimya varlığın bileşimini, fizik hareketini, biyoloji ise canlılığını ele alır.

Buna göre bilimin varlık anlayışı ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilim, varlığı sadece zihinsel süreçlerle açıklamaya çalışır.
- B) Bilim varlığı parçalara ayırarak inceler.
- C) Bilim, sadece maddesel varlıkları ilgilendirir.
- D) Bilim, varlığı tümel olarak ele alır ve sorgular.
- E) Bilim, sadece deneye ve gözleme dayanarak varlığı açıklamaya çalışır.

11. Rene Descartes'e göre madde ile düşünce veya beden ile ruh, birbirinden ayrı, fakat aynı ölçüde var olan iki türdür. Maddeden ayrı niteliği yer kaplamak, ruhun ana niteliği ise düşünmektir. Madde yer kaplar, fakat asla düşünmez. Ruh ise düşünür, fakat yer kaplamaz. Dolayısıyla madde ve ruh bir bütünden birbirini tamamlayan iki parçasıdır.

Buna göre Rene Descartes'in varlık anlayışı aşağıdaki yargılardan hangisiyle örtüşür?

- A) Varlığın hem somut hem de soyut iki yönü vardır.
- B) Varlık cisim olmayan ruhani bir yapıya sahiptir.
- C) Varlık, ruhandan önce var olan ve ondan bağımsız olan bir unsurdur.
- D) Varlık, sadece duyumsanan bir özelliğe sahiptir.
- E) Varlık, sürekli değişim, hareket ve oluş halinde olan dinamik bir yapıya sahiptir.

12. Herakleitos'a göre hiçbirşey kendisiyle özdeş kalmaz. Herşey değişir ve gelli geçer. Farklı varlıklar ve biçimler birbiri ardınca ortaya çıkar ve kaybolur. Yaşamdan ölüm, ölümden yaşam doğar. Gecenin sonunda gündüz, gündüzün sonunda ise gece vardır.

Herakleitos'un bu düşüncesine dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Herşey sürekli oluş halindedir.
- B) Varlıklar, sürekli olarak birbirine dönüşür.
- C) Herşeyin özünde değişim vardır.
- D) Varlıklar zıtlıklardan oluşur.
- E) Varlık, herşeyden önce mutlak ve statik bir özelliğe sahiptir.

1. Kant'a göre bir eylem, bir amaç için yapıyorsa; sonuç gözletilerek yapılmış olur. Sonuç ekonomik, dinsel veya sosyal olabilir ama ahlaki olamaz. Çünkü insanları amaçları farklı, değişken ve kendilerine özgüdür. Bu yüzden birçok filozof ahlak yasası konusunda hem yarınlığı hem de geliştiği içindedirler.

Kant'a göre filozofların yanı sıra içinde olmalarının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların eylemlerini belirleyen fayda beklentisidir.
- B) Her insan kendisi için en yüksek mutluluğa ulaşmaya çalışır.
- C) Ancak herkesin yararına ve mutluluğuna uygun olan eylemler ahlakidir.
- D) Mutlak ahlaki değerlere ancak filozofların yardımıyla ulaşılabilir.
- E) İnsanların eylemlerindeki amaçları farklı olduğundan ortak ahlaki kuralları mümkün değildir.

2. Störner, genel dünya görüşünün temelini birey olarak insani yerleştirir. Ona göre, her birey benzersizdir ve onun hayatına bir anlam vermesi için geliştirmesi gereken de bu benzersizliğidir. Buna göre Störner "ben'in en yüksek değer olduğunu ve bireyin kendisi dışında hiçbir şeye ve hiçbir kimseye karşı bir sorumluluk altında olmadığını söyler.

Buna göre, Störner'in ahlaki anlayışı aşağıdaki felsefi düşüncelerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Anarşizm
- B) Hazcılık
- C) Egoizm
- D) Faydacılık
- E) Sezgicilik

3. Tasavvufi, özü itibarıyla insanın nefsinin ve arzularının boyunduruğundan kurtulma çabasıdır. Bu ise imanla, ibadette yaşayarak yapılır ve ömür boyu sürer. Dolayısıyla kişi ancak kendi arzularını kontrol altına aldığı anda ahlaki eylemde bulunabilir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kişi eylemlerinde mutlak olana ulaşma çabası için de olmalıdır.
- B) Kişi kendi değer ve yargılarına göre hareket etmemelidir.
- C) Kişi eylemlerinde, kendi duygu ve arzularından soyutlanamaz.
- D) Kişi kendi çıkar ve mutluluğuna göre hareket eder.
- E) Kişiyi mutlu eden en yüksek değer kendi hazırlarıdır.

4. Dünyada meydana gelen herşeyin bir nedeni vardır ve dolayısıyla ahlaki eylemlerimizde bir nedeni vardır. Ayrıca dünyada meydana gelen herşey gibi ahlaki şeylerimiz ve eylemlerimizde kendilerinden önce ortaya çıkan olaylar tarafından belirlenmektedir.

Buna göre eylemlerimiz aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?

- A) Nedensellik - Determinizm
- B) Nedensellik - Özgürlük
- C) Özgürlük - Belirlenimsellik
- D) Determinizm - Sorumluluk
- E) Sorumluluk - Ahlaki yasa

5. Her dinin bir ahlak yasası vardır. Tek tanrılı dinlerde insanın nasıl davranacağına ilişkin ahlak yasasının kaynağı Tanrı'dır. Tanrı herşeyin yaratıcısıdır. Tanrı iyinin ve kötünün ne olduğunu bilir. Tanrı, insanları uyacakları ahlak yasalarını "vahiy" yoluyla bildirmiştir. Kuralları, Tanrı'nın emridir. Değişmez, kesin ve mutaktır.

Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Evrensel bir ahlak yasasına ancak ilahi güçlere dayanarak ulaşılabilir.
- B) Ahlaki kuralları toplumdan topluma ve dinden dine değişir.
- C) Ahlaki kuralları kaynağı Tanrı'dır.
- D) Ahlaki kuralları mutlak uyulması zorunlu olan kurallardır.
- E) Herkes için değişmez olan ortak iyiyi ancak Tanrı yoluyla ulaşılabilir.

6. Kant'ın ödev ahlakına göre, "doğru söylemelisin ama güç durumunda kalmamak için değili, ne olursa olsun, zarar görse de, acı çekse de hatta hayatına mal olsa bile doğru söylemelisin. Böylece insan ödev ahlakına uygun davranmış olur.

Buna dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kişi eylemlerinde başkalarının yararına göre hareket eder.
- B) Kişi tek başına davranışlarında özgür değildir.
- C) Kişi kendine göre değil mutlak ahlaki kurallara göre hareket etmelidir.
- D) Kişi kendi mutluluğuna göre hareket ettiğinden herkes için ortak ahlak kuralları yoktur.
- E) Kişi kendi sorumluluklarının bilincinde olan özgür ve bilinçli bir varlıktır.

7. Bentham'a göre insan, doğası gereği acıdan kaçarak ve mutluluğa ulaşmak için herza yönelir. İnsana haz ve veren şey yemektir, doleyiş ve da yedir. Buna göre en büyük haz ve mutluluk, olabildiğince çok sayıda insana fayda sağlayan hazzdır. Yani, ahlak eyleminin temeli, bu en büyük mutluluk ilkesine dayanır.

Buna göre Bentham ahlakı eylemi hangi temele dayanarak açıklamaya çalışmıştır?

- A) Nesnel bir temele dayanarak
- B) Kişin hak ve özgürlüklerini herşeyin üstünde tutarak
- C) Kişinin içinde bulunduğu toplumun değer ve kurallarına dayanarak
- D) Kişiden kişiye değişen öznel bir temele dayanarak
- E) Evrensel ahlak kurallarına dayanarak

8. Nietzsche'ye göre "güç, en yüce erdemdir; zayıflık ise tek kusurdur." yaşamak, sürd içinden sıyrılma, kendini aşmak ve kendini yeniden yaratmak demektir. İnsanın tek amacı, var olmaktır. Var olmak için güçlü olmak gerektir. Çünkü yaşamak iyi, yok olmak ise kötüdür.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kişinin varlığını sürdürmesi için yaptığı her eylem iyidir.
- B) İyi ve kötü kavramlar evrensel bir ölçüye dayanır.
- C) Kişinin tek amacı kendini gerçekleştirerek mutlak mutluluğa ulaşmaktır.
- D) Kişiyi mutluluk ve fayda sağlayan herşey iyidir.
- E) Ahlak kurallarının temeli güç ve erdeme dayanır.

10. Ahlak felsefesi, "insan özgür bir varlıktır." ve "Eylemlerinden sorumludur." önermelerini üzerine kurulumuştur. Yani, eylemlerimizin birbircine olduğunuza kadar özgürüz. Özgürlüğün sınırlarını zorlamak sorumluluk yükünün atması demektir.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan ahlakı yargıların bilincindedir.
- B) İnsan eylemlerinde değişmez ahlakı yargılarla hareket eder.
- C) İnsan eylemlerinde özgür olduğunda ahlakı olur.
- D) İnsan özgürlüğünü sınırlandıran ahlakı kurallardır.
- E) İnsan eylemlerinde ahlakı kurallardan dışına çıkmaz.

11. Her felsefe alanının bir kavram terimolojisi vardır. Bu kavramlar bütününi oluşturamayan bir düşünce sistemi, felsefe haline gelmez. Çünkü felsefe, derinliğine düşüme sahiptir. Kavramlarda bu düşümenin aşagardır. Ahlak felsefesi de sorgulanılama bazı temel kavramlara dayanarak başlar.

Buna göre aşağıdaki kavramlardan hangisi ahlak felsefesinin kullandığı kavramlardan birisi olamaz?

- A) İyi - kötü
- C) Gerçeklik
- E) Sorumluluk
- B) Özgürlük
- D) Erdem

12. Ahlak gövelli olmasına karşın, etik, gövelli olmayan, kesin ve doğru bilgilere ulaşmaya çalışır. Ayrıca etik, kavramı bir ahlakın yanında ya da karşısında yer almaz. Bu anlamda ahlak üstü bir yapısı vardır.

Buna dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Etik, kişiden kişiye değişen rölatif bir kavramdır.
- B) Ahlak, kavramının kişiden kişiye toplumdaki topluma değişen bir özelliği vardır.
- C) Etik kavramı, ahlak kavramında daha geniş bir alanı kapsar.
- D) Etik mutlak, genel-geçer doğrulara ulaşmaya çalışır.
- E) Ahlak kavramı, kişisel değer ve yargıları ifade eder.

1. Sokrates'e göre kişi, duruma göre davranmaz. "Durum ahlak" diye birşey yoktur. Herkes için aynı, değişmez ve insana dışardan kendini kabul ettiren kuralları vardır.

Bu parçaya Sokrates aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Evrensel ahlak yasaları vardır.
- B) Kişi eylemlerinde nesnel değerlere göre hareket eder.
- C) Ahlak kuralları kişiden kişiye değişen, göreceli bir nitelikte değildir.
- D) Kişinin içinde bulunduğu duruma göre değişen ahlakı kuralları vardır.
- E) Kişi eylemlerinde mutlak değerlere ulaşma amaçlıdır.

2. Bentham ve Mill'in faydacılık görüşlerinde esas olan şey, faydayı bütün insanlık için yani, "evrensel mutluluk" olarak algılamalarıdır. İyi olan, insanlığın yararına olan yapmaktır. Herkes için iyi olan yapmak insanı mutluluğa götürür.

Bu parçaya dayanarak ulaşılacak en genel yargı aşağıdaki kavramlardan hangisidir?

- A) Evrensel bir ahlak yasasına ulaşmak mümkündür.
- B) Kişinin, doğrudan kendisine fayda sağlayan şey iyidir.
- C) İyiğin ve kötülüğün ölçütü bireysel hazlardır.
- D) Fayda, mutluluk kişiden kişiye değişen öznel değerlerdir.
- E) İnsanın tek amacı mutluluğa ulaşmaktır.

3. Evrensel ahlak yasasının kabul eden bazı filozoflar bu yasayı subjektif özelliklerin belirlediğini savunurlar. Yani, bu yasa ilahî güçler, doğa veya toplumsal değerlerden kaynaklanmaz. İnsanın dışında olup, kendini insana zorla kabul ettiren bir yasa değildir. Bu yasa güçlü ve zayıf insanın insanın kendisinden ayrı.

Buna göre evrensel ahlak yasasının dayandığı temel ölçüt aşağıdaki kavramlardan hangisidir?

- A) Toplumsal yapıya dayanan genel-geçer kuralları
- B) Tüm insanlığın ortak olarak kabul ettiği evrensel yasaları
- C) Kişiden kişiye değişen, öznel değerler
- D) Dini değerler çerçevesinde oluşturulmuş mutlak dogmaları
- E) Bir toplumu oluşturan ve devamlılığını sağlayan yazılı kuralları

4. Varoluşçuluğun temeli "insan için varoluş, özden önce gelir." önermesine dayanır. Sadece insan, diğer varlıklardan farklı olarak, kendi özünü kendisi ortaya koyar. Bu yüzden insan, ne olduğundan, nasıl davranması gerektiğinden sorumlu olan tek varlıktır.

Buna dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan, kendi özüne dayanarak kendini gerçekleştirtir.
- B) İnsan, kendi sorumluluklarının birbircine olan tek varlıktır.
- C) İnsan, bilingsizce yapmış olduğu eylemlerinden sorumlu değildir.
- D) İnsanın eylemlerine yön veren, toplum tarafından belirlenmiş değer ve kurallardır.
- E) İnsan eylemlerinde özgür değildir.

5. Proudhon, bireysel istek ve tutumları herşeyin üstünde görür. Ayrıca din, ahlak, hukukun ve devletin insanı özgürlüğünü kısıtlayan kurumlar olduğunu savunur. Önemli olan bireydir, bireyin hak ve özgürlükleridir. Bu hak ve özgürlükleri sınırlandıran tüm kurumlar gereksizdir ve birey bu kurumların üzerinde bir değere sahiptir.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Ahlakı kuralları bireysel hak ve özgürlüklere dayanır.
- B) Evrensel bir ahlak yasası mümkün değildir.
- C) Devlet ve din bireysel özgürlükleri kısıtlayan kurumlardır.
- D) Kişisel hak ve özgürlükler herşeyin üstündedir.
- E) Kişi hak ve özgürlükleri ancak genel geçer ahlakı kuralları tarafından korunabilir.

6. Utilitarizm de ahlakı eylemin amacı bireye fayda sağlar. Eylemlerimizin sonucunda bir yararına ulaşmışsak ahlakı bir eyleme bulunmuşuzdur. Burada fayda ahlakında sözü edilen "fayda" bireysel bir faydadır.

Buna dayanarak ulaşılacak en genel yargı aşağıdaki kavramlardan hangisidir?

- A) Mutlak ahlakı kuralları fayda yoluyla ulaşılabilir.
- B) Ahlakı eylemlerin amacı kişiye mutluluk ve fayda sağlamaktır.
- C) Fayda anlayışı kişiden kişiye değiştiğinden evrensel ahlak yasası mümkün değildir.
- D) Ahlakı kuralları mutlak ve kişi eylemlerini buna göre biçimlendirir.
- E) Ancak kişisel fayda için yapılan eylemler ahlakıdır.

7. Her türlü ekiden bağımsız olarak insanın kendi istencine, dayanarak karar vermesidir.
8. Kişinin yaptığı davranışların, eylemlerinin sonuçlu- nu üstlenmesidir.

Bu parçada sırasıyla aşağıdaki kavramlardan hangilerinin açıklaması yapılmıştır?

- A) Erdem - Sorumluluk
B) İyilik - Vicdan
C) Ahlak yasası - Erdem
D) Ahlaki eylem - Kötülük
E) Özgürlük - Sorumluluk

8. Ahlak, insanlar arası ilişkilerde yapılması ya da yapılmaması gerekenleri bildirir. Bu anlamda ahlak, iyi ve kötüyu ifade eden değer yargılarından oluşur. Söz edilen iyi ve kötü yargıları toplumlar topluma, hatta aynı toplum içinde bile farklı toplumlar taşıyabilir.

**Bu parçada ulaşılabilecek genel yargı aşağıdaki-
kilerden hangisidir?**

- A) Ahlîksal yargılar göreceseldir.
B) Herkes için değişmez ahlîksal kuralları vardır.
C) Ahlîksal yargıların temel ölçütü iyilik ve kötülktür.
D) Ahlîksal kuralları senetlere ve mantığı dayananak oluşturulur.
E) Kişiyi fayda ve mutluluk sağlayan şeyler ahlîksal olarak iyidir.

9. Epiküros'a göre, haz doğağ bir iyi, doğağ bir değerdirdi. Haz, bütün eylemlerimizin amacıdır. Ayrıca bi-reysel mutluluğun kaynağı da hazdır. Dolayısıyla da hazın yoğunluğu, derecesi, türü ve anlamı kişiden kişiye değışir. Çünkü haz herkesde farklı olduğı için, herkesin kendine özğü "haz," anlayışı vardır.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisi Epikuros'un haz anlayışı ile çelişir?

- A) Kişiyse mutluluk sağlın herşey ahlaki olarak iyidir.
B) Ahlaki değerler kişiden kişiye değişir.
C) Hızza dayanan evrensel bir ahlak yasasına ulaşmak mümkündür.
D) Mutlak, değişmez ahlaki kuralllar yoktur.
E) Ahlaki eylemlerin amacı kişiyi mutluluğa ulaştırmaaktır.

10. Bencillik, doğru ve tutarı değildir. O, evrenselleştiğinize ve ondan evrensel bir ahlak kanunu çıkarılamaz. Çünkü insan her şeyden önce kendi iyiliğini düşünerek baskalarına yaklaşıp ve iyilik yapar.

Buna dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Benicilik, kendi içinde geliştiği gerçektir.
B) Kişi eylemlerinde her zaman kendi iyiliği ve mutluluğuna göre davranır.
C) Ahlakî kurallar genelleştirilebilir kurallardır.
D) Genel-geçer ahlakî kurallar ve değerler yoktur.
E) Kişi herşeye rağmen kendi çıkarlarına göre hareket eder.

11. Platon'a göre içinde yaşadığımız dünyada ne iyilik ne de mutluluk vardır. Çünkü bu dünya gerçek dünyaya denktir. O halde insan sürekli olarak idealler dünyası ile ilgilenmeli ve orada herşeyin değişmeyen, ezeli ve ebedi özünü görebilmelidir. İşte böylece insan en yüksek mutluluğa ulaşabilir.

Platon'a göre gerçek mutluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Diğer insanlarla yardımlaşmaktır.
B) Mutlak iyiyi ulaşılmaktır.
C) İyilik ve kötülüğü birbirinden ayırt edebilmektir.
D) Ezeli ve ebedi olan mutuluktur.
E) İdealın bilakisine ulaşılmaktır.

12. Ahlaki bir davranışın temelinde kişinin kendi isteği ile yani dışardan herhangi bir zorlama olmaksızın iyiye gerçekleştirmeye karar vardır. Başka bir ifadeyle, kişinin ahlaki kurallara kendi özgür iradesiyle uyma kararidir. Bunun sonucu ise ahlaki evlendirdir.

Buna göre, kişinin ahlaki eylemlerini belirleyen unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sorumluluk bilinci
B) Özgürlük anlayışı
C) Ahlakî kuralların yaparım gücü
D) Ahlakî karar
E) Ahlakî koşullar

1. Parabiye göre "kişi mutlu olmak için anlık eylemde bulunur." Aristoppas'a göre ise "kişi eylemlerinde haza ulaşmaya çalışır." Stuart Mill'e göre ise "kişi hayatta yaşamak için eylemde bulunur."

Buna göre, bu filozoflar aşağıdaki sorulardan hangisine cevap aramaktadırlar?

- Evrensel bir ahlak yasası mümkün müdür?
- A) Evrensel bir ahlak yasası mümkün müdür?
- B) İyinin ve kötünün ölçütü nedir?
- C) Ahlakî yargıların niteliği nedir?
- D) Kişi eylemlerinde özgür müdür?
- E) Ahlakî eylemin amacı nedir?

2. Platon, idealların varlığına inanır. Bu idealların içinde, bu dünyaya gördüğümüz ahlaki erdemlerin, asil örnekleri olan idealar da vardır. O halde, bu dünyada gerçekleştirdiğimiz adil veya cesurca bir eylem, bu idealar dünyasındaki adalet veya cesaret idealına uyduğu için yine ona uyduğu ölçüde adil ve cesurdur.

**Buna göre, ahlaki bir eylemin kaynağı aşağıdaki-
lerden hangisidir?**

- A) İdealara uygun olan ahlakıdır.
B) İnsana mutuluk ve haz sağlayan eylemler ahlakıdır.
C) Ahlak kurallar kaynağını ilahi güçlerden alır.
D) Adalet ahlak eylemlerinin en yüksek belirleyicisidir.
E) İnsan, eylemlerinde kendi özüne uygun davranmalıdır.

3. Spinoza'ya göre havaya atılan bir taş, ağır bilinci ol-
saydı ve konuşabilseydi; bize kendi iradesiyle yere
düşdüğünü söylerdi. Bizlerde çoğu kez tercihlerimizin
nedenerini bilmediğimiz için özgül olduğumuzu dü-
şünürüz. Örneğin; üniversite sınavında bir branşı se-
çen öğrenci, onu özgürce seçtiğini düşünür. Ancak bi-
ze daha dikkatlice bakarsa, seçiminde arkadaşlarının,
alesinin telkinlerinin, toplumda o mesleğe karşı duyul-
lan saygının ... vs. ne kadar etkili olduğunu fark edebi-
lir.

Bu parçada Spinoza aşağıdaki yargılardan hangisinin eleştirisini yapmaktadır?

- A) Kişinin davranışlarını etkileyen kuraları toplumdandır.
- B) İnsan temelde, tüm davranışlarında özgür olan bir varlıktır.
- C) Kişi eylemlerinde özgür olduğunu zanneder.
- D) İnsan, içinde bulunduğu toplum tarafından sürekli kontrol altındadır.
- E) İnsan, kendi davranışlarını yönlendirecek özgür bir bilince sahip değildir.

insanın özgür olması gerektiği konusunda birleşirler. Ancak bu özgürlüğü tanımlarken birbirlerinden ayırlırlar. Birisi güdülerimizde, doğal arzu ve eğilimlerimize uygun yaşamayı özgürlük olarak tanımlarken, bir diğere tam tersine özgürlüğün, bunların kontrol edilmesi anlamına geldiğini savunur.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Ahlakî eylemler konusunda filozoflar ortak bir so-
nuc ulaşamamışlardır.
- B) İnsan, doğal olarak özgür bir varlıktır.
- C) İnsanın eylemlerini belirleyen sınırsız özgürlüğü-
dür.
- D) İnsanların eylemlerini yönlendiren ahlakî kurallar
vardır.
- E) İnsan, ancak doğal arzu ve isteklerine göre hare-
ket ettiği için ahlakî davranmamış olur.

Sokrates'e göre "hiç kimse bilerek kötülük yapmaz" ve "iyi olan" bilginin ta kendisidir. İyi, belli bir amaca hizmet eden ve fayda sağlayan şeydir. Hiç kimse bilerek iyiden kaçmaz. Bilgi erdemdir, erdem yararlıdır, erkeğin yararı insanı mutlu etmesidir.

Buna göre, ahlaki eylemin temeli oluşturan unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Erdem
B) Mutluluk
C) Bilgi
D) Fayda
E) Niyet

Bergson'a göre insanın herhangi bir durumunda nasıl davranacağına ilişkin bir kural yoktur. İyinin ve kötünün ne olduğunu o anda sezgilerimiz bize bildirir. Doğısıyla sezgilerimize dayanarak ortaya koyulan her eylem bizi mutlak iyiye götürür. Sezgi, insanı asla yalıtılmaz.

Buna dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sazgı, kişiden kişiye değişen örnek bir olgudur.
B) Kişi ancak kendisine göre hareket ettiğinde iyiyi ulaşabilir.
C) Mutlak iyilik, kişiye fayda sağlar.
D) Herkes için ortak olan ahlaki kurallara ancak sezgi yoluyla ulaşılabilir.
E) Sazgı, kişiyi zaman zaman yeniltesinden evrensel ahlaki kurallara ulaştırır.

7. Jean Paul Sartre'a göre, insan özgür bir varlıktır ve hatta insan özgürlüğe mahkumdur. Bu nedenle insan kendi yaşamını kendi kararlarıyla düzenler. Önceden belirlenmiş kurallara bağlıdır. Eylemlerimizde neyi seçip neyi seçmeyeceğimize kendimiz karar veririz.
- Buna göre, Sartre'ın ahlak anlayışı ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşabiliriz?

- A) Özgür olarak doğan insan zamanla ahlaki kurallara tabiidir.
- B) Kişi kendi görev ve sorumluluklarını taşıyabilecek olgunluğa sahip değildir.
- C) Ahlakı değer ve kurallara insan yaşamını düzenler.
- D) Mutlak ahlaki kurallara doğuştan kişinin özünde vardır.
- E) Kişi kendi davranışlarından sorumlu, özgür bir varlıktır.

8. Nietzsche'ye göre önemli olan toplum değil, bireydir. Bireyi birey yapan da onun aklı değil, isencidir. Ahlak, sa değerlerin ve dinin, insandaki zayıflığı ve mışkınlığı koruydur, bireyin güdülerini kontrolünü ve onu edl-ginliği ihtiyi söyleyerek ahlaki değer ve kuralları rededer.
- Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisi Nietzsche'nin ahlak anlayışı ile gelişir?

- A) Birey, ahlaksak eylemlerinde akıl ve mantık ilkele-rine dayanarak hareket etmelidir.
- B) Ahlakı değer ve kurallara kişinin toplum için kaybol-masına neden olur.
- C) Bireyin toplum içinde varlığını sürdürmesini için kendi isteği doğrultusunda hareket etmelidir.
- D) Toplum içinde ahlaki kurallara gereksizdir.
- E) Toplum içindeki kurallara bireyin kendini gerçekleştirmesini engeller.

9. Ahlakı eylemler bulunan kişinin o eylemi niçin yaptığı-nı bilmesi gerekir. Farkından olmasın, bilginisizce yapı-lan bir davranış iyi sonuçlar doğursa bile ahlaki sayıl-maz.
- Buna göre, ahlaki eylemin ölçütü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İyiye ulaşmaktır.
- B) Kötülüğün kaçınmaktır.
- C) Ahlakı kurallara göre davranmaktır.
- D) Ahlakı eylem bilinci olmalıdır.
- E) Kişinin vicdanını rahatsız etmemelidir.

10. İlk çağ filozoflarından sofistler, ahlak yasalarının insan-ları ulaştırma sonucu olduğunu, toplumdaki top-luma ve zamandan zamana değişebileceğini söyle-mişlerdir.
- Buna göre, sofistlerin ahlak anlayışı ile ilgili ula-ş-lacak en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Evrensel bir ahlak yasasına ulaşmak mümkün de-gildir.
- B) Tüm toplumlar için geçerli bir ahlak yasası vardır.
- C) Ahlak yasasının ölçütü "iyi"ye ulaşmaktır.
- D) Ahlak kuralları sadece özgür bir toplum içinde oluşturulabilir.
- E) İnsanlar kendi aralarında ulaşarak ahlak kuralları-nı oluştururlar.

11. "İyi"yi filozoflar kendilerince tanımlamışlardır. Kimine göre iyi, huzur, kimine göre mutluluk, kimine göre doğruluk ve sevgidir. Kimine göre ise, "iyi" ödevdir. Dolayısıyla "iyi"nin farklı yorumlanması, ahlak felsefe-sinde farklı görüşlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Bu parçada vurgulanan temel düşünce aşağıdaki yargılardan hangisiyle gelişir?

- A) Ahlak felsefesinde ortak yargılara ulaşmak müm-kün değildir.
- B) Ahlak felsefesindeki farklı yorumlar, farklı düşünce biçimlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur.
- C) Filozoflar iyi konusunda ulaşmaya varanmış-lardır.
- D) Evrensel ahlak kurallara ulaşmak mümkündür.
- E) Ahlak felsefesi tamamen göreceli yargılara dayalıdır.

12. Aristopos'a göre eylemlerimizin sonucunda haz du-yuyoruz ve o eylem ahlaktır. Açdan uzaklaşmak, haz-za ulaşmak yaşamın anlamıdır. Ahlakı yaşamak mutlu olmaktır. Mutlu olmanın yolu da ister maddi, is-ter manevi olsun en yüksek haza ulaşmaktır.
- Buna göre, ahlakı eylemin temelini haza dayandı-ran felsefi yaklaşımlardan hangisidir?

- A) Pragmatizm
- B) Hedonizm
- C) Egoizm
- D) Anarşizm
- E) Utilitarizm

1. Ahlakı yargılar toplumsal hayatın vazgeçilmez bir par-çasıdır. Ahlakı yargılar kanunlar, yönemlikler ve res-mi uygulamalar, yarımda hepimizin davranışlarına yön vererek, istenilen ve beklenen davranışlarda bu-lunmamızı sağlar.
- Parçaya göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ula-şılabilir?

- A) Her toplumda farklı ahlaki yargılar vardır.
- B) Ahlakı yargılar bireyin davranışlarını biçimlend-irir.
- C) Toplumda farklı düzeyli yükseleliye ahlaki yargı-lara bağlılık azalır.
- D) Ahlakı yargıların nesnel geçerliliği olmalıdır.
- E) Bireyler davranışlarını ahlaki yargılardan bağımsız olarak belirlemelidir.

2. Kibrisli Zenon'a göre, bireyin erdemli davranışlarda bulunması için bilgi olması gerekir. Bilgi, doğru dav-ranmak için gereklidir. Bu nedenle erdemli kişiler aynı zamanda bilgilidir. Çünkü erdem doğruya ve aklı uy-gun yaşamaktır. Doğuya ve aklı uygun yaşamak için doğanın kanunlarını ve aklın ilkelelerini bilme gerekir.
- Bu parçaya göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Erdemli yaşam, bilgili olmakla mümkündür.
- B) Doğru kabul edilen davranışlarda bulunmak için bilgiye ihtiyaç vardır.
- C) Bilgi, insana erdemli yaşamayı öğretir.
- D) Bilgi, ahlaki kurallara uygun olarak kullanılmalıdır.
- E) Doğuya ve aklı uygun yaşam bilgini benimsen-mek erdemli olmayı gerektirir.

3. Bir davranışın ahlaki açıdan sorgulanabilmesi için bire-yin farklı davranışlarından birini seçme özgürlüğüne sa-hip olması gerekir. Seçme özgürlüğünün ve istencinin olmadığı bir davranış için bireyin davranışını iyi-kötü diye nitelenmek doğru olmayacaktır. Tıpkı hayvanların davranışlarının iyi-kötü diye nitelenilemeyeceği gibi.
- Bu parçaya göre, bir davranışın ahlaki açıdan sor-gulanması aşağıdakilerden hangisine bağlanmıştır?

- A) Seçme özgürlüğüne ve istenerek yapılmasına
- B) Her zaman iyi ve doğru kabul edilmesine
- C) Tüm bireyler tarafından yapıyor olmasına
- D) Sonuçlarının fayda sağlamaına
- E) Genel-göreceli ahlak yasalarına uygunluğuna

4. Davranışlarımız düşüncelerimizin yansımasıdır. Yapığımız davranışlar aslında zihin tasarımlarımız, düşünce göb-ütürümleri ve ahlaki değerlerimizin yansımasıdır. Örneğin yar-dırma ihtiyacı duyan birine yardımcı olarak aslında yap-tığımız, "Herkes ihtiyacı olanlara yardım etmelidir." de-mektir. Bilginizi insanlığın yararına kullanarak, "Her-kes insanlık için çalışmalıdır." diyorsunuz. Düşünün her-hangi bir yerde ortaya çıkan savaşta sessiz kalıyo-rsak, orada masum insanların öldürülmesine göz yu-muyoruzsa burunla, "Savaşmak iyidir. Güçlü olan ka-zansın. Adaleti, hak güdükünden yanadır." demektedir. Bu durumda artık, "Savaşmak kötüdür. Adaleti, her-kesi eşit davranmaktır. Hak eden kazansın veya her-kesi hakını vermek lazım." deme hakkımız da kaybedilmiş oluyorsunuz.

Bu parçada aşağıdaki görüşlerden hangisi savu-lunmuştur?

- A) Eylemlerimizin anlam kazanması için var güç-lümüzle çalışmalıyız.
- B) Evrensel ahlak yasası insan eylemlerinin kaynağı olmalıdır.
- C) İnsan eylemleriyile iyi ve kötüyu birbirinden ayı-ra-bilmelidir.
- D) Eylemlerin iyi olması insanı mutluluğa kötü olması ise mutluluğa götürür.
- E) İnsan düşüncelerinin aynası olan eylemlerinden sorumluudur.

5. İnsan davranışlarını ahlaki bakımdan değerlendirirken iyi ve kötü kavramlarını kullanırız. İyi onu seçme olana-ğı bulunan bireyden beklenen davranışdır. Kötü ise kaçınılmaması gereken eylemlerdir. Ne var ki iyi-kötü top-lumdaki topluma, geçiden geçide ve hatta bireyin bire-yine değişen bir kavramdır.
- Bu parçada savunulan görüşün temelindeki düşün-ce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Evrensel ahlak yasası yoktur.
- B) Aile ilişkileri insan yaşamını kolaylaştırır.
- C) Sadece gözlenen davranışlar sorgulanmalıdır.
- D) Herkes yaptığı eylemin sonucuna kailanmalıdır.
- E) Eylemler insanı mutluluğa götürmelidir.

6. Epikuros'a göre iyi mutluluk verendir. "Bedenimiz acı-sız ve ruhumuz dinginse mutluyuzdur." iyi en yüksek hazzadır. Kötü ise acı ve korkudur. "Ağ kalmamak, su-lu yaşamak, işinmekle vücudun istediği ve özledi-leri buralardır. Bu durumda olan ve herde de bu du-rumdan olacağım umarlım kimsa, mutluluğa Zeus ile Tanrıların bu en yücesiyle bile yarışabilir." İnsan ey-lemleri haza yönelen ama açdan kaçan şeyler olma-lıdır. Böyle bir yaşam ise ancak ölçülü olma ile müm-kündür.

Buna göre, Epikuros'un ahlak anlayışı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnsanın mutlu olması hazz almasına bağlıdır.
- B) İnsan eylemlerini belirleyen hazz ve acıdır.
- C) Mutlu olmak için ölçülü yaşamak gerekir.
- D) İnsan azla yinediği ölçüde mutluluğa erişir.
- E) İnsan ihtiyaçlarını karşıladığında mutlulukla Tanrı-larla bile yarışabilir.

7. "Yaşamımda, komşun farkına vardığında utanacağın bir şey yapma." görüşünü savunan Epiküros Ahlak davranışın hangi yönünü vurgulamıştır?

- A) Özçekarlara uygunluğunu
B) Duygusal özelliğini
C) Toplumsal yanını
D) Öcülü olmasını
E) Bilgiye dayanmasını

8. "Bentham ve Mill'e göre, davranışlar bireye fayda sağladığı ölçüde iyidir. Ancak burada iyi tek insanın faydasından daha çok daha fazla insanın faydasında değerlendirilerek de toplumun çıkarında aranmalıdır."

"Kendi seçtiğine uy ki, hem kendin hem de başkası için iyi olanı yapmış olarsın." diyen Bergson, iyrinin ancak seçgi ile elde edilebileceğini ve herkesin seçtiğine uyduğunda herkes için iyi olanı yapacağını vurgular.

Bu iki görüşün, ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahlakı kulların insan davranışlarını değiştirmek için kullanması gerekir.
B) İnsan aklı ve bilgisi sayesinde ahlakı davranışlarının doğruluğunu kontrol edebilir.
C) Toplumsal hayat insanın davranışlarında özgür olmasını engeller.
D) İnsanın yazgısı, davranışlarını önceden belirler.
E) Birey, kendisi için iyi olandan yola çıkarsa evrensel açıdan iyiyi ulaşabilir.

9. Özgür istençe davranışta bulunan bireyin, bu davranışının sonuçlarına katlanması, sonucu üstlenmesine sorumluluk denir. Başka bir deyişle de bireyin davranışlarından sorumlu olabilmesi için seçme özgürlüğünün ve bunu kullanabilecek akıl yetilerinin olması gerekmektedir.

Bu parçaya göre, bireyin davranışlarından sorumlu tutulabilmesi için aşağıdakilerden hangisi gereklidir?

- A) Özgür irade ve zihinsel yeterlilik
B) Herkes için yararlı olması
C) Bilgiye dayalı olarak gerçekleşmesi
D) Kişileri mutluluğa götürmesi
E) Yapan kişiye haz vermesi

10.

Vicdan bireyin kendi davranışları hakkında iyi veya kötü yarısından bulunmasına yarayan bir iç mahkemedir. İyi ya da kötü yaptığını düşünen birey ya iç huzura kavuşur ya da çatışmaya düşer. Kendinden bekleneni yapmadığına huzurlu olmanın, yapmadığı durumlarda da ödevini yerine getirmemiş olmanın sıkıntısını yaşar. Bunun sonucunda da bazı davranışlarda bulunmaktan vazgeçer, bazılarını yapmaya devam eder.

Bu parçaya göre vicdan için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Doğru bilginin öğrenilmesini sağlar.
B) Güzellik konusunda yargıda bulunur.
C) Aracı amaç durumuna getirir.
D) Evrensel değerleri savunur.
E) İnsan davranışlarını belirler.

11.

Matematiksel doğrular sana göre, bana göre gibi birbirinden farklı olamaz. Çünkü bu doğrular insanın duygularından, eğilimlerinden ve kişisel bakış açılarından farklıdır. Ahlakı yargılarda bireysel ve toplumsal mutluluğu amaçladığı için kişiye göre değişmez. Çünkü bir insanı mutlu kılan bir durum tüm insanlar içinde geçerlidir. Bir insan için ahlakı sayılacak davranışlar tüm insanlar içinde ahlakı sayılır.

Bu görüşü savunan bir düşünür, ahlakı değerlerde hangi özelliğin bulunduğunu öne sürmüştür?

- A) Tanımlanmazlığın
B) Tutarlığın
C) Kişiseliliğin
D) Nesnelliliğin
E) Farklılığın

12.

Ahlak kuralları uyulması gereken genel-geçer kuralları ifade eder. Bu kurallar kişinin ne yapması ve de ne yapmaması gerektiğini belirler. Hukuk kurallarından farklı olarak toplumda kendiliğinden ortaya çıkarlar ve bireyleri belirli şekilde davranmaya zorlar.

Bu parçaya ahlak kullanımının hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Bireyin davranışlarında yaptırım gücünün bulunması
B) Toplumdan topluma zamanla değiştiği
C) Evrensel değerlerden bağımsız olduğu
D) Sahip olunan bilgilerin kullanılmasıyla ortaya çıktığı
E) Bireysel arzu ve isteklerle sınırlı kaldığı

1. Sokrates'e göre bireyin ahlakı davranışlarda bulunmaya yönelmesinin nedeni mutlu olmaktır. Ahlakı anlamak da mutluluğa erişmek ise ancak bilgi ile mümkündür. Bilgi insanları doğru eylemlere, bilgisizlik ise yanlış eylemlere götürür. Bilgidi ki insanı ancak mutlu, ahlaklı ve erdemli yapar.

Sokrates'in bu görüşlerine göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bireye ahlakı davranışlar öğretilir.
B) Ahlakı olmayan davranışların nedeni bilgisizliktir.
C) Ahlakı davranışlar bireyden bireye göre değişebilir.
D) Ahlakı olmak için bilgilil olmak gerekir.
E) Bilgi insanı ahlakı eyleme, bilgisizlik ise ahlakı olmayan eyleme götürür.

2.

Sartre'e göre insan kendini nasıl isterse öyle yapar. Bir çiçek ya da bir böcek kendini kendisi yapmaz. Çünkü onları bir özer bir de varlıklar vardır. Burada öz varoluştan önce gelir. Çiçek, çiçek özünü uyarak çiçek olur. Ancak insan farklıdır. İnsanda var oluş önden önce gelir. İnsan önce vardır ve sonra ancak öyle ya da böyle. Çünkü o özüni kendisi oluşturur, yani kendini kendisi yapar. Evrende kendi varlığını kendi oluşturabilen tek varlık insandır. Bu nedenle kişi kendini tanımlar, benliğini keşfeder. Bu türü baskıdan kurtulmak ve özgürleşmektir. Yoksa toplum içinde eniyip güdermek yok olacaktır.

Parçaya göre Sartre'in temel görüşü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan özgür iradesiyle kendisini var eder.
B) İnsanın her istediğini her işteği gibi yapamaz.
C) İnsan yazgısını kabullenmeli ve ona göre davranmalıdır.
D) Özgürlük insanın özünü belirlemesini engeller.
E) İnsanın temel amacı mutlu olmaktır.

3.

Bir eylemin iyi ya da kötü olması onun iyi idesine uygunluğu ile anlaşılır. Yani bir eylem iyi idesine uygunsa iyi uygun değilse kötüdür. Bunu bu dünyanın bilgisiz ile anlamak ve değerlendirmek mümkün değildir. Onun için her insan idealar evrenine yönelmeli ve onu kavramalıdır.

Bu görüşe göre, ahlakı davranışın temel özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bireyin istek ve duygularına uygun olması
B) İnsanın özgür iradesine dayanması
C) Toplumsal beklentileri karşılması
D) İdealar evrenindeki bilgilerle örtüşmesi
E) İnsana yapıldığında yarar sağlaması

4.

Spinoza'ya göre, insan tutkuların etkisindedir. İnsanın mutlu olabilmesi için iyi olanı tercih etmesi kötü olanı uzaklaştırması gerekir. Tutkular insanı gürşüz, pasif ve köle yapar. Yani insanı mutsuz kılar. İnsan ancak aklı ile tutkularını aşip mutluluğa ulaşabilir. Akıl uğruna gördüğü yaşam biçimi de bilgiyle gerçekleştirebilir. Bilgi insanı Tanrıya ulaştırarak özgürleştirir ve mutlu kılar. Bilginin vardığı yer evrensel yani Tanrısal olan yasadır. Tanrısal yasaya uygun olan iyi, uygun olmayan ise kötüdür.

Bu parçaya göre, insanın mutlu olması neye bağlıdır?

- A) Dünya nimetlerinden özgürlüğe yararlanmasına
B) Davranışlarıyla düşünceleri arasındaki uyumu sağlamasına
C) Bedensel hazlarına önem vererek onları gerçekleştirmesine
D) Doğanın kuralları kabul edilip ölçülü olmasına
E) Tutkularının etkisinden kurtulup Tanrı yasalarını kabullenmesine

5.

Kant'a göre, ahlakı eylemin amacı mutluluk olamaz, çünkü mutluluk subjektif bir kavramdır. Yani kişiye göre değişir. Oysa ahlakı yasası herkes için aynı olmalı ve aynı kalmalıdır. Kant'a göre de bu iyi niyet (iyi niyet) eylemdir. Ödev, her çeşit duygudan öte kesin bir buyruktur. Ahlakı yasasına kesin boyun eğiştir. Bu da aklı olan herkes için evrensel bir kuraldır.

Kant, ahlakı yasasıyla ilgili aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşmak istemiştir?

- A) Tüm insanlar için geçerli ahlakı yasasının varlığını öne sürmek
B) İnsanların ahlakı davranışlarda bulunması için bilgilil olması gerektiğini vurgulamak
C) İnsanların seçtiklerini kullanarak ahlakı davranışlarda bulunabileceğini göstermek
D) İnsanın tutkularını yenerek genel-geçer kullana ulaşacağını belirtmek
E) Toplumun insan davranışlarını belirleyici bir güce sahip olduğunu kanıtlamak

6.

İnsan kendini yenileyebilirdiği ve geliştirebildiği için diğer varlıklara göre daha değerlidir. Btkiler yüz yıllardır aynı şekilde doğup, büyüyüp gelişmekte; hayvanlar aynı şekilde yaşayıp yüz yıllardır benzer davranışları sergilemektedir. Oysa insan ölüme öyle midir? Doğuştan gelirdiği potansiyel ile insan iyi bir eğitimle iyi bir aklı olabileceğine güvence sahiptir. Bu gücü sayesinde birçok alanda başarıya ulaşmış ve yaptıklarıyla insanlığı daha da ileri seviyeleri taşımıştır.

Bu parçaya göre, insanı diğer varlıklara göre daha değerli yapan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her zaman doğru olan davranışlarda bulunması
B) Kendini uygun koşullarda geliştirebilecek potansiyele sahip olması
C) Dünyadaki yaşamı kontrol edebilmesi
D) Kendi neslini devam ettirebilecek güce sahip olması
E) Kendisinin dışındaki varlıklara egemen olması

7. Aynı eylem farklı toplumlarda aynı ahlaki değere sahip değildir. Bir toplumda ahlaki açıdan iyi olarak nitelenen bir şey, bir başkasında "kötü" sayılabilir.

Bu parçada ahlaki davranışın hangi yönü üzerinde durulmuştur?

- A) Nesnellüğün her zaman koruyulacağı
- B) Kendi içerisinde tutarlılığın sürdürüldüğü
- C) Toplumdan topluma değişebileceği
- D) Bütün toplumlar, geçeri olabileceği
- E) Bilimsel görüşlerle gelişebileceği

8. Ahlak bakımından sürekli ve değerli olan davranışlara erdem denir. Erdem, ahlak felsefesinin yüceltiği, övüldüğü, arzuladığı ve ön plana çıkarıldığı değerdir. Örneğin, dürüstlük, doğruluk, adalet, hoşgörü bir erdemdir. Ancak erdemde önemli olan bilmiyet değil, uygulamaktır. Erdemli davranışların nelei olduğu konusunda bilgisi çok olupta uygulanmayan değil, bilgisi az da olsa da erdemli davranışlarda bulunan kişi daha değerlidir.

Bu parçada erdemlin daha çok hangi yönü vurgulanmaktadır?

- A) İnsanın eylemlerine yansımaları gerektiği
- B) İnsana mutluluk sağlayacağı
- C) Her zaman yapılmasında yararlı olduğu
- D) Evrensel ahlak yasasına uygunluğu
- E) Bireyin çıkarlarını koruduğu

9. Ahlak öncelikle davranışları iyi ve kötü olarak ayırmaya çalışır. Toplumun çoğunluğunca olumlu olarak tanımlanan davranışlara iyi diğerlerine de kötü denilmektedir.

Bu parçaya göre, ahlaki bakımdan iyi sayılabilecek bir davranışta bulunmak isteyen bireyin davranışlarının aşağıdakilerden hangisi bellidir?

- A) Kişisel sezgileri
- B) Toplumsal beklentiler
- C) Bilimsel doğrular
- D) Yaşamış tecrübeler
- E) Sahip olduğu dini inançları

10. "Jeremia Benihantam göre, iyi, en yücecek sayıda insana, en yüksek mutluluğu sağlayan şeydir. "John Stuart Mill'e göre: Bir eylemi "iyi" kılan şey, sonuçta getirdiği faydayla mutluluğu sağlamasıdır. Bu illozoflara göre, bir eylemin ahlaki bakımından "iyi" olup olmadığı aşağıdaki ölçütlerden hangisiyle belirlenebilir?

- A) Davranışta bulunan kişilerin niyetleri
- B) Eylemde bulunan kişinin yeterlilikleri
- C) Eylemi yapan kişinin özgür olup olmaması
- D) Eylemin herhangi bir yararına sonuçlanması
- E) Eylemin yapıldığı ortamın yapısı

11. Toplumla mal olmuş kişilerin hayat hikayelerinin yayınlanması bazı ahlaki davranışların gençlere öğretilmesi açısından önemlidir. Ancak kişilerin hayatlarının birçok kişi tarafından irdelenmesi ve sorgulanması sorgulanan kişiyi rahatsız edecektir. Genç nesle kişilerin hayat hikayesi anlatarak eğitmeye ve iyi olan davranışları benimsetmeye yönlendirmek doğru olabilir, ancak bir kişinin kendisine ait yaşamını didik didik etmek etik bulunmayabilir. Çünkü yaşam ve onun oluşturduğu deneyimler kişinin kendisine aittir.

Parçada sözü edilen tutumun etik bulunmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Topluma mal olmuş kişilerin değerinin düşmesi
- B) Kişi hakkının dikkate alınmaması
- C) Toplumsal yararı göz ardı edilmesi
- D) Deneyimlerin ahlaki nitelikten uzak oluşu
- E) Gençleri farklı yöntemlerle eğitiminin daha iyi olacağı düşüncesi

12. Kant'a göre bir eylem, "ödev" duygusundan dolayı gerçekleştirilmişse, ahlakidir. Ona göre bir eylemin gerisindeki ilke, eylemin kendisinden ve sonucundan daha önemlidir. Ödevin uygun davranmak, sağduyu sahibi herkes için yükümlüdür. Ödevle atın sesi diye getirilir. "Öyle davran ki, eylemine diğer atığın ilke, tüm insanlar için genel bir yasa haline gelebilsin." İkinci onun evrensel ahlak anlayışını ortaya koymaktadır.

Bu parçaya göre Kant, ödev bilinciyle aşağıdaki yargılardan hangisini savunmaktadır?

- A) Tüm insanlar için geçerli olabilecek evrensel ahlak yasası bulunmaktadır.
- B) İnsan özgür iradesiyle belirlenmiş yapıyı davranışları ahlak olarak nitelendirilebilir.
- C) Eylemlerin sonuçlarının iyi olması onların ahlaki olduğunu göstermek için yeterlidir.
- D) Herkes kendi eylemlerini belirlenmiş özgürlüğüne sahip olmalıdır.
- E) İnsan sahip olduğu ahlaki bilgileri eylem alanına taşımaktadır.

1. Bir zamanlar güzel olduğunu düşündüğümüz bir şiir, bir roman, bir süte sonra deneyimleriniz değiştiğünde, güzel bulunmamız mümkündür. Dolayısıyla estetik yargılar, sonuçta birer beğeni yargılarıdır. Beğeniler ise toplumdaki topluma zamandan zamana ve insandan insana değişiklikler gösterir.

Bu parçada "estetik yargıların" hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Güzel bulma çabasında olan beğeni faaliyetleridir.
- B) Öznelliği ifade eden yargılardır.
- C) Mutlak olan ayyan sorgulama biçimleridir.
- D) Herkesle ortak olan, değişmez beğeni tarzlarıdır.
- E) Sanat eseri üzerine yorumlar yapan estetik bakış açılarıdır.

2. Estetik yargılar öznelidir. Kişisel takdiri ve beğenme duygusunu yansıtır. "Ker çok güzel yaşıyor", "Mihmetler çok hoş kokuyor" gibi, beğeniyi dayanan estetik yargılar, doğrudan bir bilgiye dayanamaz, dolayısıyla doğruluk ve yanlışlıkla ilgili yoktur.

Buna göre, estetik yargılardan ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlışlanamaz?

- A) Kişiden kişiye değişen, göreceli yargılardır.
- B) Bilimsel yargılar gibi kesin ve değişmez değildir.
- C) Duygu ve düşünceleri ifade eder.
- D) Doğrudan ya da yanlışlığı sınamaz.
- E) Mutlak ve genel-geçer beğeni ifade eden yargılardır.

3. Tolstoy'a göre sanat, sıkıntı sürecinde olgunlaşan, düşünceyle yoğunlaşan, emekle hazırlanan ve en iyiyle verimliliği amaçlayan faaliyetlerdir.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanat, tüm toplumu ilgilendiren faaliyetler bütünüdür.
- B) Sanat, duygu ve düşüncelerin estetik bir kaygıyla ifade edilmesidir.
- C) Sanat, çok büyük ve zorlu çabalar sonucu güce ulaşma amaçlı olan etkinliklerdir.
- D) Sanat, görünen dünyanın yeniden biçimlendirilmesidir.
- E) Sanat, doğanın olduğu gibi yansımasıdır.

4. Platon'a göre sanatçı, görünüşe taklidi kalmamalı, onun gerisindeki özünü, değişmez esası yakalamalıdır. Yani, sanatçı, sadece görünüşleri kopya eden kişi olmamalıdır.

Buna göre, Platon aşağıdaki yargılardan hangisini eleştirmektedir?

- A) Sanat, kişisel duygu ve düşüncelerin dışı vurmudur.
- B) Sanat, dış dünyada var olan güzeline sanat eserine yansıtılmasıdır.
- C) Sanatçı, eserin, hayal gücüne dayanarak ortaya koyar.
- D) Sanat, kişisel yetenek ve yaratıcılığa dayanır.
- E) Sanat eseri, hayal gücüyle dış dünyanın yeniden biçimlendirilmesidir.

5. Bir nesneye, "Güzel"dir" yargısını veren kişi, herkesinde o nesneye güzel dermesin ister. Bu duygu herkesle var olan ortak bir duygudur. Bu doğrultuda, hiçbir çıkar gözlemlenmeyen, kararsız bir beğeni yargısı, genel-geçer bir yargıdır ve herkes için ortak.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisi parçada vurgulanan düşünce ile ters düşer?

- A) Beğeni yargıları öznelidir, kişiden kişiye değişir.
- B) Herkes için ortak olan beğeni yargılarına ulaşmak mümkündür.
- C) Beğeni yargıları, yarar gözlemlenmeyen yargılardır.
- D) Beğeni yargıları evrensel yargılardır.
- E) Beğeni, herkeste var olan ortak bir duygudur.

6. Birçok filozofa göre ahlak idealdir, dini görüşler, insanın içinde bulunduğu toplumsal yapının bir eseriyse aynı şekilde estetik yargılarda insanın ait olduğu toplumun ihtiyaç ve arzularına yansıyan yargılardır. Dolayısıyla ahlak ve dini değerler gibi estetik değerlerde toplumdaki topluma ve aynı toplum içinde farklılıklar gösterir.

Bu parçada vurgulanan genel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzel kavramı, mutlak estetik yargılara tanımlanabilir.
- B) Ortak estetik yargılara ulaşmak mümkün değildir.
- C) Estetik yargıların kaynağı, ahlaki ve dini değerlerdir.
- D) Estetik yargılar temelde psikolojik yargılardır.
- E) Herkesin estetik yorumlarına yön veren mutlak değerler vardır.

7. Platon'un görüşlerini devam ettirmeye çalışan Plotinos, öncelikle ideaların varlığını kabul eder ve güzelliğin gerçekte bu ideaların varlığı olduğunu savunur. Ona göre, madde kendi başına düzensiz ve çirkindir. Ona biçim vermek suretiyle güzelliği kazandıran şey ise ideadır.

Bu parçadan çıkarılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzellik, doğadan edindiğimiz estetik yargılardır.
- B) Sanat eseri, doğadaki güzelliği olduğu gibi yansıtmaya çalışır.
- C) Sanat, dış dünyadaki nesnelerin hayal gücüyle yeniden yaratılmasındır.
- D) Sanat, idealarda bulunan asıl güzeli yansıtmaktadır.
- E) Güzellik, kişiden kişiye değişen göreceli bir kavramdır.

8. Sanat eserinin temel özelliği, insanın bilişçi, amaçlı bir etkinliğinin ve yaratıcı gücünün bir ürünü olmasıdır. Başka bir ifade ile sanat eserinin birinci özelliği insanın yaratıcı hayal gücünün sonucu olarak oluşturulmuş, doğada bulunmayan bir eser olmasıdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi sanat eserinin bir özelliği değildir?

- A) Bilişçi olarak ortaya konan bir etkinliğin ürünüdür.
- B) Yaratıcılık ve hayal gücü sonucu ortaya çıkar.
- C) Gerçekliğin yeniden yaratılmasıdır.
- D) Yaratıcı gücün, bilişçi olarak harekete geçirilmesidir.
- E) Sanatçının bastırılmış duygularının dışavurumudur.

9. Yaratım kuramına göre sanatta esas yaratıcı olan insan zihni, daha doğrusu onun hayal gücüdür. Fiziksel dünya dediğimiz şey, zihin veya ruhun dışlanmış ve nesnellenmiş bir görüntüsünden ibarettir. O halde kültürün bir ürünü olan sanat, zihnin gerçeğe daha uygun olan veya onu daha doğru yansıtan bir ifadesidir.

Buna göre, sanatı, en iyi ifade eden yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat, nesnel dünyanın olduğu gibi yansıtmaktadır.
- B) Sanat, kültürün en önemli göstergesidir.
- C) Sanat, ortamı bir güzele uleştirmeye çalışır.
- D) Sanat, yetenek ve hayal gücüne dayanan güzel bulma çabasıdır.
- E) Sanat, hayal gücüne dayanarak dış dünyanın eserde yeniden biçimlendirilmesidir.

10. Platon duyuşsal dünyadaki varlıkları, ideaların birer kopyası olarak ele alır. Ve sanat eserleri de bu doğal nesnelerin taklididir. Dolayısıyla Platon, gerçeği temsil etmesi bakımından sanat eserlerini, idealar ve onların kopyaları olan doğal nesnelerden sonra üçüncü sıraya koymaktadır.

Buna göre, Platon'un sanat anlayışını en iyi ifade eden yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat, kaynağı idealar olan doğanın yeniden biçimlendirilmesidir.
- B) Sanat, asıl varlıkların taklit edilmesinden başka bir şey değildir.
- C) Sanat, güzelliğin yaratıcılık ve yetenekle nesneye yeni bir biçim kazandırılmasıdır.
- D) Sanat, hayal gücüne dayanan bir etkinliktir.
- E) Sanat, kişisel heyecanın dışavurumudur.

11. Sanat felsefesi, başta güzellik olmak üzere sanat eserleri ile ilgili olarak ortaya çıkan kavramların analizi ve problemlerin çözümünü ille meşgul olan bir felsefe disiplini. Sanat eserleriyle ilgili olan sanat felsefesi, doğanın estetik yapısı ile ilgilidir.

Buna dayanarak sanat felsefesi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Sanat eserlerinin incelenmesini ele alır.
- B) Sanat eserlerindeki güzelliği sorgular.
- C) Doğadaki ve sanattaki güzelliğin birlikte ele alınması gerekir.
- D) Sanattaki kavramların açıklanmasına yardımcı olur.
- E) Felsefenin, sanat eserindeki güzelliği sorgulayan alanıdır.

12. Estetik yargılar, kişisel duygu, düşünce ve beğenileri dile getirilen yargılardır.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisi estetik bir yargı değildir?

- A) Eydü, Türk edebiyatının ilk psikolojik romanıdır.
- B) Orhan Veli şiirlerinde hayal gücünü çok iyi kullanmıştır.
- C) Van Gogh, en iyi ressamlardan birisidir.
- D) Mevlana, evrensel ölçüde güzel eserler ortaya koymuştur.
- E) Dokuzuncu Harçlıya Koşuşu, Türk Edebiyatının en önemli eserlerinden birisidir.

1-B	2-E	3-C	4-B	5-A	6-B	7-D	8-E	9-E	10-B	11-C	12-A
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------

1. Sanat ve felsefe, doğayı ve insanı anlamaya, yorumlamaya ve yargılamaya çalışır. Dolayısıyla her ikisinde de yaratıcı söz konusudur. Ayrıca her ikisinde de uyulması gereken bir yöntem yoktur.

Bu parçadan sanat ve felsefe ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) İzledikleri yol açısından birbirinden farklı alanlardır.
- B) Amaç ve yöntemleri farklıdır.
- C) Kesin ve değişmez bilgilere ulaşmaya çalışırlar.
- D) Farklı iki alan olmalarına karşın, birçok ortak yönleri vardır.
- E) Her ikisi de akıl ve mantık ilkelerine dayanır.

2. "İstiklal Marşı yeniden yazılım" diyenlere karşı Mehmet Akif Ersoy "Onu ben bile bir daha yazamam." demiştir.

Burada bir sanat eserinin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Sanat eseri biricik ve özgündür.
- B) Sanat eseri, içinde temel estetik değerler barındırır.
- C) Sanat eseri, kişiyi gerçek dünyadan uzaklaştıran bir oyun gibidir.
- D) Mutlak, değişmez estetik yargılar vardır.
- E) Sanat, pratikte bilginin uygulanmasını ifade eder.

3. Sanat, yetkinliği arayan bir etkinliktir. Yetkinlik doğada yoktur. O halde sanatçı, yapıtını kendi yaratıcı hayal gücüyle yaratacaktır. Demek ki sanat bir yaratmadır, yoksa görünen olduğu gibi yansıtmak değildir.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisinin eleştirisi yapılmaktadır?

- A) Sanat, nesnelerin yeniden yaratılmasıdır.
- B) Sanat, kişiyi günlük sıkıntılardan kurtaran bir oyundur.
- C) Sanat, kişinin duygularının dışavurumudur.
- D) Sanat, dış dünyanın olduğu gibi taklit edilmesidir.
- E) Sanat, yetenek ve yaratıcılıkla hayal gücünün yansımasıdır.

4. Platon'a göre güzellik, bir ideadır. İdeanın olduğu içindir ki, güzellik mutlaklıktır, gelip geçici değildir. İçinde bulunduğumuz dünya değişmeye tabi olduğuna göre, güzellik, yaşadığımız dünya içinde bulunan varlıkların bir özelliği değildir.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisi Platon'un düşünceleri ile çelişir?

- A) Güzelliğin kaynağı idealardır.
- B) Mutlak, değişmez güzele ulaşmak mümkündür.
- C) İdealardaki güzel kaynağı duyar alemlerinden alır.
- D) Duyular alemleri mutlak güzele yansıtmaz.
- E) Mutlak güzele ancak idealarda ulaşılır.

5. Yüksek teknoloji ürünü olan bilgisayarlar, cep telefonları, arabalar güzel olmalarına karşın benzerleri olduğu için sanat eseri sayılmazlar.

Buna göre bir ürünün sanat eseri olarak değerlendirilebilmesi için en temel unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Belli bir amaç doğrultusunda ortaya konması
- B) İnsanın duygularını harekete geçirebilmesi
- C) Kendine özgü, biricik ve tek olması
- D) Sanatsal bir amaçla ortaya konması
- E) Kişiyi mutluluk ve haz vermesi

6. Bir sanat eseri, değerini insanı uyandırdığı duygulardan, estetik yaşantıdan alır. Dolayısıyla, estetik değerler insanı bağlamaz, kendi başına ortaya çıkan bir değer değildir.

Buna dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Estetik değerler, herkeste aynı ve değişmezdir.
- B) Herkes için geçerli ortak estetik değerler mümkün değildir.
- C) Estetik değerlerin kaynağı kişisel değer ve yargılardır.
- D) Estetik değerler, sanat kuramlarına dayanır.
- E) Estetik değerlerin kaynağı güzel arama çabasıdır.

7. Bir sanat eserini en doğru bir biçimde yorumlamak için, sanat eserinin ortaya çıktığı dönemin çok iyi bilinmesi gerekir. Croce, "Şiir" adlı eserinde, "Her eser, ancak tarihi durumu içinde yorumlanır ve hatırlanır" olduğunu söyler.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Sanatçı, eserini içinde bulunduğu çevreden bağımsız olarak ortaya koyar.
- B) Sanatçı, duygu ve düşüncelerinden bağımsız olarak hareket etmez.
- C) Bir sanatçı, eserlerinde olabildiğince nesnel olma kaygısını taşımaz.
- D) Sanatçı, içinde bulunduğu dönemin ve toplumun özelliklerini eserine yansıtır.
- E) Sanatçı, içinde bulunduğu duyuşsal durumu yetenek ve yaratıcılıkla eserlerinde somutlaştırır.

8. Bacon'a göre, "sanat, doğaya ilave olunanmış insandır. Suat, Kemal Yekini'nin göre de "sanat, ruhun maddede içindeki görünüşüdür."

Buna göre, sanatla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanat, doğanın sanatsal tekniklerle yeniden biçimlendirilmesidir.
B) Sanat, duygu ve düşüncelerin somut olarak ifade edilmesidir.
C) Sanat, kişinin özğüce ürettiği ürünler bütünüdür.
D) Sanat, dünyaya ilişkin izlenimlerin dışa vurumudur.
E) Sanat, güzele ulaşma çabasıdır; faaliyetler topluluğudur.

9. Eğer Newton yerçekimi kanununu bulmaysaydı, günün birinde başka bir bilim insanı tarafından mutlaka bulunacaktı. Oysa Osman Hamdi, "Kaplımbağcı tabiiyetçisi" resmini yapmaysaydı, başka bir ressam bunu yapamazdı.

Bu parçada sanatın hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Sanat ve bilimin iç içe olduğu.
B) Bilim insanı ve sanatçının ortak yönleri.
C) Sanatın bilimden daha üstün ve geçerli oluşu.
D) Sanatçının bir özgünlüğe sahip olduğu.
E) Sanat eserinin içinde bulunduğu toplumun özelliklerini yansıttığı.

10. Estetik bir nesneye estetik bir tavırla yaklaşan estetik bir özne, bu nesneden estetik bir haz alır. Ancak estetik özne bununla yetinmez, o nesneye ilişkin estetik bir deney yaşamakta yetinmez. Aynı zamanda onun hakkında bir yargıda bulunur. Yani onun "güzel" olduğunu veya olmadığını belirtir.

Bu parçada estetiğin en çok hangi kavramı üzerinde durulmaktadır?

- A) Estetik haz
B) Estetik özne
C) Estetik heyecan
D) Estetik nesne
E) Estetik yargı

11. Sanat, doğayı da yaratan evrensel, nesnel zihnin en mükemmel ifadesidir. Dolayısıyla sanatın doğayı yansıtmaya değil, doğanın kendisi veya ondaki insani yönüyle insanı sanatla ilişkilendirir.

Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi eleştirilmektedir?

- A) Sanat, doğanın taklit edilmesidir.
B) Sanat, doğadaki ve sanattaki güzeli yeniden yorumlanmıştır.
C) Sanat, hayal gücünün yetenekle birleştirilmesidir.
D) Sanat, sanatçının duygularının özgül bir biçimde ifade edilmesidir.
E) Sanat, mutlak güzele ulaşma çabasıdır.

12. Romantiklere göre sanat, sanatçının hayal gücünün özgür bir yaratımıdır. Hayal gücü akıldan ve anlık duygulardan farklı ve bunların üstünde bir yetidir. Dış dünyanın verilerini çözümler, dönüştürür ve onlardan yeni bir şey yaratır.

Buna göre, Romantiklerin sanat anlayışı aşağıdaki yargılardan hangisine dayanır?

- A) Sanat, duyguların romantik bir biçimde ifade edilmesidir.
B) Sanat, mutlak güzele arama çabasıdır.
C) Sanat, duygu ve düşüncelerin nesne üzerine aktarılmasıdır.
D) Sanat, hayal gücü ile dış dünyanın yeniden yaratılmasıdır.
E) Sanat, sanatçıyı gündelik yaşamdan uzaklaştıran bir oyundur.

13. Estetik, felsefenin genel olarak güzel ile ilgili disiplinin adıdır. Oysa sanat felsefesi, felsefenin sadece sanat eserleri ile ilgili olarak ortaya çıkan problemleri ele alan dalıdır.

Buna göre, "estetik ve sanat felsefesi" arasındaki en temel ayırım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Estetiğin alanı, sanat felsefesinin alanından daha geniştir.
B) Estetik, sanat eserlerindeki güzeli yapısını ele alır.
C) Estetik, güzeli sanat eserlerinden yeniden biçimlendirilmesidir.
D) Estetik, sanat felsefesinin güzeli inceleyen parçasıdır.
E) Sanat, felsefenin temel dayanağı estetik biçim anlayışıdır.

14. Kant'a göre, estetik yargılar tek tek kişileri ağan ve tüm insanlarda ortak olarak bulunan ve zorunlu bir kategoriden kaynaklanırlar.

Kantın bu düşüncesine göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Estetik, kişiden kişiye değişen göreceli yargılardan oluşur.
B) Genel geçer estetik yargılar mümkündür.
C) Estetik, hem sanattaki hem de doğadaki güzeli ele alır.
D) Sanatçı eserini estetik bir kaygıyla ortaya koyar.
E) Sanat eseri, duyguların somutlaştırılmasıdır.

1. Sanatçı yaratıcılığı yönlerinden, onun hayal gücüdür. Gerçek varlıklar ve olaylar onun hayal gücü ile birleşerek unutulmayan sanat eserlerine dönüşebilir. Bu arada gerçek varlık ve olayların bazı yönleri kırılıp atılır, bazı yönleri sanatçının orijinal yaratması, hem ele aldığı konular, hem kullandığı malzeme, hem işleme tarzı ile onun kendine has üslubunu ortaya koyar.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Sanat bilgisini ortaya koyan, herhangi bir kişi değil sanatçıdır.
B) Sanat eseri, sanatçının hayal gücüne dayanır.
C) Sanat bilgisi objektif bir bilgidir.
D) Sanat eseri, tüm insanlarda aynı estetik duyguyu oluşturur.
E) Sanat eseri, duygulara bağlıdır.

2. Çoğu filozof, gerçek sanatçıların bir deha olarak kabul eder. Sanat eserleri de, bu dehanın çevredekilerle olan ve yarattıkları kendi ruhlarındaki hayal gücü ile işleyerek değerlendirilmeleri konusunda ortaya çıkar. Sanat, insanın iç dünyasının eseridir ve büyük ölçüde bireyseldir.

Bu parçada sanat eserinin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Toplumsal hayatı etkilediği.
B) İnsanın güzeli fark etmesini sağladığı.
C) Subjektif duyguların bir ürünü olduğu.
D) Yaşama anlam kazandırdığı.
E) İnsan özgür kıldığı

3.

Bilimsel ve teknolojik buluşlar bir sanat eseri sayılmazlar. Çünkü çoğu kez sanatın yol gösterici işi olan güzellik ve beğenilme değerlerinden yoksundurlar.

Bu görüşe göre, sanat eserleri hangi yönüyle bilimsel ve teknolojik buluşlardan farklıdır?

- A) İnsanın ihtiyaçlarını karşılaması
B) Nesnel bir özellik taşıması
C) Duygularla algılanabilir olması
D) Gözlem ve deneye dayanması
E) Estetik değerinin bulunması

4. Renkler, şekiller, sesler kişiler tarafından farklı değerlendirilir. Hoşa gitme ve güzel bulma olayları mantıksal yargılar gibi değerlendirilmez. Kimse kendinin güzel bulduğunu başkalarının da güzel bulmasını bekleyemez.

Bu parçada estetik yargıların hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Subjektifliği
B) Evrenselliği
C) Bilimselliği
D) Tutarlılığı
E) Genellebilirliği

5. "Bilin nasıl akilla deneyden çıkmışsa, sanatlar da hayal gücü ve oyundan çıkmıştır." görüşünü savunan E. Groesse aşağıdaki sorulardan hangisini yanıtlamaya çalışmıştır?

- A) Sanatın kaynağı nedir?
B) Güzellik nedir?
C) Ortak estetik yargı var mıdır?
D) Sanatın doğayla ilişkisi nedir?
E) Estetik tavrı nasıl kazanılır?

6. "Platon'a göre, her şey aslında idealler dünyasında bulur, bu dünyadaki her şey onun iyi ve kötü yansımalarıdır. Sanatta idealler dünyasının yansımalarının yansımasıdır."

"Aristoteles'e göre insanın bir taklit yeteneği ve hazzının bulunduğu, sanatçının olayların ve varlıkların özündeki ideali, fikri taklit ettiğini söyler. Sanatçı, âdetâ tabiatın eksik bıraktığı şeyleri tamamlar."

Bu iki düşünür'e göre "sanat nedir?" sorusunun cevabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaratıcıdır
B) Taklittir
C) Oyundur
D) Ustalıktır
E) Özgünlüktür

7. Aristoteles'e göre güzellik âhenkidir, uyumdur. Bir bütünü meydana getiren unsurlar birbiri ile uyumlu ise, o şey güzeldir. Tabi burada simetri, orantı, tam uyum (precision) simetrik gibi faktörler geçerlidir ve Aristoteles güzelliği âdeta matematik olarak değerlendirdi.

Aristoteles'e göre "güzel" için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Algılanmaya bağlı olarak ortaya çıkan bir gerçekliktir.
B) Doğanın izlerinin sanat eserine yansımalarıdır.
C) Sanatın ve felsefenin ortak konusudur.
D) Düzen ve uyumun bulunduğu eserlerde kendini gösterir.
E) Kişilerin beğenilerine dayalı olarak ortaya çıkar.

8. Bollau: "Hiçbir şey doğrudan daha güzel değildir." görüşünü savunur. Mistik idealistler, güzelliği, Tanrısal doğrunun yansıması olarak görürler. Platon'a ve Hegel'e göre doğa ve sanat eserleri ideyi yansıttığı ölçüde güzeldir. Realistler de, sanat eserinin gerçeği doğru olarak yansıttığında güzel olduğunu söylerler.

Bu parçadaki filozoflar aşağıdaki görüşlerden hangisini vurgulamıştır?

- A) Doğru ve güzelin özdeş kavramlar olduğunu
B) Güzelin kişinin beğenisiyle ortaya çıktığını
C) Güzelin ve doğrunun insan ürünü olduğunu
D) Doğanın insana doğru ve güzel sunduğunu
E) Ortak estetik yargılara ulaşamayacağını

9. Kant, güzel ve iyi birbirinden ayrılarak, güzel ile faydalı arasındaki bağları kopuşturur. Su faydalıdır ama, suyun güzel ve faydalı olduğu durumlar aynı değildir. Bir yerde gördüğümüz güzel bir çocuğun bize faydası yoktur. İçi sebze ve meyvelerle dolu bir bahçe faydalı, ama içinde sebze ve meyve olmayan bir park daha güzeldir. Tıpta kullanılan ilaçlar ve bazı tedavi yöntemleri faydalıdır, ama güzeldir denemez.

Kant bu parçaya göre, aşağıdaki yargılardan hangisini savunmaktadır?

- A) Faydalı olanların güzel olması gerektiğini
B) Doğada güzel olanların sanat eserinde de güzel olacağını
C) Faydanın, gelip geçici, güzelliğin kalıcı olduğunu
D) Güzelliğin ve faydanın bireye göre değiştiğini
E) Güzelin faydalı olmasının gerekmediğini

12. Bir sanat eserini ya da bir günbatımını seyretirken, işi, gerçekliğin zorunluluklarından kurtulmuşuz. Seyre dalışın konusu dışında bütün şeyler kaybolup gitmiş, bir tarafa bırakılmış. Günlük yaşamımızın çeşitlilikleri içinde farklı durumlarla karşılaşan insanların pek azını da rastlamış bu duruma, sanatta ve sanatsal veride daha çok rastlarız.

Bu parçadan aşağıdaki sonuçlardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Sanat insanı günlük yaşantılardan uzaklaştırarak mutlu kılar.
B) Sanat, onu seyretmeye çeşitli mesajlar verir.
C) Sanat, kişinin değer yargılarını geliştirir.
D) Sanatsal verinin sanatla karşı duyulanı daha fazladır.
E) Sanat insanı sıkıntılardan uzaklaştırır.

1-B	2-C	3-E	4-A	5-A	6-B	7-D	8-A	9-E	10-A	11-A	12-C
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------

1. Sanatçı doğada gördüklerini gerek şekli, gerek renk, ses ve gerekse anlatım olarak ayrıntı taklit eden kişi değildir. Ornun görüşü başkadır. seçti ve anlatışı başkadır. Sanatçı yansıtan değil, yaratan kişidir.

Buna göre, sanat eseri için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Aslımı yansıttığı oranda güzel olmalıdır.
B) İçinde yaşadığımız dünyanın yansımasıdır.
C) Sanatçının hayal gücünün ürünüdür.
D) Nesnenin hoşla gitmesi, beğenilmesidir.
E) Gözlenen güzelliklerin takliti edilmemesidir.

2. Sanat eserleri, sanatçıların ortaya koydukları estetik objelerdir. Bir heykel, bir tablo, bir beste, bir bina, bir şiir, roman v.s. sanat eseridir. Sanat eserlerinde, olanı estetik obje haline getiren bazı özellikler vardır. Biz buna estetik değer diyeriz. Yani eğer bir eserin estetik bir değeri varsa, o eser sanat eseri olabilir.

Bu parçaya göre, herhangi bir eserin sanat eseri sayılmasının ölçütü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Biricik ve tek olması
B) Estetik bir değerinin bulunması
C) İnsan ürünü olarak ortaya çıkması
D) Kendine özgü nitelikleri taşıması
E) Duygulan ifade edebilmesi

3. Bir tablo karşısında duygulanmayan, çok güzel bir konseri, bir tiyatro oyununu alkışlayamayan, güzel bir şiirden ruhu kıpırdamayan kişiler karşısında sanat eserinin bir değeri yoktur.

Bu parçaya göre, "sanat eserini değerli kılan" aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ekonomik değerinin yüksek oluşu
B) Bireye fayda sağlaması
C) Nesnenin estetik hazza yansımaları
D) Öznenin estetik tavra sahip olması
E) Nesnenin özgülüğünün bulunması

4.

Güzellik, çağdan çağla, toplumdaki topluma ve insandan insana, hatta insanın yaşına, mesleğine, içinde bulunduğu sosyal ve psikolojik duruma göre değişir. Zaten insan gerçek bir dünyada kendi koyduğu, yaygın kabul gören değerleriyle yaşar. Bilgilerimizi düzenleyen doğruluk değerleri, ahlakımızı düzenleyen iyilik değerleri ekonomimizi ve pratik hayatımızı düzenleyen yararlılık değerleri ve estetik hayatımızı düzenleyen güzellik değerleri vardır. Bu değerleri ortaya koyan, bir şeyi iyi, güzel yapan insandır.

Parçaya göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Sanat güzelliği, doğal güzelliğin bir yansımasıdır.
B) Güzellik kişilere göre değişir.
C) Sanattaki güzellik ile doğadaki güzellik birbirinden farklıdır.
D) Doğada güzel olan nesneler sanat eserinde de güzeldir.
E) Güzelin fark edilmesi sanat eğitimiyle mümkündür

5.

Kant duysal beğeniye dayanan bazı estetik yargıların tamamen sınırlı ve kısa süreli kişisel duygular olduğunu, ama gerçek estetik yargıların duysal olmaktan çıkıp düşünsel düzeye çıktığını, kişisel olmaktan çıkıp zorunlu ve genel geçer hale geldiğini söylemektedir.

Parçaya Kant, estetik yargıların hangi özelliği üzerinde durmaktadır?

- A) İnsanların çıkartma dayandığına
B) Öznel olmaktan çıkıp ortak duygular içerdiğine
C) Bireyleri farklı farklı ettiğine
D) Kültürel bir değerinin bulunduğuna
E) Toplumsal yaşama anlam kattığına

6. "Doğa, bir sanat eseri olarak görüldüğü zaman güzeldir." görüşünü savunan bir düşünürün göre, güzellik her şeyden önce organik hayatın içinde, doğadadır. Sanat eseri doğaya dayalı olmalıdır.

Bu parçaya göre, güzelliğin kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğa
B) Estetik özne
C) Sanat eseri
D) Estetik tavrı
E) Sanatçı

7.

Estetik yargılar bilgiler gibi kavramlara değil, insanlarındı duyularına bağlıdır ve mantıksal kurallara bağlanamaz. O, insanlarındı duyular, zihin ve hayal güçlerinin özgür ve uyumlu bir oyunu içinde ortaya çıkar. Estetik yargı, bir ahlak veya bilgi yargısı değildir. Onlar gibi objektif değil; haz duyuma ve duyularımıza dayandığı için subjektiftir. Estetik yargı, çıkar elde etmeye, kullanmaya yönelik değil, sadece seyredip beğenmeye bağlıdır.

Buna göre, estetik yargılarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Kültüre, yaşa, cinsiyete ve sınırlı eğitime göre değişir.
B) Doğruluk değeri taşımaz.
C) Herkesin paylaşımına açıktır.
D) Genel geçerliliği bulunmaktadır.
E) Kişiden kişiye değişiklik gösteren beğenileri içerir.

8.

Bazı filozoflara göre, sanatın kaynağı eğlence ve oyundur. İnsanlar zorunlu ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra amaçsız olarak, hoş giden birtakım oyun faaliyetlerinde bulunurlar. Bunlar, hem bedeni dinlendirir hem hoş gider. Bu tür faaliyetlerin bir sonucu adı, kendini süsleme ve yakın çevresini hoş gülecek, beğenilecek bir şekle getirmedir.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) İnsan sanatsal faaliyetleriyle dünya hayatına ayırtılır.
B) İnsan doğru bilgiye ulaştığında güzel fark eder.
C) Sanat insanın güzelliği fark etmesini sağlar.
D) İnsan, özgürlüğe ve mutluluğa sanat yoluyla ulaşır.
E) İnsan sanatsal faaliyetleriyle toplumunda değer kazanır.

9.

Latince'deki "De gustibus non est disputandum" sözünün Türkçedeki yaygın ifadesi "Tatlılar ve zayıflar tartışılmaz." Bu görüşe göre herkesin bir zevki, bir beğeni-si vardır. Kimi menekşeyi sever kimi orkidayı; kimi de-niz keremanda tatlı yapmayı sever kimi yaylılarda, kimi halk müziğini sever kimi klasik batı müziğini; kimi Puccini'yi sever kimi Ravel'i... yani herkesin bir zevki ve beğenisi vardır ve bunun doğruluğu ve yanlış-lığı tartışılmaz. Herkesin zevki ve beğenisi kendince doğrudur ve haklıdır. "Orda ne biliyoruz" diyebilmeniz ama onun zevklerin nedenini soramazsınız.

Bu parçada aşağıdaki düşüncelerden hangisi savunulmuştur?

- A) Estetik yargılar nesnel olduğu
B) Sanatın bir yaratma olduğu
C) Ortak estetik yargıların olmadığı
D) Sanatla taklidi rol oynamadığı
E) Sanatın hayal gücü ve sezgiye dayandığı

10.

Aristoteles'e göre, de sanatçı doğayı taklit eder. Ama olanları sadece olduğu gibi değil, olmaları gerektiği gibi yansıtabilir. Ona göre, bu yanıyla sanat ahlakı bir amaç da taşımaktadır. Çünkü insanlar sanat yapıları karşısında yoğun duygular yaşayarak, ruhlarını arındırırlar. Örneğin, acıma ya da korku gibi.

Aristoteles'e göre sanatın amacı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) İnsan ahlakı bakımından olgunlaştırmak
B) İnsandaki haz duygusunu geliştirmek
C) İnsan ortak estetik yargıya ulaşmak
D) İnsana güzeli ne olduğunu kavramak
E) İnsanın hayal gücünü zenginleştirmek

11.

Bir sanat eserinde ne var ki, bizi büyüleyici etkiliyor. Bizden bir şey alıyor? Bir tabloya, bir heykale, bir romana, bir şiire sanat niyetini kazandıran şey nedir? İnsan kendisini bir sanat eseri, sözgelimi bir tablo karşısında bulur. Delacroix'in dediği gibi: "Renklerin, ışıkların, gölgelerin bir düzene girme arzusu doğar ve tablonun müslisi denen bir izlenim alır. Tablonun daha ne dediğini anlamadan, bu sırtı uyum insanı kavrır. Sanat eseri, çeşitli öğelerin kaynaşmasıyla bir çimlenen, içi ile dışı bir olan, duygu, düşünce, renk, güç ve ses birleşimi olarak görünür, yanlış olmaz. Sanat esere değişik şeyler, içerik değil biçim ya da biçimsel bakışır.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Sanat eserin insanı etkileyen bir yanı vardır.
B) Sanat esere renk, biçim ve şekli uyumu vardır.
C) Sanat eseri estetik öznede izler bırakır.
D) Sanat eseri duyguları, düşünceleri renk, güç ve sesle ifade eder.
E) Her sanat eseri tüm insanlarda estetik haz uyandırtır.

12.

Sanatçı, diğer insanlarda görünmeyen kuma gücü, büyük ve duygu üstünlüğü, çağrışım zenginliği v.b. gibi özelliklerin bulunduğu söylenmektedir. Fakat asıl ayırtıcı özellik, sanatçının alışıncıdır. Sanat, gerçekliğin taklidi değil, keder taşıdır ki, modern estetik, temelde ilkelere dayanır. Sanat eseri, gerçeklikten soyutlanarak doğurur. İşte bu bağlamda, sanatçının yaratıcı kişiliğinden gelmektedir.

Buna göre sanatçı diğer insanlardan ayıran temel özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Estetik hazzı her zaman yaşamaya
B) Güzel arana gabbası içinde olma
C) Olan diğer insanlardan farklı algılamak
D) Duyularına hakim olamama
E) Kendini sürekli geliştirme

1.

Dini bilginin felsefi olarak temellendirilmesi, dini unsurların felsefenin eleştirel, sistemleştirici, genel, tutarı ve objektif bakış açısıyla ele alınması ve temellendirilmesi demektir.

Buna göre dini bilginin din felsefesinden ayıran en temel özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Temel öğelerin inanç oluşu
B) İlahi kaynaklara dayanması
C) Öznelli oluşu
D) Doğruluk oluşu
E) Sistemli ve yöntemli olması

2.

Din, inançlara bir inanç ve eylem bütünlüğü içinde bulunduğu yaşam biçimini, bir dünya görüşü çerçevesinde kuralları toplumsal bir kurumdur. Din felsefesi ise dine felsefi açıdan yaklaşıp ve aklıyla, eleştirel ve tutarlı bir biçimde sorgulayarak inancı.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi din felsefesinin sorguladığı temel problemlerden birisi değildir?

- A) Tanrı'nın varlığı
B) Evrenin yaratılışı
C) Varlığın temeli ve amacı
D) Ahlak inancı
E) Mutlak ahlakın varlığı

3.

Birçok felsefeci, sonsuz, ilk nedenler, çevre, olayların ve nesnelerin son amacı gibi metafizik konuları insan aklının bileneceğini savunur. Dolayısıyla metafiziğin kendisinin de inkarsız olduğunu düşünürler ve bu konuda şüpheli bir tavır sergilerler.

Bu parçaya göre ulaşılabilecek en geneliyargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanrı'nın varlığı bilgisine ulaşmak mümkün değildir.
B) Tanrı, tüm varlıkların var olma nedenidir.
C) Tanrı ve evreni birbirinden ayırmak mümkün değildir.
D) Tanrı'nın varlığı ya da yokluğu bilinemez.
E) Tanrı evreni yaratmış ve işleyişini sağlamıştır.

4.

Birçok filozof Tanrı'nın varlığını kanıtlamak için; - Ahlak ve mutluluk arasında bir ilişki kurmaya çalışır.

- En yüksek iyi kavramıyla bu ilişkiyi temellendirmeye çalışır.

- Mükemmel olan bu en yüksek, en yüce iyinin gerçekleştirilmesini nedenini ise böyle bir güce, iyiliğe ve iladeye sahip bir yaratıcıya indirirler.

Bu bağlamda Tanrı'nın varlığına aşağıdaki kanıtlardan hangisiyle ulaşılmaktadır?

- A) Dini tecrübe kanıtı
B) Ontolojik kanıtlar
C) Kozmolojik (evrene atı) kanıtlar
D) Ahlak kanıtları
E) Düzen ve amaç kanıtları

5.

- Tanrı vardır ve evreni o yaratmıştır.
- Tanrı yaratmış olduğu evreni istediği gibi yönetmektedir ona müdahale eder.

- Tanrı her an her yerde bulunur ve her şeye yön verir.

Bu açıklamalar Tanrı ile ilgili aşağıdaki felsefi akımlardan hangisine aittir?

- A) Panenteizm
B) Polenteizm
C) Ateizm
D) Deizm
E) Teizm

6.

- İnsanların Tanrı'ya bağlılıklarını gösteren eylemleridir.
- Tanrı'nın emir ve yasalarını ilme biçimidir.

- Dinin temel doğruları, olduğu gibi kabul etmektir.

Bu parçada sırasıyla aşağıdaki hangi kavramların açıklaması yapılmıştır?

- A) Kutsal - Yüce - İlahi
B) Vahiy - İbadet - İman
C) İman - İlahi - Aşkın
D) İbadet - Vahiy - İman
E) İman - Peygamber - Vahiy

7. Din felsefesi genel olarak dini veya dinleri ele almaya karşı, teoloji belli bir dini ve bu dine ait konuları ele alır.
Buna göre din felsefesi ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?
A) Dini parçalarla ayrılarak ele alır.
B) Teolojik çalışmalardan bağımsız bir alandır.
C) Teolojide gördüğü dini, daha geniş olarak inceler.
D) Teolojide kapsayarak dini bir bütün olarak ele alır.
E) Din felsefesi, dini sadece metafiziksel açıdan ele alır ve inceler.
8. Evrendeki her şey Tanrı'dan izler taşır. Yani, Tanrı ve Evren özdeş ve aynı olan bir bütündür.
Bu parçada vurgulanan temel felsefi akım aşağıdakilerden hangisidir?
A) Deizm
B) Teizm
C) Politeizm
D) Panteizm
E) Monoteizm
9. Filozoflar din konusunu, savundukları genel felsefi çerçeveye bağlı olarak ele alırlar. Buna bağlı olarak Tanrı'dan evrene, peygamberlere ve inanç sistemlerine kadar birçok konuyu problem olarak ele alır ve inceler.
Buna göre aşağıdakilerden hangisi din filozoflarının ele aldığı temel problemlerden birisi değildir?
A) Mutlak iyi ve kötünün varlığı problemi
B) Vahyin inkarı problemi
C) Evrenin yaratılış problemi
D) Tanrı'nın varlığı problemi
E) Ruhun ölümsüzlüğü problemi
10. 17. yüzyılda doğa bilimlerinin gösterdiği büyük gelişme sonucunda bilimadamları ve filozoflar, evreni kendi halinde işleyen bir makine olarak düşünmelerine neden olmuşlardır. Yani, evren müdahaleye ihtiyaç duymayacak kadar mükemmel bir yapıyla yaratılmıştır.
Buna dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?
A) Tanrı, evrende kendinden izler bırakmıştır.
B) Tanrı evreni yaratmış ve kendi haline bırakmıştır.
C) Sadece evreni inceleyerek Tanrı'nın varlığına ulaşılamaz.
D) Tanrı ve evren bir bütünü oluşturan parçalar değildir.
E) Tanrı, yarattığı evrene her aşamada müdahale eder.
11. Din felsefesinin temel soruları, Tanrı, Tanrı'nın özü, Tanrı ile evren veya insanlar arasındaki ilişkilerin niteliği ve insan gelecekteki hayatta bekleyen kaderle ilgili sorulardır.
Buna göre aşağıdakilerden hangisi din felsefesinin sorduğu sorulardan birisi değildir?
A) İyi ve kötünün kaynağı nedir?
B) Ruhun kaynağı ve niteliği nedir?
C) Vahiy nasıl mümkündür?
D) Tanrı ile insan arasındaki ilişkilerin özelliği nedir?
E) Tanrı evrenin kendisi midir?
12. Tanrı'nın kendisi olmak üzere onun değer verdiği ve dokunulmaz olarak kabul ettiği varlıkların niteliğidir.
Burada açıklaması yapılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?
A) Vahiy
B) İman
C) İbadet
D) Yücelik
E) Kutsal
13. Din felsefesi dinin kendisini, peşitti görünümü veya biçimlerini, temel kavram ve iddialarını, eleştiril, tutarlı, sistemli bir biçimde ve akla dayalı olarak incelemesidir.
Buna göre aşağıdakilerden hangisi din felsefesinin bir özelliği değildir?
A) Eleştirel ve sorgulayıcıdır.
B) Akla ve mantık ilkelerine dayanır.
C) Çelişkilerden uzaktır.
D) Dogmatik anlayışa sahiptir.
E) Dini kavram ve anlayışları ele alır.
14. Bir din filozofu, din üzerine yapmış olduğu tüm inceleme ve araştırmalarında kişisel duygu, düşünce ve değerlerinden uzaklaşarak, olabildiğince nesnel olmaya çalışmıştır.
Bu parçada bu din felsefesinin hangi özelliği vurgulanmaktadır?
A) Genelleyiciliği
B) Eleştireliliği
C) Dogmatikliği
D) Tarafsızlığı
E) Tutarlılığı

1. - Descartes, insanın mükemmel olarak tanımladığı şeylerin, insan zihnine ancak mükemmel bir varlık tarafından kontrol edileceğini ileri sürmüştür.
- İbn-i Sina ise Tanrı'nın yokluğunun düşünülmesinin mantıken imkansız olduğunu savunmuştur.
Buna göre, her iki filozof Tanrı'nın varlığı sonucuna nasıl varmışlardır?
A) İçinde bulundukları evreni kanıt göstererek
B) Akıl ve mantık ilkelerine dayanarak
C) Deney ve gözlemlerine dayanarak
D) Daha önceki bilgilere dayanarak
E) Ahlak ve dini tecrübelerine dayanarak
2. Tanrı, evrenden ayrı veya evrenin üzerinde bir varlık değildir. Evren, bütünü bakımından Tanrı'dır veya evren üzerinde etkili olan güçler Tanrı'yı oluştururlar. Yani, Tanrı ve Evren bir bütündür.
Bu düşünceyi savunan temel felsefi akım aşağıdakilerden hangisidir?
A) Agnostisizm
B) Panteizm
C) Teizm
D) Deizm
E) Ateizm
3. Dini bilgede, Tanrı'nın emir ve yasaklarına uymak, akıl ve düşünceyle onun büyüklüğüne ve kuvvetli olduğuna inanarak ona teslim olmak ve sonsuz mutluluğa erişmek vardır. Ayrıca, iman ve sevgi yoluyla anlaşılabilir ve ulaşılan dini bilginin kaynağı ilahidir.
Buna göre din felsefesini dini bilgidan ayıran en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir?
A) Din felsefesi, dinin sorgulanması ve eleştirilmesine dayanır.
B) Din felsefesi vahiy hancına dayanır.
C) Din felsefesi, mutlak inanca gerektirir.
D) Din felsefesinin temeli aklî ve sezgiye dayanır.
E) Din felsefesi, ibadet ve inanç kurallarını içerir.

4. Deizm'e göre, Tanrı vardır, evreni yaratmış ve daha sonra kendi haline bırakmıştır. Tanrı, evrende var olan her şeyin tek yaratıcısıdır ve tüm evren Tanrı'nın varlığının en büyük kanıtıdır.
Burada aşağıdaki sorulardan hangisine cevap aranmaktadır?
A) Tanrı ve evren arasında nasıl bir ilişki vardır?
B) Tanrı var mıdır, yok mudur?
C) Tanrı evreni neden yaratmıştır?
D) Evren, Tanrı'dan bağımsız olarak var olabilir mi?
E) Evrenin kaynağı nedir?
5. Felsefi temellerini materyalizme dayandırarak, ruhun varlığını, ölümsüzlüğünü, ahiret hayatını reddederek bütün dinlere karşı çıkmıştır. Buna göre, evren ve hayat öncesi ve nedeni olmayan tek ve bütün bir varlıktır.
Tanrı'nın varlığı problemlerine ilişkin olan bu düşünce aşağıdaki yaklaşımlardan hangisine aittir?
A) Tek Tanrı'lı inanç sistemlerine dayanan monoteizm
B) Tanrı ve evrenin bir bütün olduğunu savunan panteizm
C) Tanrı'nın evreni yaratıp daha sonra kendi haline bırakarak savunulan deizm
D) Tanrı'nın varlığının ya da yokluğunun bilinemeyeceğini düşünen agnostisizm
E) Tanrı'nın varlığını kabul etmeyen ateizm
6. Tanrı ve metafizik konularda şüpheci bir tavır sergiler.
Tanrı'nın varlığını kabul etmezler.
Evrenin Tanrı'nın bir görünümü olduğunu savunurlar.
Tanrı, evrenin işleyişine her aşamada müdahale eder.
Bu açıklamalarda aşağıdaki din felsefesi ile ilgili yaklaşımlardan hangisine yer verilmemiştir?
A) Agnostisizm (Bilemezçilik)
B) Teizm (Tanrıçılık)
C) Panteizm (Tüm Tanrıçılık)
D) Deizm (Yaratıcılık)
E) Ateizm (Tanrıtanımazlık)

7. - Tanrı, ezeli ve ebedi olan ve evreni içindeki herşeye yaratan, bilen ilahî şahıslı bir güçtür.
- Evren, Tanrı gerekliliğinden çıkmış, türemiş, O'nun bir görünüşü ve nesnileşmiş halidir.
Burada sırasıyla hangi felsefi akımların açıklamaları yapılmıştır?

- A) Ateizm - Deizm
B) Deizm - Panenteizm
C) Panenteizm - Agnostisizm
D) Agnostisizm - Teizm
E) Teizm - Panenteizm

8. - Yaratıcının, insan için hayatın anlamını, neyin iyi neyin kötü olduğunu bildiren bilgilerin toplamı
- Tanrı'nın dini bilgileri insana aktarmak için seçtiği kişi
- Dinin temel doğrularını kabul etme, inanca
- Dinin bir varlığı dokunulmaz olarak kabul etmesi
Bu açıklamalarda aşağıdaki kavramlardan hangisinin açıklanması yapılmamıştır?

- A) İbadet
B) Vahiy
C) İman
D) Kutsal
E) Peygamber

9. Tanrı'nın varlığını açıklamaya çalışmış örnekler, doğrudluğu ya da yanlışlığı sınamayan, soyut ve metafizik özellikler taşıyan örneklerdir. Tanrı'nın gücü, varlığı, ruhu varlığı, ahlaki kavramı, evrenin yaratılışı gibi varlığı deney ve gözleme sınınamayacağı için boş ve anlamsızdır.
Buna göre, Tanrı'nın varlığına ilişkin aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Evrendeki düzen, Tanrı'nın varlığının en büyük kanıtıdır.
B) Maddesel olmayan Tanrı'ya ilişkin yargılar anlamsızdır.
C) İnsanın ve evrenin varlığı, onlardan daha üstün olan bir varlığı gerektirir.
D) İnsan zihninsel gücüne ve mantığına dayanarak, Tanrı'nın varlığına ulaşılabilir.
E) Dünya'da burca kötülükler varken, bunlara neden olan üstün bir varlığın bahsetmek imkansızdır.

10. Varlık dünyasında mümkün olan şey ya kendi kendisinin nedeni ya da orta varlık veren başka nedenler vardır. Nedenleşme bir nedensellik, mükemmeli bir düzenin sonucudur. Bu düzen ise mutlaka bundan daha üstün olan bir düzenleyicinin eseridir.
Bu parçada vurgulanan temel düşünce aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Tanrı'nın varlığı bilinemez.
B) İnsan zihninde Tanrı fikri olduğu için Tanrı vardır.
C) Tanrı evrenin işleyişini her daim yönlendirir.
D) Doğadaki düzen, Tanrı'nın varlığının bir göstergesidir.
E) Tanrı evreni kendi haline bırakmıştır.

11. Din felsefesi, herhangî bir dinin öğretilerini, pratikle ilgili öğretileri, dogmaların savunmak değil, genel olarak dinin doğası, dinin yapısı, anlamı, dinle bilim arasında ki ilişkiler, din-ahlak ilişkileri, dinin insan hayatı ve kültürü içindeki yer gibi problemler veya konuları rasyonel olarak anlamak, açıklamak ve değerlendirmektir.
Bu parçada en genel olarak aşağıdaki sorulardan hangisine cevap aranmaktadır?

- A) Evrenin kaynağı nedir?
B) Din felsefesi ve teoloji arasındaki farklar nelerdir?
C) Din felsefesinin amacı nedir?
D) Din felsefesinin belli bir yönü var mıdır?
E) Toplumsal bir kurum olarak din, insan yaşamını nasıl etkiler?

12. Herkes, Tanrı kavramını en yüksek, en mükemmel, her türlü eksiklikten yoksun bütün olumlu, yüce nitelikleri taşıyan bir varlık olarak anlamaktadır. Bu en mükemmel varlık, sadece zihninizde tasarladığınız bir kavram olarak ele alınabileceği gibi, aynı zamanda da dış dünyada var olan bir varlık olarak da düşünülebilir.
Buna göre, Tanrı'nın varlığı ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Tanrı'nın varlığı ontolojik delillere dayanarak açıklanmıştır.
B) Tanrı'nın varlığına sadece zihinsel sorgulamalarla ulaşılabilir.
C) Tanrı'nın varlığı sadece aklî ve sezgi yoluyla bilinebilir.
D) Tanrı'nın varlığı bilgisine ulaşmak mümkün değildir.
E) Tanrı, evrenin üstünde, aşkın olan bir varlıktır.

1. Din felsefesinin amacı, dini inanca değil aklı dayanak alarak açıklanmak ve sorgulamaktır. Çünkü felsefi açıdan bakıldığında dini kendi içinde kalırsak anlamlandırmak ve temellendirmek oldukça zordur. Ayrıca bu biz her zaman doğru sonucu götürmeye bilir. Bu nedenle dini, onun temel kavramlarını ve inancının değerlendirmek, anlamlandırmak ve temellendirmek için, orta dışardan bakarak, dinin gereğiyle eleştirel ve nesnel olarak yaklaşmak gerekir. İşte bunu da felsefe yapar.

Bu parçaya göre, din felsefesinin amacı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Dini felsefi açıdan ele almaktır.
B) Dinin insan yaşamındaki etkisini belirlemektir.
C) Dini inançın yaygınlaşmasını sağlamaktır.
D) İnanmanın yanlış olduğunu göstermektir.
E) Tanrının varlığını kabul ettirmektir.

2. "Tanrılar üzerinde bilgi edinmede çaresizim. Tanrıların var olduklarını, var olmadıklarını, şayet var iseler ne şekilde olduklarını bilemiyorum. Çünkü böyle bir bilgi edinmeyi engelleyen şeyler vardır. Tanrıların dünyaya algılanmalarını, insan hayatının kısa oluşu, hayatı gibi."

Protageras'a bu görüşüyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

- A) Tanrı'nın bütün insanlardan güçlü olduğunu
B) Tanrı'nın sürekli dünya ve insanlarla ilişki içinde olduğunu
C) Tanrı'nın evreni yarattıktan sonra müdahale etmediğini
D) Tanrı'nın insanlardan üstün olduğunu
E) İnsanın Tanrı'yı algılamada yetersiz olduğunu

3. "Kötülüklerle dolu olan bu alem, Tanrıların eseri olabilir mi? Çorak çöller, boş dağlar, zararı bataklıklar, otulmaz, haldic olan buzullar, güneş güneşleriyle kavurmuş bölgeler, dikenler, fırtınalar, dolular, kasırgalar, vahşi hayvanlar, hastalıklar, vakitsiz ölümler, Tanrısal varlıkların eşyanın yönelimine hiç karışmadığını görgünden fazla kanıtlamaz mı?"

Epiküros bu görüşünde aşağıdakilerden hangisini yadsımaktadır?

- A) Evrenin yaratılışını
B) Tanrı'nın varlığını
C) Doğadaki düzensizliği
D) Evrenin değişmezliğini
E) Tanrının yokluğunu

4. Tanrı hakkında söyleyeceğimiz her şey, her ritüelleme yalnızca Onu anırtmaya yarar. Bu nedenle Tanrıya, iyilik, güzelliğe, düşünce ve irade gibi çeşitli sıfatlar yükleyemeyiz. Çünkü tüm bu nitelikler Tanrı için bir sınırlılık ve eksikliği ifade eder. Halbuki O bütün bu düşüncelerden daha yüksektir.

Bu düşüncede aşağıda verilenlerden hangisi söz konusu edilmektedir?

- A) Tanrı'nın aşkın bir varlık olduğu
B) Tanrı'nın bilinmezliği
C) Tanrı kavramının sorgulanması gerektiği
D) Tanrı ile insan arasındaki ayırım
E) Tanrı'nın bireysel nitelik taşıdığı

5. Bir düşünürün şöyle bir soru yöneltiyor: "Tanrı'nın varlığı konusunda var ya da yok deniyorsunuz. Peki evren gibi mutlak bir başyapıt nasıl oldu? Düşünür bu soruya, "Bilemiyorum. Cevabını bilmediğim konularda bir tahminim olabilir ama tahminimi gerçek olarak kabul edemiyorum. İnançlı olanlara da, karşı karşıyalar da saygı duyuyorum." Cevabını veriyor.

Buna göre, düşünürün Tanrı ile ilgili görüşü aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Her insan inançlı olmak durumundadır.
B) Evren yaratıldıktan sonra Tanrı'nın işi sona ermiştir.
C) Tanrı'nın varlığı kötülüğün önündeki en büyük engeldir.
D) Her inanç bir Tanrı fikrine dayanır.
E) Tanrı'nın varlığı hakkında bilgi sahibi olunamaz

6. Bazı düşünürler, kötülüğün varlığının daha büyük ahlaki iyiliklere yol açmasından dolayı haklı görülebileceğini savunmuşlardır. Örneğin, savaş, işkence ve vahşetin olmaması yolda, bir azt ya da kahrından da var olamaz. Kötülük, ahlaki iyiliğin insanın getirdiği acılara baskın çıkmasını sağlar. Ancak böyle bir düşünce kabul edilemez. Çünkü gerçek acıların niteliği, azaltılma ve kahrın ahlaki ahlaki açıdan en yüksek derecede iyi olan eylemlerin hayata geçirilemeleri için gerekli olanlardan daha fazladır.
Bu parçada aşağıdaki görüşlerden hangisi anlatılmaktadır?

- A) Kötülüklerin var olması iyiliklerin ortaya çıkması için haklı bir gerekçe oluşturamaz.
B) İnsan düşünce yapısından bahşınız değildir.
C) Kötülük ve iyilik yaşamın iki farklı yüzünü oluşturur.
D) Tanrı'nın varlığı kötülüğün önündeki en büyük engeldir.
E) Her eylem bir neden sonuç ilişkisine dayanır.

1-B	2-B	3-A	4-B	5-E	6-D	7-E	8-A	9-B	10-D	11-C	12-A

7. Teoloji, Tanrı'nın varlığı, özellikleri, insanın Tanrı karşısındaki konumu ve durumu, özgürlük ve sorumluluk gibi konuları ele alır. Bu ele alış, söz konusu dinin temel ilkeleri çerçevesinde gerçekleşir. Bu nedenle İslam, Hristiyan, Yahudi teolojisi gibi birden çok teoloji vardır.

Bu parçadan hareketle teoloji ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- İnançların her dönemde farklı niteliklerini olduğunu ifade eder.
- Tanrı kavramının bilinenliğini savunur.
- İnançların evrensel olgulardan hareket etmesi gerektiğini söyler.
- İnançları değerlendirmeyi bir din çerçevesinde gerçekleştirir.
- Tanrıyı evrenden bağımsız olarak ele alır.

8. Teoloji, Tanrı'nın varlığını ve niteliklerini, Tanrı'nın evrenle olan ilişkilerini açıklarken dini kutsalılar çıktır alır. En önemli amacı da, dini temelleri doğrulamak ve açıklamak suretiyle inanılanın inançlarını güçlendirmektir.

Bu parçada teoloji ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- İnanç biçimlerini olduğu gibi kabul ettiği
- Tanrı ve din kavramlarını birbirinden ayırdığı
- Toplumsal inanç biçimlerini sorguladığı
- Dinin işlevlerini belirlediği
- Doğüstüne daha çok değer verdiği

9. Din felsefesi, dinin felsefi açıdan ele alınması, din hakkında bir düşünme ve açıklamadır. Dini konu edinir, temellendirmeye çalışır ve sorgular. Dinle ilgili olan her şey din felsefesinin konusuna girer.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin dinin doğrudan ilgil alanında olduğu söylenemez?

- İnsanın tutumu
- İnanmanın temel yapısı
- İnanmanın gereği
- Tanrı - evren ilişkisi
- Tanrının niteliği

10. Felsefenin dine yaklaşımı diğer disiplinlere olan yaklaşımdan farklı değildir. Dolayısıyla felsefe dini temellendiren de kendine özgü yöntem ve araçları kullanır.

Buna göre, felsefe dine yaklaşımında aşağıdaki niteliklerden hangisini göstermez?

- Kuşatıcı olmayı
- Rasyonel davranmayı
- Tutarlı olmayı
- Sorgulayıcı olmayı
- İnanca bağlanmayı

11. Felsefe;

- İnanç karşısında akla öncelik verir; dinin temel değerlerini mantıksal analize tabi tutar.
- Din karşısında eleştirel ve objektif bir tavır takınır. O, dinin temel ilke ve inançlarını sorgular.

Bu belirlenimlerde daha çok aşağıda verilenlerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- Tanrı kavramının niteliği
- İnanç biçimlerinin değişebilirliği
- Felsefenin dine yaklaşımı
- Felsefenin sorgulanmadaki tutarlılık
- Evrenin bir düzen gerektirdiği

12. Felsefe ve din varlığı ve yaşamı bütünsellik içinde ele almaya çalışır. Amaç ve yöntem bakımından benzerlikleri vardır. Ancak dini bilgilere vahiy yoluyla ulaşılır ve bu yüzden de aklî ve mantıkla sorgulanamazlar. Eleştiriye kapalı ve dogmatiktir. Oysa felsefi bilgiye mantıksal analizler ve dogmatikler yoluyla ulaşılır ve dogmatik değildir.

Bu parçaya göre, felsefe ve din için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- Felsefe dini bilgileri sorgulayarak insanın biçimlenmesini sağlar.
- Benzer yollarının yanında bilgiye ulaşma yöntemleri birbirlerinden farklıdır.
- Dini bilgiler felsefi düşünce yapısıyla elde edilir.
- Felsefe hem dini hem de varlığı sorgulayarak dini bilgilere kaynaklık eder.
- Din felsefenin vardığı sonuçları dini ölçütlerle göre denetler.

13. Din ve dini bilgi üzerine yapılan tartışmaların büyük çoğunluğu istenilen çözüme ulaşmamaktadır. Bunun temel sebebi ise din konusunda tartışan kişilerin gerçekte dini bilgilere değil, söylemleri ve varsayımlarıyla hareket etmesidir. Dini bilgiler temelinde kutsal kitap kaynağına dayalı, peygamberlerin yaşamıyla gösterdikleri uygulamalar ve bu bilgilerden zorunlu olarak çıkarılan, önceki kuşaklardan aktarılan, kaynağı belirsiz, hatalı çıkarımlar neticesinde üretilmiş bilgilerle yapılan dini bilgi tartışmaları yalnızca kafaları karıştıracaktır.

Bu parçaya göre, din felsefesi tartışmalarında uygulanması gereken yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- Din tartışmaları: kula karşıtıcı ve insanları şüpheye düşürücü olmamalıdır.
- Din tartışmalarında mutlaka kutsal kaynakla sağlam bilgilere dayanarak düşünce üretilmelidir.
- Dini bilgilerin yetersiz kaldığı problemlerde bilimsel bilgilerden yararlanmalıdır.
- Din tartışmaları yalnızca bilim adamları tarafından yapılmalı, halk karıştırılmamalıdır.
- Din saha olarak tartışmaya uygun olmadıktan sonra dini bilgiler üzerine tartışılmamalıdır.

1. Toplumsal ve gruplar düzensizlik içinde yaşayamaz, sadece toplumlar değil, bireylerde karmaşa içinde uzun süre kalamazlar. Yaşanılan küçük bir karmaşa, küçük bir huzursuzluk insanları bunu gidermeye yönlendirir. Dolayısıyla en ilkel toplumlar bile belli bir düzenden vardır. Toplumun yöneten bu düzen siyasi bir düzendir yani devlettir.

Buna göre, devletin kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

- Metafizik değerler ve kuralları
- Evrensel ahlak yasaları
- Bireylerin huzurlu bir biçimde yaşama istekleri
- İdeal bir topluma ulaşma çabaları
- Düzensizlikler ve karmaşa

2. Campanella'nın Güneş Ülkesi'nde başkanı seçime gelen bir rahiptir. Bu başkan aynı zamanda cumhuriyetin en bilge kişisidir. Din ve devlet işlerini birlikte idare eder. Başkanın büyük yetkileri vardır ve bunlara karşı konulamaz.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisi "Güneş Ülkesi"nin bir özelliği olamaz?

- Dini bir yapıya sahiptir.
- Demokratik olarak yönetilir.
- Bilgelik, değerli bir özelliklerdir.
- Laiklik ilkesi esastır.
- Devlet başkanı, sınırsız yetkililere sahiptir.

3. Machiavelli "Prens" adlı eserinde "amaca ulaşmak için her türlü araca başvurmamın uygun olacağı" anlayışını savunur. Gerçekten de Machiavelli, İtalyan Birliği'nin sağlanmasını tek amaç olarak almış, başka hiçbir bağla bağlı olmaksızın, bu amaca ulaşmak için ne gerekiyorsa onun yapılmasını istemiştir.

Bu parçadan çıkarılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- Siyasal yapı, hukuk kuralları ve görüşlerine göre oluşturulmalıdır.
- Tek amaç, ideal bir toplum birliğidir.
- Olmaması gereken bir siyasi düzen, ancak olmanın zana sokulması ile mümkündür.
- İdeal bir toplumu ancak ideal bir yönetici ortaya çıkarabilir.
- İdeal toplum amacına ulaşmak için her yol meşrudur.

4. Machiavelli'nin siyasal düşüncesinin odak noktası İtalyan Birliği'nin sağlanmasıdır. Siyasal görüşlerini oluşturan düşüncelerini bu amaca yönelik araçlar olarak geliştirmiştir. Bu araçlar aristokratik dinsel kültürden ödünç alınmış araçlar değil, burjuvazinin yarattığı yeni kültüre uygun laik ve bilimsel araçlardır.

Buna göre Machiavelli'nin düşünceleri ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- İdeal bir toplum yapısı ancak dinin etkisinden kurtulmakla mümkündür.
- Siyasal yapının en önemli unsuru devlettir.
- Devlet, mutlaka bilgi sahibi filozoflarca yönetilmelidir.
- İdeal bir devlet, ancak bireylerin eşitliği ve özgürlüğü ile mümkündür.
- Mutlak egemenlik için yasaların üstünlüğü temelidir.

5. Anglo - Sakson siyasal felsefesi geleneğine göre devlet, bireylerin bireysel iradelerinin toplamından fazla bir şey değildir. Buna göre bireysel iradenin dışına ve üstüne bir devlet olmadığı gibi bireysel ihtiyaç ve çıkarları üzerinde de devletin ihtiyacı ve çıkarları yoktur.

Buna dayanarak, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- Devlet ve birey bir bütünü ayrılmaz parçalarıdır.
- Birey, devleti oluşturan ve devletin üzerinde olan bir güçtür.
- Bireyin varlığın, devletin yapısı ve işleyişine bağlıdır.
- Devlet olmadan bireyin varlığından bahsedilemez.
- Devletin temel görevi, kişisel hak ve özgürlükleri korumaktır.

6. John Locke'a göre, "devlet bireylerin yaşama, özgürlük ve mülkiyet haklarını korumak için vardır." Yusuf Has Hacıpa göre "hükümdarın görevi, halka hizmet etmek ve adalet dağıtmaktır."

Buna göre, bu filozoflar aşağıdaki konulardan hangisi üzerinde durmuşlardır?

- Meşrutiyeğin kaynağı
- İdeal devlet yapısı
- Olmaması gereken toplum biçimleri
- Kişisel hak ve özgürlükler
- Birey ve devlet ilişkileri

7. George Orwell, "1984" adlı eserinde zorbalığın (despotizm) egemen olduğu bir dünyayı tasvir eder. Bu ütopya göre, dünya eşit güçle sahip üç bloka ayrılmıştır. Yönetilen tek egemen güçtür. İnsanlar yöneticilerin korkusu ile sınıtış, özgürlükler kaidetirilmiş, ahlaki ve insani duygular yok edilmiş, düşünme ve düşün-
düğüne söyleme yasaklanmış ve yaşam tüm güzellikleri yitmiştir.

Buna göre, böyle bir toplumda aşağıdakilerden hangisinin görölmesi beklenmez?

- A) Halkın egemenliği kaybolmuştur.
- B) Kişil en doğal haklarından yoksundur.
- C) Kişil sınırsız hak ve özgürlüklere sahiptir.
- D) İktidar, halk üzerinde yekici bir baskıya sahiptir.
- E) Devlet, sadece yöneticilerin egemenliğindedir.

8. Siyaset felsefesi içinde doğu toplumlarından batı toplumlarına kadar birçok filozof ideal toplum arayışına girmiş ve bu konuda birçok eserler ortaya koymuştur.

Buna göre, aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Thomas Moore - Ütopya
- B) Campanella - Güneş Devleti
- C) Bacon - Yeni Atlantis
- D) Farabi - Devlet
- E) Huxley - Cesur Yeni Dünya

9. İdeal düzen arayışları, farklı ütopyaların ortaya alınmasına neden olmuştur. Ütopya bir projeyi veya bir hayali bir toplumu ifade eder. Geleceğe dönük olması, var olan durumdan memnun olmayan insanların için bir ideal oluşturur. Hatta Aristotle France'a göre, ütopya bütün ilerlemelerin ilkesidir."

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisi ütopyaların ortaya alınma nedenlerinden birisi olamaz?

- A) İdeal toplum arayışları
- B) Bireylerin geleceğe ilişkin beklentileri
- C) İnsanların içinde bulunduğu düzenden memnun olmamaları
- D) İnsanlar her zaman daha iyiyi ulaşma çabası
- E) Dine dayalı ortak bir toplumu oluşturma istekleri

10. Sosyetlerin en önemli temsilcilerinden birisi olan Protagoras, insanı herşeyin ölçüsü sayarak, herkeşin bir toplumdaki, bir siyasi düzenden beklentilerinin farklı olduğunu savunur.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Toplumsal düzenler eşitliğe ve özgürlüğe dayanmalıdır.
- B) Devlet, bireyler arasında eşit davranmalı ve adaletli olmalıdır.
- C) Siyasi düzen, bireylerin mutluluğu ve faydası için oluşturulmalıdır.
- D) Birey ve devlet her zaman etkileşim ve iletişim içinde olmalıdır.
- E) Herkes için ortak olan ideal bir düzenin oluşması mümkün değildir.

11. Bir devletin unsurların işlemesi ve devamlılığın sağlanabilmesi için siyasi iktidar değişikliklerinden etkilenmeyen sürekli bir yönetime acaelir. Tanımlanmış görevlerden, hiyerarşik bir yapıdan ve sınırlanmış iş bölümünden oluşan bir bütündür.

Bu parçada açıklaması yapılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Demokratisi
- B) Devlet
- C) İktidar
- E) Sivil toplum

12. Siyaset felsefesi, siyaset konusunda scorgulanmalara başlatılan bir takım kavramlara dayanarak daha açıklayıcı olmaya çalışır. Siyaset alanı ile ilgili bu kavramların açık bir şekilde tanımlanması ve ortaya konulması gerekir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi siyaset felsefesinin temel kavramlarından birisi değildir?

- A) Gerekçilik
- B) Birey
- C) İktidar
- E) Lailiklik
- D) Sivil toplumu

13. Siyaset felsefesi, siyasi eylem tekniğini, yani iktidarı kaynağını, kazanılışını ve elde tutulmasını, birey ve devlet ilişkisini ele alır. Aynı zamanda siyasi kurumların farklılığı üzerine derinlemesine düşünmeyi de gerektirir. O hâlde siyasi en genel anlamıyla, devletin her alanda idare edecek kuralları bütünü olarak tanımlamak mümkündür.

Buna göre, siyaset felsefesi aşağıdaki konulardan hangisine ilgilmez?

- A) İktidarı kaynağı
- B) Devletin sınırları ve kaynağı
- C) Mesruiyetin ve egemenliğin ölçütleri
- D) İyilik ve kötülüğün kaynağı
- E) Birey ve devlet ilişkileri

14. Aristoteles'e göre devletin asil amacı, yurttaşların maddi bakımdan refahla ulaşmaları, ama daha çok ahlaki bakımdan gelişmeleri ve olgunlaşmalarıdır. Yani, devlet yönetiminin kendi başlarına iyi ya da kötü değildir, ancak söz konusu amacı gerçekleştiribilmesine göre iyi ya da kötüdür.

Buna göre, iyi bir devletin temel ölçütü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kişilerin maddi ve manevi açıdan iyi bir biçimde yetiştirilmesine imkân tanınması
- B) Kişilerin haklarına saygılı olması
- C) Lailik bir biçimde yönetilmesi
- D) Dini ilke ve öğretilere dayanması
- E) Hak ve özgürlüklere imkân tanınması

1. Ütopya, olması istenilen ve olması beklenen toplum yapısını ifade eder. Gerçekleşmesi çok zor, hayali tasavvurlardır. Bu ütopyalar gerçekleşmesi hayali edilen iyilerin ütopyalar ve olması beklenen kötülerin ütopyaları olarak ikiye ayrılır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi kötülerin ütopyaları örnektir?

- A) Farabi - Erdemli Şehir
- B) Huxley - Cesur Yeni Dünya
- C) Campanella - Güneş Devleti
- D) Bacon - Yeni Atlantis
- E) Platon - Devlet

2. Eski Yunan'da doğmuş olan siyaset felsefesi, günümüzde siyasi orofetinin gücünü, doğasını ve kaynağını, siyasi orofetle birey arasındaki ilişkileri ele alır. Yani, siyaset felsefesinin temel problemi, kamusal gücün, siyasi iktidarı, insan yaşamının ihtiyaçlarını korumak ve geliştirmek için nasıl kullanılması ve ne ölçüde sınırlanması gerektiği problemidir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi siyaset felsefesinin ilgilendiği konulardan birisi olamaz?

- A) İdeal toplum arayışları
- B) Ruhun olumsuzluğu
- C) Kişil hak ve özgürlükleri
- D) İktidarı kaynağı ve gelişimi
- E) Adalet, eşitlik, özgürlük gibi kavramların incelenmesi

3. İçinde bulunduğu dönemin siyasi yaşamını eleştiren Platon, Devlet (Politeia) adlı eserinde, devleti ancak bilgi sahibi, iyi bir felsefe eğitimi almış kişilerin yönetilebileceğini söyler. Bu yöneticiler seçkin kişilerdir. Bu kişilerin yokluğunda ise devletin iyi bir yaşam ve toplumsal uyum aracını gerçekleştirebilmesi için yasaları usturluğu temel koşuldur.

Buna dayanarak, Platon'un düşünceleri ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Platon, ideal bir düzen arayışı içindedir.
- B) İçinde bulunduğu toplum ve devlet yapısını eleştirmektedir.
- C) İdeai devletin temelini bilgi sahibi yöneticiler oluşturur.
- D) Halkın egemenliği herşeyin üstündedir.
- E) Yasaların üstünlüğü hakkindir.

4. Demokratik toplumlarda bireylerin yurttaşlık hakları vardır. Ve bunlar yasalarla güvence altına alınmıştır. Bu toplumlarda birey, yaşamı, mülk edinme, özgürlük düşüncesi, düşündüklerini yayınlama, istediği felsefi anlayışı savunma, istediği siyasi partiyi üye olma, istediği sanık eserini ortaya koyma gibi birçok haklara sahiptir.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisine cevap aranmaktadır?

- A) Birey özgür müdür?
- B) Mesruiyetin ölçütü nedir?
- C) Bireyin temel hakları nelerdir?
- D) Egemenlik biçimleri nelerdir?
- E) Sivil toplumun görevleri nelerdir?

5. Sivil toplum, toplumu oluşturan bireylerin iktidarı elinde tutulmaya karşı konumunu belirler. Demokratik toplumlarda bireyler, özgürlüklerini söz ve karar haklarını özgürlük kullanabilmek için güdülenir. Bu özgürlükler, devlet etkinliği ve denetimi dışında gönüllü bireyler tarafından oluşturulur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi sivil toplumun özelliklerinden birisi değildir?

- A) Kişil hak ve özgürlüklerinin korunmasına yardımcı olur.
- B) İktidar ve halk arasındaki etkileşimi sağlar.
- C) İktidar karşısında bireyin konumunu belirler.
- D) Devlet denetimi ve kontrolü altındadır.
- E) İktidardan bağımsız bireyler tarafından oluşturulur.

6. İktidarı mevcut yasaları uyması ve onları aynen uygulaması gerekir. Bir iktidar yasaları uygun olarak iktidara gelebilir. Fakat bundan sonra da yasaları uygun olarak hareket etmezdir. Bunu yapmadığında ise mesruiyetini kaybeder. Bu nedenle bir devletin mesruiyeti, halkıyuna dayalınp dayanmasına bağlıdır.

Buna dayanarak, mesruiyetin ölçütü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İktidarı sorumluluğu ve bilinci
- B) Yasaların uygulanabilirliği
- C) Dini kuralları ve ilkelere
- D) İktidarı erdemi ölçüsü
- E) İktidarı halka oyuna dayanması

7. Farabi'ye göre herkes doğa gereği olgunlaşmaya ihtiyaç duyuyor. Bunu da hiç kimse tek başına başaramaz. Dolayısıyla insanların, birbirleriyle yardımlaşarak ihtiyaçlarını karşılamaları gerekir. İnsanların bu şekilde yardımlaşmaları sağlayan şey erdemdir. Ve bu erdem sayesinde ideal toplumlara ulaşılabilir.

Farabi'ye göre ideal toplumu oluşturan en temel unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bireylerin birbirleriyle yardımlaşmaları
- B) Bireyin temel ihtiyaçlarını karşılama çabası
- C) Bireyin sınırsız eşitlik ve özgürlüğe sahip olması
- D) İnsanların toplu halde birarada yaşamayı öğrenmeleri
- E) İnsanların felsefe eğitimi alarak, mutlak bilgiyi elde etmeleri

8. Platon'a göre devlet ihtiyaçlardan doğar. Bu ihtiyaçların, işbölümünü gerektirir. Devlet başkanı, filozof olmalıdır. Ve siyasi iktidar ile felsefe bu filozofun kişiliğinde birleşmelidir. Filozofun idare ettiği devlet eksiksizdir. İyi bir hükümet, bilgi ile idare edilen hükümettir.

Buna göre, Platon aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt aramaktadır?

- A) İktidarı ve devletin kaynağı nedir?
- B) En iyi devlet nasıl olmalıdır?
- C) Devlet nasıl oluşmuştur?
- D) Otoritenin kaynağı nedir?
- E) Birey ve devlet ilişkileri nasıl olmalıdır?

9. Liberalizm, siyasette, iktisatta, dinde ve diğer alanlarda insanların tamamen serbest olması gerektiğini savunur. Temel anlayışın "bırakınız yapssınlar, bırakınız geçsinler" ilkesine dayanır. Ancak bu serbestlik sağlandığında ideal bir toplumsal düzene ulaşılabilir.

Buna göre, Liberalizm, ideal toplumu anlayışını hangi temele dayandırmaktadır?

- A) Özgürlükçü bir temele
- B) Eşitlikçi bir temele
- C) Devletin üstünlük ilkesine
- D) Adalet temel alan bir anlayışa
- E) Kişi hak ve özgürlüklerinin üstünlüğüne

10.

- Toplumun yaşayış biçimini ve toplumsal ilişkileri düzenleyen ve yaptırım gücü olan kuralları sistemidir.

- Enredici ve uyulması zorunlu kurallardır.

- Devletin egemen olma, toplumun kendi iradesini egemen kabilime gücüdür.

- Siyasi iktidarı halk egemenliğine dayandığı yönetime biçimdir.

Yukarıda siyaset felsefesi ile ilgili hangi kavramın açıklaması yapılmamıştır?

- A) Egemenlik
- B) Hukuk
- C) Yasa
- D) Demokrasi
- E) İktidar

11.

Mutlak bir özgürlük durumunda, insanı dışardan yönlendiren ve sınırlayan hiçbir güç olamayacağından, her insan neyin iyi olduğuna kendisi karar verir. Ancak kendi çıkarlarını hayata geçirmeye çalışır. Bu durum ise tam bir çıkar çatışması ve insanların arasında bir karmaşaya neden olur. Böyle bir sonuç tüm insanlığa zarar vereceğinden, insanlar kendi aralarında bir sözleşme yaparak bu durumdan kurtulmaya çalışırlar. Böylece devlet, insanları koruyan bir araç olarak ortaya çıkar.

Buna göre "devlet" ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Tüm kurumların birbirinden etkilendiği organik yapıya sahiptir.
- B) Kendiliğinden ortaya çıkan doğal bir kurumdur.
- C) İnsanların iradesi sonucu ortaya çıkmış yapay bir kurumdur.
- D) Halkın egemenliği anlayışına dayalı en yüksek siyasi güçtür.
- E) Yöneticilerin üstünlüğüne dayalı hukuksal bir yapıdır.

12.

Locke, mutlakıyetçiliğe şiddetle karşı çıktığı ve güçler ayrılığını şiddetle savunduğu için, liberalizmin kurucusu olarak da görülür. Meşru bir monarşiden yarıdın ve toplumun bir sözleşme temeline dayanması gerektiğini savunur. Bu sözleşmenin amacı düzen ve yasa ile doğa halinin belirsizliklerini ortadan kaldırmak ve bireyin haklarını koruyacak kurumları yaratmaktır.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisi Locke'un düşünceleri ile ters düşer?

- A) Birey hak ve özgürlükleri korunmalıdır.
- B) İdeal bir devlet için mutlak otorite temel unsurdur.
- C) Toplumsal düzen ancak yasaların üstünlüğü ile sağlanır.
- D) Kişiler arasındaki karmaşa ve düzensizlik ancak ortak bir irade ile giderilebilir.
- E) Özgürlükçü bir toplum anlayışını savunur.

1. Toplumun saygın ve demokratik gördüğü Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhuriyetçilik, Başbakanlık, Adalet Bakanlığı ve bazı bakanlıklardaki bocalmalar, diğer kurum ve kuruluşlardaki bocalmalara göre halkı daha fazla tedirgin etmektedir. Bunun sonucunda vatandaşın devlete duyduğu güven ve saygı azalır.

Bu durumun temelinde yatan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Önemli görülen kurumlardaki bozulmalar devlete olan güveni azaltır.
- B) Kötü olanlar bilmezse bireyler iyinin ne olduğunu anlayamaz.
- C) Demokratik yaşamın güvencesi devlete olan saygılığa bağlıdır.
- D) Bireylerin devlet kurumlarından beklentileri zamanla değişebilir.
- E) Bireylerin isteklerini dikkate almayan kurumlar yok olmaya mahkumdur.

2.

Platon ve Aristoteles'e göre iktidar, insanların korunmaları, temel ihtiyaçlarını karşılamaları, kendilerini gerçekleştirmeleri ve ahlaki açıdan daha iyi olabilmeleri için bir araçtır. İbni Haldun'a göre insanlar yitici hayvanlardan korunmak için toplu halinde yaşamak zorundadır. Ancak, toplum halinde yaşayan insanlar bu sefer başka ve güçlü insanların zorbalığına uğralar. Bunu ortadan kaldırmak içinde mutlak güç sahibi bir hükümdarı iktidara itiyec vardır.

Bu parçaya göre, devletin temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bireylerin koruma ihtiyaçlarını gidermek
- B) Doğaya egemen olmak
- C) Demokratik yaşamı yaygınlaştırmak
- D) Sınıflar arası farkı kaldırmak
- E) Toplumun çıkarlarını korumak

3.

Bir devletin hukuk sistemi, o devletin yapısının biçimlenmesinde etkilidir. Hukuk, siyasi bir yönetim altında bulunan bireylerin kendisine uydukları ve yaptırım gücü olan ilke ve kuralları toplandır. Hukuk kurallarının diğer kurallardan en önemli farkı, devletin zorlayıcı yaptırım gücüyle desteklenmiş olmasıdır. Hukuka aykırı davranışlar veya kanunları çiğnemek, mutlak bir ceza ile sonuçlanır. Hukuk, önünde herkes aynı haklara ve sorumluluklara sahiptir.

Bu parçaya, hukukun hangi özelliğinden söz edilememektedir?

- A) Yaptırım gücüne sahip olduğundan
- B) Bilimsel yasalara uygun olduğundan
- C) Devletin denetimi altında bulunduğundan
- D) Nesnel geçerliliğinden
- E) Devlet düzeni üzerindeki etkisinden

4.

Demokratik yönetim, devletin yönetme sorumluluğunu çeşitli kişiler tarafından hukuk kuralları çerçevesinde yönetilmesini sağlar. Krallık, padişahlık veya tek bir bireye dayalı yönetim biçimlerinde ise keyfîlik söz konusudur. Yöneticiler yer yer duygularının esiri olarak yanlış kararlar alabilir ve vatandaşına çeşitli haksızlıklar yapabilir.

Bu parça devlet yönetiminde aşağıdakilerden hangisinin gerekliliğini vurgulamaktadır?

- A) İktidarın tek elde toplanmasının
- B) Toplumsal yaşamı benimsenmenin
- C) Bireylerin özel ihtiyaçlarının giderilmesinin
- D) Toplumun dış tehditlerden korunmasının
- E) Yönetim sorumluluğunu paylaşılmasının

5.

Aristoteles'e göre, devletin asıl amacı yurttaşların maddi bakımdan refaha ulaşmalarını sağlamaktır. Devletin asıl amacı bireyleri ahlaki bakımdan geliştirmeleri ve olgunlaşmalarını sağlamaktır. Devlet, bu amaç için vardır. Yani, ona göre, devlet yöneticileri kendi başlarına iyi ya da kötü değildir, ancak söz konusu amacı gerçekleştirebilmesine göre, iyi ya da kötü devlet vardır.

Aristoteles'e göre, devletin temel amacı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Bireyi bedensel hazlardan uzaklaştırmak
- B) Ahlaki değerlere sahip kişilerin yönetici yapmak
- C) Bireylerin ahlaka olgunlaşmasını sağlamak
- D) Vatandaşlar arasında adil işbölümünü gerçekleştirmek
- E) İktidar kavgasının önüne geçmek

6.

İnsan mutlak bir özgürlük durumu içinde var olmaz. Mutlak bir özgürlük durumunda insan neyin iyi olduğuna kendisi karar verir ve kendi çıkarlarını hayata geçirmeye çalışır. Bu ise, tam bir çıkar çatışması, hatta insanların arasında bir savaşa yol açar. Fakat böyle bir durum, tüm insanlara zarar vereceğinden, insanlar bir araya gelerek, aralarında bir sözleşme yaparlar. İnsanlar toplum sözleşmesi adı verilen bir uzlaşma ve anlaşmaya dayanarak, ortak iradelerini temsil edecek bir gücü, kendileri için hakem ve yönetici olarak tayin ederler.

Bu parçaya göre, devlet nasıl oluşmuştur?

- A) İnsanların tamınsal bir devlet kurma amacıyla bir araya gelmesiyle
- B) İnsanların güç kazanmak amacıyla ukusal birliği kurmasıyla
- C) Güçlü kişilerin çıkarlarını korumak için birlik oluşturmasıyla
- D) İnsanların bir araya gelerek aralarında sözleşme yapmasıyla
- E) Erdemlerin insanlar arasındaki birlikteliği sağlamasıyla

7. Marksist devlet anlayışa göre, devlet sınıflara bölünmüş olan topluma sıkı sıkıya bağlıdır. Bu görüşe içine de devlet, sosyal mücadele, sınıf savaşını yansıltan, ona engel olan, ekonomik bakımdan üstün durumda olan, üretim araçlarına sahip bulunan sınıfın baskı aracıdır.

Bu parça devletin hangi özelliğini eleştirmektedir?

- A) Yönetimde yasama, yürütme ve yargı arasındaki uyumun sağlanamayışını
B) Yönetim alanında bulunduran sınıflar devleti çıkarlarına göre kullanmasını
C) Erdemli yaşamın devlet tarafından sağlanamadığını
D) Bürokrasinin devlet yönetimini ele geçirmesini
E) Yurttaşların devlet tarafından yeterince bilgilendirilmesini

8. Sofistlere ve Nihilistlere göre ideal bir düzen yoktur. Çünkü düzenin amacı insan mutluluğunu sağlamaktır. Tüm insanların mutluluğunu sağlamak ise olanaksızdır. Bu anlamda bugüne kadar hiçbir düzen mutlak insan mutluluğunu sağlayabilmis ve bundan sonra da sağlayabilecek değildir ve bu yüzden de ideal bir düzenden söz edilemez.

Bu parçada aşağıdaki görüşlerden hangisini savunmaktadır?

- A) Bireyin özgürlüğünü
B) Devletin egemenliğini
C) Toplumun çıkarlarını
D) Kanunların üstünlüğünü
E) İdeal düzenin olamayacağını

9. Devlet, bireyin özgürlüğünü koruyan bir kurum değildir. Devlet, sadece yönetici sınıfının siyasi gücünü ve çıkarlarını korumak için kurulmuş bir diktatordur. Bu düzenin amacı yöneticileri yönetilenler karşısında güçlü kılmaktır.

Bu görüş aşağıdaki yargılardan hangisine ters düşmektedir?

- A) Devlet, temel hak ve özgürlüklerin güvencesidir.
B) Devlet, insanların toplu halde yaşamalarını bir sonucudur.
C) Devlet, yerleşik hayata geçişin oluşturduğu bir gereksinimdir.
D) Devlet, toplumun yaşanabilir hale gelmenin değerlerin uygulayıcısıdır.
E) Devlet, kendi varlığın her şeye rağmen sürdürmektedir.

10. Devletin görevi vatandaşların haklarını korumak, birtarazlı bir hayatı sağlamak, emniyetini sağlamaktır. Eğer siz isterseniz kendi halinizde istediğinizi yapabilirsiniz. Örneğin, zıplayabilir, eğlenebilir ve geçebilirsiniz. Ancak siz gücünüzü çıkarmaya başladığınızda, diğer insanların zarar verdiğinizde, emniyetle görevli zırlarınızla emniyetle başladığınızda devlet ve onun yaptıklarını karşınıza bulursunuz.

Bu parçada devletin daha çok hangi işlevi üzerinde durulmuştur?

- A) Geleneklerin yaygınlaşması
B) Erdemli yaşamın ihtiyaçlarının karşılanması
C) Bireysel özgürlüğün korunması
D) İdeal düzenin yaygınlaşması
E) Yurttaşların bilgilendirilmesi

11. Şimdiye kadar öngörülen veya uygulanan hiçbir devlet tarzı mutlak anlamda insan mutluluğunu sağlayamamıştır. Bu yüzden insanlar yeni devlet arayışlarını sürdürmektedir. Bu çabalar kapsamında dış güçlere dayalı hayali devlet biçimleri de üretilmiştir. Bu hayali düzen tasarımlarına olmayan yer anlamına gelen ütopya denir. Örneğin 1984'ü adlı ütopyasında başlıca bazı düşünürler teknolojinin gelişmesiyle gerçekleşme imkanı bulmuştur.

Bu parçada aşağıdaki düşüncelerden hangisine ulaşılmaz?

- A) Yönetimden duyulan memnuniyetsizlik ütopyaların yazılmasına yol açmıştır.
B) Ütopyalar gerçekleştirilmesi mümkün olmayan tasarımlardır.
C) Bazı ütopyalar günümüzde gerçekleştirilmeye başlanmıştır.
D) Ütopyalar devlet yöneticilerine yol göstermiştir.
E) İnsanların yeni devlet arayışı her dönemde olmuştur.

12. "J. Locke: Devlet bireylerin yaşamaya, özgürlük ve mülkiyet haklarını korumak için vardır."

"Yusuf Has Hâcîp: Hükûmdan görevi, halka hizmet etmek ve adaleti dağıtmaktır."

Bu iki filozofun ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bürokrasinin oluşturduğu karmaşayı gidermişlerdir.
B) İdeal düzenin olamayacağını savunmuşlardır.
C) Bireyin özgür iradesinin yönüne yansımaları göstermişlerdir.
D) Sivil toplumun tüm yönlerini için gerekliliğini vurgulamışlardır.
E) Birey-devlet ilişkisini belirlemeye çalışmışlardır.

1. Devlet yönetiminde yöneten kişilerin belirlenmesi ve onların belirli bir süre görevde tutulma yetkisinin halka ait olması gerekir. Ancak böyle bir anlayış ve uygulama ulusal iradenin yönetime yansımaları sağlayabilir.

Bu parçaya göre, aşağıdaki uygulamalardan hangisi halk iradesinin yönetime yansımaları engeller?

- A) Yöneticilerin belirli bir süre için seçilmiş olması
B) Yöneticilerin seçimine belirlenmesi
C) İktidaren belli bir süre ile yönetimi altında bulundurulması
D) Yöneticilerin yetki ve sorumluluklarının önceden belirlenmesi
E) Yöneticilerin sadece belirli bir süre arasında seçilebilmesi

2. Demokrasinin güvencesi sivil toplum örgütleridir. Sivil toplum anlayışı bir ülkedeki demokrasinin gelişmesini ve tüm insanların demokrasinin nimetlerinden yararlanmasını sağlar. Çünkü sivil toplum bireylerin kendi haklarını ve özgürlüklerini savunabilmek için örgütlenmiş demokratik yapıdır.

Bu parçaya göre sivil toplum örgütleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Bireylerin hak ve özgürlüklerini savunmak için örgütlenmiş demokratik yapıdır.
B) Bazen toplumun zararına faaliyetlerde bulunabilirler.
C) Ekonomik gücü yüksek toplumlarda daha yaygındır.
D) Gelişmiş toplumlarda sayıları bir hayli fazladır.
E) Toplum içindeki dayanışmanın artmasına yardımcıdır.

3. Sofistlere göre bilginin doğruluğu kişiden kişiye değiştiğinden ideal düzene ait ortak bir görüş olamaz. Ayrıca devlet bireyler arasında var olan doğal dengeleri bozmıştır. Çünkü insanların uyacağı kuralları doğada vardır. Bunlardan farklı olarak insanların yapışkan yaşantılar, bireyler arasında dengesizlik oluşturur. Örneğin insanlar doğada eşit olarak dünyaya gelirler. Ama devletler onları köle ve efendi olarak ayırır. Bu nedenle devlet insan doğasına aykırı bir kurumdur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi savunulmaktadır?

- A) Toplumsal kurumların zamanla oluşacağı
B) Devlet sisteminin insanın doğasına aykırı olduğu
C) Zor kullanma hakkının devlete ait olabileceği
D) Yönetim sorumluluğunun paylaşılması gerektiği
E) Bireylerin çıkarlarını devlet için feda edilebileceği

4. Hobbes'a göre, devletin olmadığı zaman doğal durumda insanlar birbirini kurdukları. İnsanlar doğuştan hem bedenden hem de zihnen eşittir. Bu eşitlik savaş ve çarpışma durumunu ortaya çıkarır. İnsan benzeri bir varlık olduğundan savaş durumunda birbirlerini egemenlik altına almaya çalışır. İnsanlar aynı zamanda akıllı varlıklar olduğundan hayatta kalabilmek için diğer insanlarla anlaşma yolunu ararlar. Bu nedenle anlaş için insanlar birbirlerine zarar verememesi için taahhüt ettiler. Bu sözleşmeyle devlet oluşur. Bu sözleşmenin uygulanabilmesi için kendi aralarında bir birlik kurar ve onu güçlendirecek güç ve iktidar verirler.

Hobbes'a göre, iktidar kaynağını nereden alır?

- A) Özgür ve bağışız olma isteğinden
B) Din sorumlulukları yerine gelme korkusundan
C) Korunma ve güveni sağlama ihtiyacından
D) Erdemli yaşamı herkeste benimsenme düşüncesinden
E) Doğayı kontrol altına alma çabısından

5. İnsanlar geçmişten günümüze kadar devlete neden itaat etmeleri gerektiğini sorgulamışlardır. Yaşamın sürüşünde "Devlete neden itaat etmeliyim?" sorusunu şu şekilde yanıtlamışlardır:

– Çünkü hayatta kalabilmek için devletin var olması gerekir.

– Çünkü devlet Tanrıya atılır. Dolayısıyla Tanrı'nın buyruklarını yerine getirmem gerekir.

– Çünkü devlet benim için vardır ve devletin var olmasını sağlayan benim gibi bireylerin bir araya gelerek sözleşme yapmasıdır.

Bu belirlenmelere göre, "Devlete neden itaat etmeliyim?" sorusuna verilen yanıtın değişiminin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İdeal düzen arayışlarının son bulması
B) Bürokrasinin devlet yönetimini imkansız hale getirmesi
C) Bireylerin insan özgürlüğünü gerekli görmeleri
D) Bireylerin devlete ilgili anlayışların farklılaşması
E) Kültürel birliktirni giderek artması

6. "Proudhon'a göre, insanlar devlet olmadan da adil ve uyum içinde yaşayabilir. İnsanların üstünde bir devlet düzeni kurulması onların doğasına zarar verir. Örneğin, devlet, mülkiyeti korumak için vardır, ama her türü mülkiyet hırsızlıktır."

"Locke'a göre devlet doğal değil, yapay bir kurumdur. İnsanlar öncelikle devlet olmadan sınırsız bir özgürlük içinde yaşıyorlardı. Bu durum herkeste zarar verdiğinden insanlar bir kısım özgürlüklerinden ortak idareleriyle vazgeçmişler ve devlet oluşmuşlardır."

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi iki filozofun ortak özelliğidir?

- A) Toplumsal kuralları ve düzenin insanın özüne aykırı olduğunu düşünmeleri
B) Devletin insanı ahlaki bakımdan olgunlaştıracağını benimsemeleri
C) Toplumsal düzenin insanların mutlu etmek için var olduğunu belirtmeleri
D) İnsanların psikolojik yapısının insanı düzen arayışını yönetimin savunmasını
E) Devletin doğal bir kurum olarak görmeleri

7. İktidarın meşru olabilmesi için mevcut yasalara uyması ve onları uygulaması gerekir. Bunu yapmadığı zaman meşruiyetini kaybedebilir. Bu nedenle bir devletin meşruluğu, halkına dayanıp dayanmamasına bağlıdır. Meşruiyetin kaynağı, halkın özgür iradesi ve oyudur.

Bu parçaya göre, iktidarın meşru olmasının koşulu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bütün bireylerin mutluluğunu esas alan yatırımlardan bulunması
B) Var olan yasalardan iktidar olduğunda yeniden düzenlenmesi
C) Çıkabilecek sorunlara karşı önceden önem alınması
D) Halkın seçimiyle iktidar olması ve yasalara uygun hareket etmesi
E) Bireyin çıkarlarına uygun hukuk sistemi geliştirmesi

8. Siyaset felsefesi; devlet, hükümet, siyaset, özgürlük, mülkiyet, meşruiyet, haklar, hukuk gibi kavramların ne olduğunu ve neden ihtiyaç duyulduğunu açıklamaya çalışır. Bir hükümet ne meşru kılabilir? Devlet hangi özgürlükleri ve hakları neden korumalıdır? Kanun nedir? Vatandaşın devlete karşı yükümlülükleri nelerdir? Hükümet yasal olarak neden ve nasıl görevden çekilebilir? gibi temel sorulara cevap arayan ve bu konuları felsefeden faydalananarak inceleyen sosyal bilim dalıdır.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi siyaset felsefesinin konusunu en iyi açıklar?

- A) Devletin doğal bir kurum olarak ele alınması
B) Toplumun kasesi görünüşünü faktörleri açıklamak
C) İdeal düzen arayışlarını karşılamak
D) Yönetimin temel kavram ve ilkelerini açıklamak
E) Hukukun gerekliliğini belirtmek

9. Pratagoras, "İnsan her şeyin ölçüsüdür. Rüzgar üfürüyor için soğuk, üfürmeyenler için soğuk değildir." derken her şeyin insana göre değişebileceğini ve her insanın hayatı ve yaşamı farklı algıladığını belirtmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Protogoras'ın devlet görüşünü yansıtır?

- A) Bilimsel yasalar devlet yönetiminde esas alınmalıdır.
B) İdeal bir devlet düzeni sağlanamaz.
C) Sivil toplum örgütleri toplumsal düzeni belirlemelidir.
D) Devlet düzeni korumak için gerektiğinde yaptırım uygulamalıdır.
E) Bireyin devlete karşı herhangi bir sorumluluğu olamaz.

10. Kimi toplumlarda iktidar, krallıklarda olduğu gibi dini kaynaklıdır. Kral, Tanrı adına toplumu yönetir ve Tanrının yeryüzündeki temsilisi olarak kabul edilir. Kimi toplumlarda iktidar, demokratik toplumlarda özgür seçimlerle işbaşına gelir. İktidarın kaynağı halkın özgür iradesidir. Kimi toplumlarda ise iktidar, toplumdaki bozulan düzeni tekrar sağlamak için yapılan bir ihtilalde kaynağını bulur.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisini cevaplandırmaya yöneliktir?

- A) Birey devlet ilişkisi nasıl olmalıdır?
B) Devletin amacı ne olmalıdır?
C) İktidar kaynağını nereden alır?
D) Bireyin siyasi hakları nelerdir?
E) İdeal devlet düzeni var mıdır?

11. Demokratik toplumlarda, egemenlik yazılı yasalara bellenir ve iktidar sahibi, yasalara belirlenmiş bir hukuk sistemi içinde egemenlik gücünü kullanır. Demokratik sistemde hem yönetimin hem de yönetilenin hak ve görevleri yasalara düzenlenmiştir. Demokratik toplumlarda üç temel kuvvet vardır: Yasaları yapan parlamento, yasaları uygulayan hükümet ve bağımsız yargı (mahkemeler).

Bu parçaya göre, demokratik yönetimlerin en belirgin özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yönetimlerin ve yönetilenlerin hakları hukuk kurallarıyla belirlenmiştir.
B) Uygulamaya konulan kurallar insanın özünü aykırıdır.
C) Devletin birey üzerinde hiçbir yaptırım gücü yoktur.
D) Devletin temel amacı bireylerin özgürlüğünü sağlamaktır.
E) Devletin görevi bireylere hizmet etmek, adaleti sağlamaktır.

12. J. J. Rousseau'nun "Bir tarlamanın etrafını çitleyip burası bana aittir" diyen ve bu sözle insanca kadar saf kişiler bulan ilk insan uygar toplumun kurucusu olmuştur. Ancak bu davranışlar insanlar arasındaki doğal eşitliği bozmuştur. Bu durumda insanlar aralarında sözleşme yaparak insanın doğasına uygun olmayan devlet düzeni kurmuşlardır.

Bu parçaya göre, J. J. Rousseau'nun devlet görüşü için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Devletin insanın mutluluğunu sağlamak için kurulması bir kurum olarak benimsenir.
B) İnsanların ahlaki bakımından olgunluğa devletin erişebileceğini savunur.
C) Özgürlük, eşitlik ve adalet duygusunun devletin ortaya çıkmasını sağlar.
D) İnsanların özgürlük devlet yönetimine uygun olduğunu düşünür.
E) Devleti insanın doğasına uygun olmayan yapıyı bir kurum olarak görür.

1. Bilimsel bilgi, her bilginin doğruluğundan şüphe edilerek elde edilir. Aksi halde dogmatikleşir ve yanlışları düzeltip kendini yenileyemez.

Burada bilimsel bilginin hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Eleştirelliliği
B) Genelleyiciliği
C) Nesnelliliği
D) Mantıksallığı
E) Olgusallığı

2. Bilimsel kuram, zihnin kavramsal bir ürünü olup, iyi kuruluş kavramlarına dayanır. Burada önerilen olan, kuramın kendisiyle gelişmesi ve dayandığı, daha önce var olan olgularla tam uyumlu olmasıdır.

Bu parçada bilimsel bir kuramın hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Yenilikçi ve değişimci yapısı
B) Genel yargılardan özel yargılara indirgenebilirliği
C) Tutarlılığı
D) Hipotezlere dayanması
E) Genel yasalara ulaşma çabası

3. Bilimsel yöntem, çeşitli bilimler tek bir yöntemle birleştirilerek yapılır. Çeşitli bilimlerin yaptığı bilimsel bilgilerden daha genel kanunlar elde eder. Böylece insanın doğadaki hakimiyetini ve gücünü artırır ve farklı bilimlerin farklı alanlarda ulaştığı sonuçları belli kurallara indirger.

Buna dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilim, içinde bulunduğu toplumsal yapıdan bağımsız ve nesnel bir faaliyetdir.
B) Tek tek yargılardan hareket ederek, genel yargılara ulaşmaya çalışır.
C) Tüm bilimler, en basit ve en genel olan mantık ve matematiğe indirgenmelidir.
D) Bilim, kesin yargılara ulaşmadan önce herşeyi karşı şüpheyle baktır.
E) Bilim, tüm bilimsel çalışmaların bir araya getirilerek, birleştirici bir özelliğe sahip olmalıdır.

4. Bilimsel açıklama, tek tek durumların genel yasalar altına alınmasından ibarettir. Bunlara da tabiat kanunu adı verilir. Bilimsel açıklama, bu kanunlara ulaşmak içinde belli oranda nedenselliğe dayanır. Neden-sonuç ilişkisi kurulmadan bilimsel bir açıklama yapmak çok zordur.

Buna dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilim, mutlaka deney ve gözlem tekniklerinden hareket etmelidir.
B) Bilim, ancak gözlenebilen, denetlenen doğruların bilgisine ulaşabilir.
C) Bilim, öngörülen bir özellik taşımalıdır.
D) Bilim, determinist bir bakış açısıyla genellebilir yasalara ulaşma çabasıdır.
E) Bilim, birkimsel olarak ilerleyen yöntemli bir faaliyet.

5. Öngörü, olgular arasındaki ilişkileri ifade eden genel yargılardan hareketle daha sonraki çalışmalarda ortaya çıkacak her türlü gerçekleştirmiş bir olguyu, önceden tahmin edilebilir. Bu noktada bilimsel öngörünün amacı ise doğa güçlerini kontrol altına almaktır.

Buna dayanarak bilimsel öngörünün temel işlevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğru üstü güçleri bilimsel çalışmalarda açıklama
B) Bir araştırmadaki hipotez, gözlem, teori ve yasaların birleştirilmesi
C) Olgular arasındaki neden-sonuç ilişkilerini ortaya koyma
D) Ortaya çıkmamış olguları önceden kestirme
E) Doğrudan gözlenemeyen olayları anlama ve açıklama

6. Elde edilen bir bilimsel sonuç, sadece ortaya çıktığı topluma değil, tüm dünyanın ortak malıdır. Yani, bilim, din, dil, ırk, kültürü yoktur. Bilim, tüm insanlığa aittir.

Bu parçada bilimin hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Genelleyiciliği
B) Evrenselliği
C) Tutarlılığı
D) Belirli sınırlılığı
E) Deney sınırlılığı

7. Tüm bilimsel çalışmalar neden-sonuç ilişkisine dayanan belirlenimcilik çerçevesinde oluşur. Bilim adamlarına göre her olayın ortaya çıkmasının mutlaka bir nedeni ve her olayın neden olduğu bir sonuç vardır. Özellikle tüm sosyal bilimlerde olgular bu nedenle sonuç ilişkisine dayanarak açıklanır.

Bu parçada olguların açıklanmasında kullanılan ilke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Somutluk ilkesi
B) Determinizm ilkesi
C) Objektiflik ilkesi
D) Ampirizm ilkesi
E) Değişmezlik ilkesi

8. Tüm bilimsel çalışmalar, tıpkı bir zincirin halkaları gibi iç içedir ve her bilimsel sonuç, bir diğer bilimsel çalışmaya için kaynak teşkil eder.

Bu parçada bilimsel bilginin hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Varlığı parçalara ayırarak inceleme
B) Genel-geçerli oluşu
C) Birkimlilik ilkesi
D) Sorgulayıcı ve eleştirel yapısı
E) Olgulara dayanması

9. I. Bilimsel bilgiler, ispata dayanır.
II. Bilimsel sonuçlar dalma değişmez ve mutaktır.
III. Bilim, tek bilgi kaynağıdır.
IV. Bilim, ilerlemeci ve değişken bir yapıya sahiptir.
V. Bilim, olgusal verilerden hareket eder.
- Yukarıdaki açıklamalardan hangileri bilime ait bir özellik değildir?
- A) I ve V
B) II ve IV
C) III ve V
D) Yalnız III
E) II ve III
10. Bilim felsefesi bilimi, bir önermeler topluluğu olarak ele alır. Bu filozoflara göre önermeler "anlamlı ve anlamsız önermeler" olarak ikiye ayrılır. Doğru ve yanlışlığı mümkün olan, gösterilebilen önermeler anlamlı gösterilemeyen önermeler ise anlamsız önermelerdir.
- Buna göre aşağıdakilerden hangisi anlamlı bir önermedir?
- A) Bütün çiçekler bittir.
B) Bütün gerçekler acıdır.
C) Tamm evrenin yaratıcısıdır.
D) Hırsızlık kötü bir davranıştır.
E) Bazı kediler sevimlidir.
11. İlkçağ Yunan filozofları felseleden bizim bugün bilimden anlamadığımızı anlamaktaydılar. Thales, Demokritos, Pythagoras felsefeyi bir tür fizik, biyoloji veya matematik olarak görmekteydiler. Aynı şekilde Platon'da, Akademi'nin kapısına "Geometri bilmiyeyen buraya girmesin" diye yazdırırken felsefeyi gerçek bilim olarak almaktaydı.
- Bu parçada dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?
- A) İlkçağlarda felsefe ve bilim iç içeydi.
B) Tüm bilimler kesin sonuçlara ulaşana kadar felsefe içinde faaliyetlerini sürdürmüşlerdir.
C) Bilimde felsefede dogayı anlama ve açıklama amacıyla hareket ederler.
D) Bilimsel alanlardaki tartışmalar ve ilerlemeler sonucunda felsefe ortaya çıkmıştır.
E) İlkçağ filozofları bilimsel bir bakış açısıyla hareket ederek felsefi çalışmalar yapıyorlardı.
12. Hans Reichenbach evren hakkında ulaşılan sadece anlamlı bilgilerin doğruluğuna ve geçerliliğine inanır. Ona göre anlamlı bilgi ise doğru ya da yanlışlığı gösterilebilen, sınanabilir bilgidir.
- Buna göre anlamlı bilgiye aşağıdaki yollardan hangisiyle ulaşabiliriz?
- A) Duyumlar ve sezgi yoluyla
B) Zihinsel süreçlerle
C) Deney ve gözlem aracılığıyla
D) Felsefi düşünce ve sorgulamalarla
E) Değişmez, ilahî yargılarla
13. Bilimin var oluş nedeni, insanın merak, öğrenme ve doğaya egemen olma isteğidir. Bilim, temelde sonuçları ya da yararları için yapılan bir etkinlik değildir. Pratik değil teorik bir etkinliktir.
- Bu parçada vurgulanmak istenen temel yargı aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Bilim, bilmek için bilmenin amacını taşır.
B) Bilimsel bilgi, belli kurallar ve yöntem izlenerek oluşturulur.
C) Bilimin amacı insanlığa fayda sağlamaktır.
D) Hicbir işe yarayan bilimsel sonuçlar, zamanla kaybolur.
E) Değişmez, kesin yasalara ulaşarak yeni çalışmalara kaynak olur.
14. Bilimsel açıklama, bir olgu gerçeğini, bir aklî gerçeğe çevirmektir. Yani, bir olguyu, önceki bir sistemin önermelerine bağlamaktır. Yani, bir bilimsel açıklama ya da sonuç, başka bir bilimsel açıklama için kaynak olabilir.
- Buna göre, bilimsel bir açıklama nasıl bir özelliğe sahip olmalıdır?
- A) Önderysel olmalıdır.
B) Nesnel olmalıdır.
C) Belli bir yöntemle elde edilmelidir.
D) Akıl ve mantık ilkelere dayanmalıdır.
E) Genelleyici ve bütünlüştürücü olmalıdır.

1. Felsefe, bilimi ve ulaştığı sonuçları da içine alarak tüm varlığı kapsar. Onu anlamaya ve açıklamaya çalışır. Bunun yaparken bilimin ulaştığı sonuçlardan ve etkin doğrudan doğruya da yararlanır. Felsefe, bilimin sağladığı verileri kullanmanın yanında ona yeni sorular sorarak bilimin ufukunu genişletir. Ona yeni hedefler gösterir.
- Bu parçada göre bilim felsefesi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?
- A) Bilimin ulaştığı sonuçları ele alır.
B) Bilimin parça parça ele aldığı varlıkları bir bütün olarak ele alır.
C) Bilim gibi değişmez, genel-geçer yasalara ulaşma çabasıdır.
D) Bilimsel çalışmalara yol gösterir.
E) Bilimsel yöntem ve bakış açılarından da faydalananak varlığı anlamaya çalışır.
2. Bilimi sadece bir ürün olarak değerlendiren felsefeciler, sadece bilimi bir önermeler bütünü olarak ele almışlar. Bilim adamlarının içinde bulunduğu durumu ve bilimin toplumsal yararı gözmezden gelmişlerdir. Halbuki bilimsel çalışmalar, her dönemde içinde bulunduğu dönemin toplumsal ve kültürel yapısından etkilenmiştir.
- Bu parçada bilimin hangi özelliği vurgulanmıştır?
- A) Bilim insanın aklı ve sezgileriyle hareket etmelidir.
B) Bilim ve bilim insanı rasyonel bir tavır içindedir.
C) Bilim her zaman belirli bir yönetime dayanarak doğrulara ulaşma çabasıdır.
D) Bilim, içinde bulunduğu toplumdaki bağimsız değişkendir.
E) Bilim, ilerleyen ve değişen bir yapıya sahiptir.
3. Thomas Kuhn'a göre bilim, içinde bulunduğu ortamdan ve bilimi oluşturan bilim adamlarından bağımsız bir faaliyet alanı değildir. Buna göre yapılan bir bilimsel çalışmaya anlamak için, ortaya çıkışı topluma, kültüre, bilim adamlarının yaşayış biçimlerine, inançlarına da bakmak gerekir.
- Buna göre Kuhn'un vurgulamak istediği düşünce aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Bilimsel çalışmalar tamamen nesnel bir özellik taşıyamaz.
B) Bilimsel çalışmaların evreni bir bütün olarak ele alması gerekir.
C) Bilimsel çalışmalar varlığın değişmez, kesin bilgisine ulaşamaz.
D) Evrensel bilgilere ancak bilimsel yöntemlerle ulaşılabılır.
E) Bilimsel çalışmalar mutlaka aklî ve mantık ilkelere dayanmalıdır.
4. Analitik, gözlemci felsefeye göre bir önermenin anlamlı olabilmesi için onun olgulara, dayalı bir biçimde ifade edilebilmesi gerekir. "Yolun kenarındaki ev kırmızıdır" gibi bir önerme, sözü edilen evin kırmızı olup olmadığı gözlemlenebilirliği için anlamlı bir önermedir. Yapılan gözlem sonucunda evin kırmızı olduğu bilgisine ulaşırsa önerme doğrulanmış olur.
- Buna göre bir önermenin doğrulanabilirliği aşağıdaki unsurlardan hangisine bağlıdır?
- A) Nesnenin kendisinin gözlem yoluyla sınanmasına
B) Nesnenin aklî ve mantık yoluyla sorgulanmasına
C) Elde edilen bilginin faydalı oluşuna
D) Bilginin duyular sonucu elde edilmesine
E) Nesnenin bilgisine fizik ötesi sorgulamalarla ulaşılmasına
5. Bilim, gözlenebilir olan, somut dünyayı ele alır ve farklı yönlerden, farklı biçimlerde inceler. Dolayısıyla her bilimsel alan aynı gerçeği farklı yollarla inceleyen ve farklı yöntem ve teknikler geliştiren bilimlerin tek bir çatı altında toplanması ve tek bir bilgi kümesi oluşturması mümkün değildir.
- Bu parçada eleştirisi yapılan yargı aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Bilim, akıl ve mantık ilkelere dayalı bir faaliyet alanıdır.
B) Bilim, sürekli ilerleyen düz bir çizgide hareket eder.
C) Bilim, evren hakkındaki tüm sorulara cevap arar.
D) Bilim, içinde bulunduğu ortamdaki doğrudan etkilerden bağımsızdır.
E) Bütün bilimler tek bir bilime indirgenebilir.
6. Bir bilimsel araştırmada araştırmanın sonucuna ilişkin varsayımların (hipotezler) deney ve gözlem yoluyla doğrulanması sonucu ulaşılan bilgilere kuram ya da teori denir. Kuram, kısmen de olsa doğrulanmış, az ya da çok kesinlik kazanmış hipotezlerdir.
- Bu parçada vurgulanan düşünce aşağıdaki yargılardan hangisiyle ifade edilebilir?
- A) Kuram, olgulara yönelik genel bilgilerdir.
B) Hipotezlerin sınanması sonucu kuramlara ulaşılır.
C) Kuramlar, kesinliğe ulaşmış yasalardır.
D) Hipotezlerin, kuramların genelini ifade eden yargılardır.
E) Hipotez, bilgilerin deney yoluyla tek tek sınanmasıdır.

7. Kuhn'a göre normal bilim, "belli bir dönemde mevcut olan kuramlar çerçevesinde ortaya çıkan olayları açıklayarak ve yapılan buluşları bu çerçeveye içine sokarak ilerler. Buna karşın yenilikçi bilim ise "yeni buluşların eski paradigması içine sokarak değil, bu paradigmanın kendilerini yıkararak ilerleyen bir bilimdir."
- Buna göre yenilikçi bilimi, normal bilimden ayıran temel özellik aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Var olan bilimsel yasaları çürütürler.
B) Bilimsel yöntemlerden oluşan bir faaliyetler bütünüdür.
C) Birbirlerini ileriye sürerler.
D) Değişmez, ispatlanmış, genel-geçer yasalara itginir.
E) Deney ve gözleme dayanarak varlığı bir bütün olarak inceler.
8. Bilim, bilimsel eserlerde ortaya konulmuş bir örnekler topluluğudur. Yani, bilim, artık olup bitmiş, statik (durağan) bir özellik kazanmış bilgilerden meydana gelir. O halde, bilimi anlamak için bu örneklerle, bu bilgilere bakmak doğru olacaktır. Yani, bilimin ne olduğunu anlamak için bilim insanını kendisine, onun bilimi nasıl bir ortamda, nasıl meydana getirdiğine bakmak gerektir.
- Buna göre bilimin nasıl değerlendirildiğini ifade eden en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Bilim bir faaliyetler bütünüdür.
B) Bilim, içinde bulunduğu toplumun özelliklerinden etkilenen bir etkinliktir.
C) Bilim, sonuçlarının esas alındığı bir üründür.
D) Bilim, kesin sonuçlara ulaşmaya çalışan bir yöntemler bütünüdür.
E) Bilim, deney ve gözlem yoluyla keşiflere ulaşma çabasında bir faaliyetler bütünüdür.
9. XIX. yüzyıldan bu yana bilimlerin felsefeden kesin olarak ayrılma süreci başlamıştır. Galilei ve Newton doğa felsefesinin fiziğe, Koperniküs ve Kepler yine doğa felsefesinin astronomiye dönüşmesini temsil ederler. Bu yüzyılda sadece doğa bilimleri değil, sosyoloji, psikoloji, tarih gibi insan veya kültür bilimleri de bağımsızlıklarını ilen ederek felsefeden kopmuşlardır.
- Buna göre tüm bilimlerin felsefeden kopma nedenini en iyi aşağıdaki yargılardan hangisi ifade eder?
- A) Bilimlerin, varlığı belli bir alan ile ilgili değildir, genel-geçer sonuçlara ulaşmaları.
B) Bilimlerin, bilimsel yöntem ve teknikleri keşfetmeleri.
C) Felsefenin artık doğayı açıklayamaz hale gelmesi.
D) Felsefi bilgilerin ve yöntemlerin doğruluğunu ve geçerliliğini yitirmeleri.
E) Bilimsel çalışmaların insanlığın yararları için faaliyetlere girilmesi.
10. Aristoteles, bütün çağların görmüş olduğu en büyük fi-lozoflardan biri olduğu gibi, yine bütün zamanlarda yaşamış en büyük bilim adamlarından biridir. Yapmış olduğu bilim sınıflandırmada felsefeyi, bütün bilim-leri içine alan evrensel bir bilim olarak tanımlamıştır. Aristoteles, matematik, fizik, astronomi, biyoloji, poli-tika gibi bugün birer bilim olarak görmeye alıştığımız di-siplinleri felsefenin dalı olarak tasvir etmiştir.
- Buna dayanarak felsefe ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?
- A) Felsefe, bilimsel bir yöntem ve bakış açısıyla ha-reket ederek doğrudan doğruya çalışmaya çalışır.
B) Felsefe, tüm diğer bilimlerden bağımsız olarak ha-reket eden bir bilgi alanıdır.
C) Felsefe, tüm bilimlerin içinde barındıran bilimler üs-tü bir faaliyet alanıdır.
D) Felsefe, kesin doğrudan doğruya ulaşamayacağından bi-limsel çalışmalardan faydalanmalıdır.
E) Felsefe, pozitif bilimlerden faydalanarak deney ve gözlem tekniklerini kullanmalıdır.
11. Bilim ve teknoloji sayesinde bir kıtayı diğerine bağ-la-yarak asma köprüleri kurmakta, salgın hastalıkları önle-mekte, yerin birlerce metre derinliğinde yatan petrol kaynaklarından yararlanabilmekteyiz. Ama öte yandan yine bilime dayanarak tahrip gücü yüksek silahlar, atom ve hidrojen bombaları imal etmekteyiz.
- Bu parçada bilimin hangi yönü üzerinde durulmak-tadır?
- A) Bilimsel sonuçlar, farklı amaçlarla kullanılabilece-ğinden farklı değerlere sahip olabilir.
B) Bilimsel çalışmanın temel amacı uygulanabilirlik ve faydadır.
C) Bilimsel çalışmaların amacı bilime için bilimektir.
D) Bilimin görevi, doğadaki sırları gözerek, doğru kontrol altına almaktır.
E) Bilimsel sonuçların değeri, toplumdaki topluma ve zamandan zamana farklılık gösterir.
12. Bilimsel gelişme, sürekli ilerleyen dairesel hareketler-den oluşur. Belli dönemlerde gerileyen yerini dogmala-ya bırakarak, belli dönemlerde de çok hızlı gelişme-ye geçmektedir. Thomas Kuhn'a göre sürekli sarmalar gösteren bu süreç bir paradigması sürecidir.
- T. Kuhn'un bu açıklaması aşağıdaki yargılardan hangisiyle çelişmektedir?
- A) Bilimin temel amacı bütün bilimlerin ileriye akılla-ya bilimektir.
B) Bilim, tümevarım, tümdengelim gibi akıl yürütme yöntemlerini kullanır.
C) Bilim, gözlemleri dayanan hipotezlerini doğru-lamaya çalışır.
D) Bilimsel gelişme sürekli sarmalar gösteren kar-maşık bir çığırda ilerler.
E) Bilim, sürekli yükselen bir çığırda birikerek ilerler.

1. Bilimin önermeleri, doğrudan veya dolaylı gözlem ya-da deney konusu olan genel yargıları ifade eder. Bu genel yargıların doğrulukları ise, ilgili olguların gerçek olup olmamasına bağlıdır.
- Bu parçada bilimin hangi özelliği üzerinde durul-maktadır?
- A) Nesnel oluşu
B) Birleştirici ve genelleştirici oluşu
C) Eleştirel bir tavır içinde oluşu
D) Mantık ilelerine dayanması
E) Olgulara dayanması
2. Bilimsel yöntem sorunun belirlemesi, deney ve göz-lemelerin yapılması, hipotezlerin oluşturulması ve ku-ramlara ulaşılması aşamalarından oluşur. Bu doğrultu-da bilimsel yöntem hipotezler aracılığıyla olguların doğru tahmin edilmesini amaçlayan ve böylece genel-lemelere ulaşmaya çalışan bir faaliyetir.
- Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisi bilimsel yöntemin özelliklerinden değildir?
- A) Varlığı bir bütün olarak ele alma
B) Gözlem ve deneyi kullanma
C) Araştırmanın sonucuna ilişkin tahminlerde bulunma
D) Sınanabilir sonuçlar ortaya koyma
E) Genellenabilir bilgilere ulaşma
3. Elde edilen bilimsel sonuçlar, aynı koşullar sağland-ığında dünyanın her yerinde geçerlidir. Örneğin; aynı koşullar altında saf su dünyanın her yerinde 100 °C'de kaynar.
- Bu parçada bilimin hangi özelliği vurgulanmıştır?
- A) Eleştirel ve sorgulayıcı yapısı
B) Deney ve gözleme dayanması
C) Çelişkilerden uzak, tutarlı oluşu
D) Genellenabilir sonuçlara ulaşması
E) Doğrulanabilir ya da yanlışlanabilir oluşu
4. Bilimsel çalışmalar, daha önce elde edilen bilimsel so-nuçlardan hareket ederek, toplumsal, kültürel ve kişi-şel önyargılardan uzak genel-geçer sonuçlara ulaş-maya çalışır.
- Bu parçada bilimin hangi özelliği üzerinde durul-mamıştır?
- A) Olgusalılığı
B) Evrenselliği
C) Tarafsızlığı
D) Örneksel oluşu
E) Nesnelliliği
5. Bir toplum bilimsel araştırmaları yaparken bir siyaset bilimi ile yada ekonomist ile yarımlaşabilir. Ama ne olursa olsun kendi araştırma alanının dışına çıkamaz.
- Bu parçada çıkarılabilecek en genel yargı aşağı-dakilerden hangisidir?
- A) Her bilim, kendi alanı içinde araştırmalarını sürdü-rür.
B) Bilim adamları, diğer bilim alanlarına müdahale edebilir.
C) Bilim, varlığı bir bütün olarak ele alır.
D) Tüm sosyal bilimlerin araştırma yolları aynıdır.
E) Bilim, varlığı olgusal olarak ele alır.
6. Bilim ve felsefenin en önemli ortak noktalarından biri-si, her ikisinde de değişmez, mutlak, dogmatik bilgilere yer olmamasıdır. Çünkü hem bilim, hem de felsefe sürekli olarak yeniliğe, gelişmeye, ilerlemeye açık alanlardır.
- Buna göre, bilim ve felsefe arasındaki ortak özellik aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Bütünsellik
B) Kesinlik ve değişmezlik
C) Olgusalılık
D) Deney ve gözlem
E) Değişim ve yenilik
7. Hempel'e göre bilim olgularla başlar. Ancak bilimsel araştırma, özü itibarıyla araştırmanın kendisinden ha-reket ettiği bir varsayımın ve açıklayıcı genellemenin tasdik edilmesi veya çürütülmesi sürecinden ibarettir.
- Bu parçada açıklanan bilim anlayışı aşağıdaki yar-gılardan hangisiyle çelişir?
- A) Olgulara dayanır.
B) Açıklamalar temellendirilir.
C) Genelleştirici bir sonuca ulaşmaya çalışılır.
D) Hipotezler açıklanmaya çalışılır.
E) Akıl ve sezgi yoluyla genellemelere varılır.
8. Aristoteles, klasik mantığı ve özelliklerde kıyası bilimin ana yöntem olarak kabul eder. Buna göre bilimin esas olarak iki adımı vardır: Birinci adımda duyum ve göz-lem yoluyla genel kavramlara varılır. İkinci adımda ise bu genel kavramlar arasında kurulan ilişkilerle, yani kı-yas yaparak kanıtlanmış özel sonuçlara ulaşılır.
- Buna göre Aristoteles'in bilim için önerdiği yöntem aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Tümevarım (Endüksiyon)
B) Tümdengelim (Dedüksiyon)
C) Benzeşim (Analoji)
D) Gözlem ve deney
E) Doğrulama (Tahkik)

9.

Pasteur şöyle der: "Ön yargılarımı ve inançlarımı ves-ti-yere paktı asar gibi dışarda bırakarak labo-ratuvarıma gih-yorum. Çökerten onu taktarı sırtına alı-yorum."

12. Alman filozofu, Hans Reichenbach'tir; felsefenin, metafizik bölgelerden ve felsefi aktı yürütmelemeden kurtulmak-bilim gibi doğru ve kesin sonuçlara ulaşması gerekti-ğini ileri sürer.

Buna göre Reichenbach'ın vurgulamak istediği yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Objektif olması
B) Sistemli ve yöntemli olması
C) Deneye ve gözleme dayanması
D) Sonuçlarını kesin olması
E) Çelişkilerden uzak olması

- A) Felsefe, bilimin sonuçlarını ve uygulanabilirliğini sorgulamalıdır.
B) Felsefe, hem maddesel dünyayı hem de fizikötesi dünyayı konu edinemelidir.
C) Felsefe, bilimin yöntemlerini kullanarak genel-ge-çer sonuçlara ulaşma çabası içinde olmalıdır.
D) Felsefe rasyonele bakış açısından hareket ederek sonuçlara ulaşmalıdır.
E) Felsefe, ancak akli ve sezgi yoluyla değişmez, ke-sin sonuçlara ulaşabilir.

10. Bilim felsefesi ile bilimsel felsefe birbirinden farklıdır.

Bilim felsefesi, bilimin konusunu, ulaştığı sonuçları ve yöntemini sorgularken; bilimsel felsefe bilimin hızı ve başanlı sonuçlarına ulaşmasından esirlenerek bilimsel düşüncesini biçimini felsefeye uygulamak ister.

Bu paragrafta vurgulanan düşüncenin aşağıdaki yargı-lardan hangisiyle ters düşer?

- A) Bilim felsefesi, sorgulanılarda bilimin izlediği yolu izlemelidir.
B) Bilimsel felsefe, bilim gibi kesin sonuçlara ulaşma çabasında olmalıdır.
C) Bilim felsefesi, bilimsel çalışmaların oluşum süreci ve sonuçlarını sorgulamalıdır.
D) Bilimsel felsefe, bilimsel yöntemlerini kullanma-lıdır.
E) Bilim felsefesi, bilimsel çalışmaların nedeni ve in-sanlık üzerindeki etkilerini sorgular.

11. Karl Popper'a göre bilimde önemli olan bilimsel bir bu-luşu nasıl eriştiğimiziz, bilimsel bir keşif nasıl yapıldı-mızdır.

Bilimsel bir keşif bilimsel bir yasanın bilimsel bakımdan, nasıl anlamı, doğru ve işe yarar bir sonuca ulaşacağımızıdır.

Buna göre, Popper'ın eleştirildiği yargı aşağıdaki-le-lerden hangisidir?

- A) Kullanılabilir, bilimsel sonuçlar geçerlidir.
B) Ulaşılan sonucun uygulanabilirliği ve yaran temel ölçütüdür.
C) Bilim, sadece bilimsel yöntemlerin uygulandığı bir etkinliktir.
D) Bilim, bilimsel açıdan anlamlı önermeler bütünü-dür.
E) Sadece kullanılabilen ve faydalı olan bilimsel öne-r-meler geçerlidir.

14. Bilimsel bilgilerin günlük yaşamda büyük önemi vardır.

Hastalıkların teşhis ve tedavisi kullanılan ilaçlar, gün-lük yaşamda kullanılan radyo, televizyon, bilgisayar, her türlü hesap makineleri, bilimsel bilgilerin günlük ya-şamda yerini ve önemini ifade eder.

Bu paragrafta hareketle ulaşılabilecek en genel yar-gı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilimsel bilgi ip alarında büyük gelişmelere ne-den olmuştur.
B) Bilim ve yaşam iç içedir.
C) Bilimsel çalışmalar, bilim adamlarının duygu ve düşüncelerinden arındırılmalıdır.
D) Bilim, teknolojiyi geliştirmiştir.
E) Bilim, dogmalardan uzak değişimci ve yenilikçi ol-malıdır.

1.

Albert Eyer "Bilim Ahlak" adlı eserinde şöyle der: "Suç işlerinde kullanılan zaman, bilim bir suç ortağı değil, o-baka olsa o işin kurbanıdır."

4. Bilimin amacı herhangi bir zaman veya mekanda me-y-dene gelen tek bir olguyu açıklamak değil, aynı tür-de ki tüm olguları açıklamaktır. Örneğin, Newton'un düş-me yasası sadece taşın alt değil, tüm cisimlere ait bir yasadır.

Bu açıklama bilimsel bilgilerin aşağıdaki özellik-le-rinden hangisine örnektir?

- A) Eleştirelliğiyle
B) Olgusalılığıyla
C) Öngörüsüyle
D) Mantıksalılığıyla
E) Değerleriyle

- A) Eleştirel olmasına
B) Yaratıcı olmasına
C) Mantıksal olmasına
D) Genelleyici olmasına
E) Olgusal olmasına

2. Aşağıdaki yargılardan hangisi bilimin eleştirelliği-ne örnektir?

- A) Bilimin ulaştığı yargılar genel geçer yargılardır.
B) Bilimin asıl amacı olgular arasındaki neden-sonuç ilişkisini açıklamaktır.
C) Elde edilen bütün bilimsel yargılar, mantıksal aktı yürütmelemler sonucudur.
D) Bilimin önermelerinin doğruluğu herkes tarafından kabul edilir.
E) Newton'un ulaştığı bilimsel yasalar mutlak ve ke-sin doğrular olsaydı, çağdaş bilim dogmaz ve bi-lim ilerleyemezdi.

5. Newton'un yer çekimliği ilgili yaptığı araştırmalara dayanarak "Bütün cisimler yer çekiminin etkisi ve za-mannın hareketinin çarpımıyla doğru orantılı olarak dü-şerler $(S = \frac{1}{2} \cdot g \cdot t^2)$ sonucuna varması, bilimin aşağıdaki özelliklerinden hangisine örnektir?

- A) Eleştirel olmasına
B) Yaratıcı olmasına
C) Genelleyici olmasına
D) Mantıksal olmasına
E) İlerleyici olmasına

3.

Astronomi bilimi, ileriki yıllarda Halley kuyruklu yıldız-ının taktarı ne zaman Dünya'nın yakınından geçeceğin-i ve Dünya'nın hangi bölgelerinden görüleceğini ke-sine yakın bir şekilde söyleme imkânına sahiptir. Yine aynı şekilde fizik da suya batırılan bir cismin, özgül ağırlığına göre suda yüzecek mi yoksa batacak mı ol-duğunu bilebilir.

Bu açıklama bilimin aşağıdaki özelliklerinden han-gisine örnektir?

- A) Eleştirelliğine
B) Mantıksalılığına
C) Yaratıcılığına
D) Öngörüsüyle
E) Genelleyiciliğine

6.

Ulaşılan bütün bilimsel yargılar tümevarım, tümdenge-lim ve analoji sonucu elde edilir. Bilimde gelişki yoktur. Bilimsel önermeler tutarlılık ve geçerliliğe sahiptir.

Bu açıklama bilimsel bilgilerin aşağıdaki özellik-le-rinden hangisiyle ilgilidir?

- A) Olgusal olmasıyla
B) Eleştirel olmasıyla
C) Mantıksal olmasıyla
D) Genelleyici olmasıyla
E) Birlikte hareketleriyle

1-E	2-A	3-D	4-A	5-A	6-E	7-E	8-B	9-A	10-A	11-C	12-C	13-E	14-B
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------

Bilim "nasıl?" sorusunun cevabını arar. Örneğin, "Cisimler nasıl düşer?" sorusuyla düşme olgusuna neden olan olguları neler olduğunu, katkılarının ne oranda olduğunu sorgular.

Bu açıklamaya göre bir bilim adamı aşağıdakilerden hangisine ilgilidir?

- A) Bilim mantıksaldır.
- B) Bilim olgusaldır.
- C) Bilim eleştireldir.
- D) Bilim genelleştiricidir.
- E) Bilim objektiftir.

10.

Çağımız için bilim kuru, karmaşık, korkutucu ve kesin bilgilerden oluşur. Oysa bilim adamı için bilimsel doğrular her an değişebilecek, doğruluğu geçici olan bilgilerdir.

Bu açıklamaya göre bir bilim adamı aşağıdakilerden hangisini savunmaz?

- A) Bilimsel bilgilerin doğruluğu olasılıktır.
- B) Bilimsel doğrular zamanla değişir.
- C) Bilimdeki doğruluk geçicidir.
- D) Bilimsel doğrular kesin ve tartışılmazdır.
- E) Bilim somut konuları inceler.

11.

Matematik, astronomi, fizik, kimya ve biyolojide görülen hızlı gelişmelerin nedeni deneysel yöntemlerin kullanılmasıdır. Buna göre deneyde elde edilmeyen sonuçlar hangisidir? Bu sonuçlar deneyle bilimsel yöntemle hareket edilmelidir.

Bu parçada vurgulanan felsefi düşünce biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pozitivizm
- B) Realizm
- C) Materyalizm
- D) Kritisizm
- E) Analitik felsefe

12.

Bilime göre doğada her olayın bir nedeni ve bir sonucu vardır. Aynı koşullar altında aynı nedenler hep aynı sonucu verir.

Bu parçada bilimin hangi yönü vurgulanmaktadır?

- A) Bilimsel bilgi aklıya dayanır.
- B) Bilimsel bilgiler deneysel yöntemlerle elde edilir.
- C) Nedensellik ilkesine dayanır.
- D) Varsayımların bütünü olarak ele alınır.
- E) Genelleştirici bir bakış açısına sahiptir.

9.

İlkçağ filozoflarının yaptığı çalışmalar incelendiğinde onların aynı zamanda bir bilim adamı oldukları görülür. Zaman içinde tüm bilimlerin kendi alanlarını, yöntemlerini belirleyip nesnel bir biçimde felsefeden ayrıştırdıklarıdır.

Buna göre, bilimin felsefeden ayrışmasının temel nedeni nedir?

- A) Genel-geçer bilgilere ulaşması
- B) Akıl ve mantık ilkelere dayanması
- C) Zamanla felsefenin öneminin kaybetmesi
- D) Bilimsel alanın daha geniş olması
- E) Felsefenin dinin etkisinde kalması

4.

Bilimsel anlayışlar, bilimsel doğrular sürekli değişir. Bu değişim evrimin doğal devrimidir. Yeni paradigma öncelikli yok ederek onun yerine geçer. Eğer bu şekilde olmasaydı modern bilim Ortaçağ bilimi üzerine kurulurdu. Oysa bugün Ortaçağ ya da İlkçağ bilimi diye bir şey yoktur. Yarıklı bilim, belki de Einstein ve Heisenberg'i yadsayan yeni bir paradigma üzerine kurulacaktır.

Bilimin bu şekilde değeriendirilmesi bilimin hangi özelliğine karşındır?

- A) Evrenselliğine
- B) Eleştireliliğine
- C) Birlikte ilerlemesine
- D) Yaratıcı olmasına
- E) Olgusal olmasına

5.

İlkçağ paradigmasına göre evrenin merkezinde yer vardır; Güneş yerin çevresinde döner. O dönemin din, ahlak ve sanat anlayışı evren anlayışı ile tutarlıdır. Yeni paradigmanın ortaya çıkması ise evrenin merkezinde Güneş vardır. Bu sistem de kendi içinde tutarlıdır. O halde bilim bir paradigmadan diğerine geçerek geçerek bir süreçtir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşamayız?

- A) Bilim toplumun inançlarından ve değerlerinden soyutlanamaz.
- B) Bilim, bilim insanının bilimsel yöntemle elde ettiği nesnel ve kesin bilgilerdir.
- C) Bilim, toplumsal değerlere paralel değişen bir etkililiktir.
- D) Her dönemin bilimsel anlayışı birbirinden farklıdır.
- E) Bilimsel araştırma sürecine ahlak, inanç ve gelecekler de etki eder.

6.

Bir hekim mide şikayeti olan hastasını önce diyet, röntgen filmlerini çektiler, kan tahlillerini yaptılar, mide asidini ölçer. Bütün bu verileri değerlendirildikten sonra teşhisini koyar: "Gastrit denilen bir bakteri mide ağrısına neden olmaktadır."

Burada hekimin koyduğu teşhis bilimsel araştırmanın hangi aşamasıya ilgilidir?

- A) Gözlem
- B) Deney
- C) Varsayım
- D) Veri toplama
- E) Açıklama

7.

Bilim, şimdiye kadar bilim adamlarının bilimsel bilgi diye ürettiği, tüm kavram ve açıklamalardır. Eğer bilim, geçmişten günümüze kadar bilim insanlarının sadece bilimsel ürünlerinden oluşan bir hazine sandığı ise, ne olduğunu anlamak için onun içini açıp bakmak gerekir. Yani bilimin yapısı, yönü ve dili bilim felsefesinin en önemli konularıdır.

Aşağıdaki yargılardan hangisi bu açıklamayı destekler?

- A) Bilim, bilim diye ortaya konmuş bilgi ve kuramlardır.
- B) Bilim, toplumsal değerlere paralel değişen bir etkinliktir.
- C) Her dönemin bilimsel anlayışı toplumsal değerlerden etkilenir.
- D) Bilim felsefesinin temelini paradigma oluşturur.
- E) Paradigma varlığı alışılmış tarzıdır.

10.

Aşağıdaki konulardan hangisini bilimincelemeyiz?

- A) Evrenin oluşumu
- B) Ruhun ölümsüzlüğü
- C) Organizmanın yapısı
- D) Yer kabuğunun özellikleri
- E) Gezegenlerin hareketleri

8.

Uzayda hareket eden bir gök taşının (meteor) eill yıl sonra Dünya'ya çarpabileceği, ya da Dünya'nın çok yakından geçeceği hesaplanmaktadır. Bu olaya bağlı olarak da Dünya'da iklim değişiklikleri yaşanacağı belirtilmektedir.

Böyle bir sonuca ulaşması bilimin hangi özelliğiyle ilgilidir?

- A) Evrensel olmasıyla
- B) Konusunun sınırı olmasıyla
- C) Kesin olmasıyla
- D) Olguasal olmasıyla
- E) Öngörülebilir olmasıyla

11.

Bilim ve teknoloji sayesinde bir kıtayı diğerine bağlayan asma köprüler kurmakta, salgın hastalıklardan önlemleri, yerin binlerce derinliğinde yatan petrol kaynaklarından yararlanabilmekteyiz. Ama diye yandan yine bilime dayanarak tahrip gücü yüksek silahlar, atom bombaları, hidrojen bombaları imal etmekteyiz.

Bu açıklama bilimin ilgili aşağıdaki sorunlardan hangisiyle ilgilidir?

- A) Bilimin değeri nedir?
- B) Bilim değersiz midir?
- C) Bilim mantıksal mıdır?
- D) Bilim eleştirel midir?
- E) Bilim öngörülebilir midir?

12.

Başlangıçta felsefenin içinde yer alan bilimler, zamanla felsefeden ayrılmalarına rağmen felsefeyle olan ilişkileri hep sürmüştür. Örneğin, astronomi bilimi Dünya'nın Güneş çevresinde döndüğünü, bütün cisimlerin yavaş yavaş tabii olduğunu kanıtlamasına rağmen "Evren nedir?" gibi bir sorunun cevabını felsefeden beklemekteydi.

Bu açıklamaya göre "Evren nedir?" sorusunun cevabını bilimin verememesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefenin bilimden daha kesin sonuçlar elde etmesi
- B) Bilimin felsefe kadar bir geçmişe sahip olmaması
- C) Bilimin konusunun varlığın belli bir alanıyla sınırlı olması
- D) Bilimin eleştirel açıla olması
- E) Bilimin evrensel olması

9.

Bir problemin araştırılması olgu, gözlem ve deney aşamalarından oluşur. Bu aşamada problem bütün çaptakiyla anlaşılabilir bir biçimde ortaya konur. Bilimsel problem tanımlanır, diğer benzer olaylardan ayrılır, sonra gözlem yapılır.

Bu açıklamadaki bilimsel bir araştırmanın hangi aşaması örneklendirilmiştir?

- A) Belirleme aşaması
- B) Sonuç aşaması
- C) Kuram aşaması
- D) Açıklama aşaması
- E) Teori aşaması

1-C 2-D 3-B 4-D 5-B 6-E 7-A 8-E 9-A 10-B 11-A 12-C